

BUDGET 2016

Flerårsplan 2017-2018

Östersunds kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Politisk budgetskrivelse	3		
Kommunfullmäktiges beslut	6		
Vision och kommunövergripande mål	7		
Ekonomisk översikt	9	Barn- och utbildningsnämnden	24
Sammandrag driftbudget/plan 2016-2018	18	Kommunstyrelsen och exploateringsbudget	31
Sammandrag investeringsbudget/plan 2016-2018	19	Kultur- och fritidsnämnden	39
Resultatbudget 2016-2018	20	Miljö- och samhällsnämnden	52
Kassaflödesbudget 2016-2018	21	Socialnämnden	60
Balansbudget 2016-2018	22	Utförarstyrelsen – Serviceförvaltningen	67
Kommunens intäkter och utgifter	23	Utförarstyrelsen – Teknisk Förvaltning	71
Nämndernas verksamhet, äskanden och förslag	24	Valnämnden	78
		Vård- och omsorgsnämnden	79
		Överförmyndaren	90
		Gemensam nämnd för upphandling	93
		Sammanställning av nämndernas nettokostnader 2015	96
		Bilaga 1: Specifikation anslagsmässiga förändringar	98
		Bilaga 2: Specifikation investeringsredovisning	102

Formgivning: Område Kommunikation, Östersunds kommun.

Tryck: Berndtssons tryckeri, Östersund.

Östersund växer!

Majoriteten i Östersunds kommun satsar på skolor, bostäder och jobb. 2016 budgeterar vi därför med ett överskott på 40 miljoner kronor som är lite i överkant av en procent av kommunens totala budget. Med viktiga satsningar från samarbetsregeringen kan vi också göra mer för våra invånare. Det krävs för att Östersund växer. Vi är nu fler än 61 000 invånare!

Våra mål är att:

- Östersund ska vara en öppen, jämställd och attraktiv kommun.
- Östersund ska vara en av de bästa skolkommunerna 2020.
- Östersund ska minska arbetslösheten och öka sysselsättningen.
- Östersund ska vara en klimatsmart och hållbar kommun.
- Östersund ska vara en kommun som det är tryggt att åldras i.

Satsning på jobb och sysselsättning

- Regeringens satsning på att ingen ungdom ska vara utan jobb, praktik eller utbildning i mer än 90 dagar ger kommunen stora möjligheter. Traineeplatser inom barn och utbildning samt vård och omsorg ska prioriteras, både för att minska arbetslösheten men också för att rekrytera nya medarbetare.

- Vi fortsätter att satsa 10 miljoner kronor per år på jobb i kommunen till ungdomar som står långt från arbetsmarknaden och 10 miljoner kronor per år på jobb i kommunen till vuxna som gått arbetslösa länge och som står långt från arbetsmarknaden.

- För de som står längst från arbetsmarknaden skapas extratjänster (ersätter Fas 3) inom den offentliga sektorn. Arbetsmarknadsenheten tillsammans med förvaltningarna ska lägga stor kraft vid att se till att människor får en bra sysselsättning i sådant som skapar mervärde i organisationen.

I Östersund, liksom i alla andra kommuner i Sverige, tar vi emot människor som tvingats fly från sina hemländer på grund av krig. Det innebär att vi ska hjälpa till att ordna bostäder, förskolor och skolor till dem som i framtiden förhoppningsvis väljer att stanna kvar och bli medborgare i vår kommun.

Det kommer att krävas insatser både på kort och lång sikt. Östersunds kommun kommer att arbeta i nära samarbete med myndigheter och ideella organisationer

för att göra situationen så bra som möjligt för dem som flyr hit just nu.

Därför behöver det byggas i hela Östersunds kommun, både nu och under åren framöver.

Skola och förskola

Östersund växer och fler barn och ungdomar går i skola och förskolan i kommunen. En satsning på att bygga nya förskolor görs för att kunna rymma alla nya barn. Genomgripande satsningar görs på att renovera och bygga ut befintliga skolor. Satsningar görs också på personalen inom skolan.

Tätort och landsbygd

För att vi ska behålla ett attraktivt Östersund med omgivande landsbygd för oss som bor här och för våra besökare behöver vi tillsammans skapa hållbar tillväxt. Det gör vi bland annat med hjälp av vår tillväxtstrategi och landsbygdsprogram. Målsättningen om bredband i hela kommunen ska vara uppfylld senast 2020.

Klimatfärdplan

Målet om en fossilbränslefri kommun år 2030 ska vi nå med en lokal klimatfärdplan. Våra fyra hållbarhetsdimensioner - social, ekonomisk, demokratisk och ekologisk hållbarhet - ska vara styrande i all vår verksamhet.

Fler jobb och fler företag

En viktig förutsättning för att arbetsgivarna ska få tag på rätt kompetens är möjligheten till utbildning.

Jämtlands Gymnasieförbund (länets största gymnasieutbildare) och Mittuniversitetet är två ovärderliga utbildningsaktörer som vi samarbetar med.

Samling näringsliv i Jämtlands län är den arena där näringslivet mobiliserar och kraftsamlar för mer tillväxt.

Vi välkomnar detta initiativ och det gemensamma målet med fokus på att stödja befintliga och nya företagare samt aktivt arbeta för nya etableringar till regionen.

Satsningar i skolan

- Vi kommer att anställa fler lärare i våra lågstudier.
- Vi ökar bemanningen på våra fritidshem.
- Vi ger mer pengar till elevhälsan.
- Lärare kommer få en löneförstärkning som de väl förtjänar.
- Vi bygger två helt nya förskolor, renoverar skollokaler och förbättrar skolgårdar.
- Vi satsar pengar så att barn i behov av särskilt stöd får detta.
- Vi ger pengar så att rektorer kan vara pedagogisk ledare.

Framtiden börjar i skolan och vi vill att alla elever ges rätt förutsättningar för att nå bästa möjliga kunskapsutveckling och sina egna drömmars mål. Ingen ska lämnas efter och ingen ska hållas tillbaka.

Vi vet att skickliga lärare är avgörande för elevernas prestationer. Därför har vi i Östersund både kompetent och behörig personal. Läraren måste ha tid för varje elev och därför satsar vi på ökad bemanning och minde barngrupper.

Det saknas inte utmaningar, en snabbt växande befolkning och tilltagande lärarbrist ställer nya krav på struktur och innehåll. Vi behöver planera för att vi blir flera. Därför fokuserar vi på framtidens skola och framtidens lär- och arbetsmiljöer i den utredning som pågår.

Satsningar inom vård och omsorg

- Vi höjer habiliteringsersättningen för personer med funktionsnedsättningar.
- Vi satsar på utvecklat rehabiliterande arbetssätt i hela förvaltningen - Rehab 3.0.
- Vi satsar på fler anställda som ska minska stressen, öka arbetsglädjen och förbättra vården och omsorgen.
- Vi sätter fokus på matens betydelse i vården.
- Vi ska minska sjukskrivningarna bland anställda.

Alla människor behöver känna sig behövda och en meningsfull vardag är grunden för en god hälsa. Personer med funktionsnedsättning och personer med vissa diagnoser som arbetar eller deltar i daglig verksamhet får höjd habiliteringsersättning med två kronor.

Rehab 3.0 är det rehabiliterande arbetssättet som genomsyrar vård och omsorg idag och som ska utvecklas i hela förvaltningen. Tillsammans med Regionen och andra kommuner ska vi utveckla hemtjänst, hemsjukvård och omvårdnad. "Framtidens äldreboende" utreds under 2015-2016 och ska

sammanfattas i en Boendeplan och Bostadsförsörjningsplan i kommunen. Kosten får också en mer betydande del i omvårdnaden framöver. Mer ekologisk mat ska serveras på särskilda boenden. Nämnden och Utförarstyrelsen ska minska matsvinnet och det ska gå till ökad ekologisk mat.

Sjukskrivningsökningen har stannat av, men vi fortsätter fokusera på att minska sjukskrivningarna. Smart organisation ska minska delade turer, öka heltiderna och öka personalens nöjdhet. Att lära av andra och hitta nya lösningar är viktigt.

Satsningar på tillgänglighet och hållbarhet

- Vi satsar på fler och bättre cykelvägar och fler laddstolpar för elfordon.
- Bostadsbyggandet fortsätter bland annat på Storsjö Strand och Remonthagen.
- En ny avfallsplan tas fram med syfte att avsevärt öka källsorteringen.

Vi satsar på ett hållbart resande. Med gratis busskort till alla barn och ungdomar mellan 6 och 19 år ökade de yngres resor med 54 procent och det totala bussresandet har sedan dess ökat med elva procent. Bättre cykelvägnät, fler cykelparkeringar och cykelpumpar bidrar också till att fler cyklar och att vi kan nå målet om

att 20 procent av alla resor inom staden sker med cykel 2020. Utbyggnaden laddstolpar utanför Östersunds tätort gör det enklare att välja elbil till pendlingen. Bostadsbyggandet fortsätter i ännu högre takt under 2016 hos Östersundshem och privata fastighetsägare.

Satsningar inom kultur och fritid

- Fler barn ska få möjlighet att delta i Kulturskolans aktiviteter.
- Tillgängligheten till mötesplatser för kultur och idrott ska öka.
- Hösten 2016 är Sporthallen i Östersund moderniserad och utbyggd.

Kulturskolan är en fantastisk möjlighet för barn att få utöva kultur av olika slag. Satsningar på grupper som vanligtvis inte nås av Kulturskolan gör att fler tar del av dess utbud. Biblioteket är vår viktigaste kulturinstitution som ständigt jobbar med att nå nya grupper av medborgare med ett brett utbud av arrangemang utöver den ordinarie verksamheten. Allt inom kultur

och fritid bidrar till att Tillväxtplanen kan genomföras. Under 2016 ska nämnden genomföra en medborgardialog i Litsområdet för utveckling av ungdomars fritid. Nämnden fortsätter sitt strategiska arbete med föreningslivet, som är en stor tillgång i arbetet med mångfald och social inkludering.

Sociala satsningar

- Kvinnojouren har fått långsiktiga avtal som stärker verksamheten.
- Vi fortsätter med drogförebyggande och uppsökande verksamhet för ungdomar samt ett förstärkt föräldrastöd för barnfamiljer.
- Vi möter ökningen av ensamkommande flyktingbarn med bland annat fler boenden.
- Vi skapar ett socialpsykiatriskt behandlingsteam tillsammans med Regionen.

Det här är en budget för att få barn och vuxna att växa, för en kommun som växer, för företag som växer. Tillsammans, med gemensamma resurser, bygger vi ett starkt, solidariskt och hållbart samhälle. Där alla får plats att utvecklas och leva i trygghet och gemenskap.

AnnSofie Andersson
Socialdemokraterna

Karin Thomasson
Miljöpartiet

Christina Hedin
Vänsterpartiet

Kommunfullmäktiges beslut

Kf 2015-11-19 § 210, 2015-12-10 § 247

Kommunfullmäktige fastställer Budget 2016 och flerårsplan enligt majoritetens förslag 2017-2018.

Utdebiteringen för Östersunds kommun 2016 fastställs till 22:02 för varje skattekrona.

Resultat-, kassaflödes- och balansbudget för år 2016 antas.¹

Kommunfullmäktige avser att under budgetåret 2016 disponera högst 5,5 miljoner kronor för finansiering av oförutsedda behov.

Kommunstyrelsen kan under budgetåret 2016 disponera högst 2 miljoner kronor för finansiering av oförutsedda behov. Samt för ev nyttillkomna driftkostnader utifrån investeringar disponera 6,6 miljoner kronor.

De av nämnder och styrelser beslutade nämndsmålen samt till dem tillhörande indikatorer fastställs.

Driftbudget för 2016 fastställs i enlighet med majoritetens ändringsförslag till kommunstyrelsens beslut.²

Budget fastställs med ett kommunbidrag per nämnd/styrelse för anslagsfinansierad verksamhet respektive resultatkrav för intäktsfinansierad verksamhet

Ekonomisk flerårsplan för 2017-2018 antas.³

Kommunstyrelsen bemyndigas att, inom avsatt lönereserv på 14,8 miljoner kronor för år 2016, fördela nödvändigt löneökningstrymme till berörda nämnder när löneökningens behovet för 2016 fastställts.

För att möta osäkerheter kring möjlig utbyggnadstakt för nya LSS-boenden utökas kvarvarande central buffert i befintligt flerårsplan för 2016 med 6 miljoner kronor, med ackumulerat 11,5 miljoner kronor 2017. För 2018 tillförs hälften av äskat

belopp enligt gällande princip, varvid bufferten då blir 23,5 miljoner kronor. Kommunstyrelsen får i uppdrag att inom avsatt buffert besluta om tilläggsbudgetering till Vård- och omsorgsnämnden efter det nämnden redovisat slutliga kalkyler.

Årets resultat för VA-verksamhet förs till VA-kollektivets eget kapital. För övriga nämnder/ styrelser förs årets resultat till kommunens eget kapital.

Investeringsbudget 2016⁴ fastställs i enlighet med förslag, med investeringsram per nämnd/styrelse. Anslagsnivå framgår av "Specifikation till investeringsbudget". Enskilda investeringsobjekt överstigande 10 miljoner kronor utgör egen anslagsnivå.

För investeringar som i budgeten klassificerats som lönsamma skall kommunstyrelsen pröva slutlig lönsamhetskalkyl och därefter bevilja igångsättnings-tillstånd före investeringens början.

Kommunstyrelsen medges uppta lån enligt budgeterad nivå.

Med utgångspunkt i kommunens nya serviceplan, samt ökad inflyttning till Litsområdet, ges Kultur- och Fritidsnämnden ett uppdrag att öppna en biblioteksfilial i Lit. Nämnden får ökad budgetram med 500 000 kronor under 2016.

För att förbättra arbetsmiljön och förstärka möjligheten för våra skolledare att bedriva ett pedagogiskt ledarskap så får Barn- och Utbildningsnämnden utökad budgetram med 2 miljoner kronor.

Vård- och omsorgsnämndens budget 2016 och flerårsplan 2017-2018 kompletteras med följande mål för att uppnå ett ekologiskt hållbart Östersund: Andelen ekologiska livsmedel som vård- och omsorgsförvaltningen köper in ska under 2016 öka med 10 procentenheter jämfört med 2014⁵ (då andelen var totalt 9 procent).

1. 2015-10-14, 2015-12-10

2. 2015-10-14, 2015-11-03, 2015-12-10

3. 2015-10-14, 2015-11-03, 2015-12-10

4. 2015-10-14, 2015-11-03, 2015-12-10

5. Avser beställd mat till särskilda boende samt de varor som beställs via Måltidsservice butik. Ökningen i procentenheter avser värdet av inköpta varor.

Kommunfullmäktige anslår för revisionen 2,6 miljoner för 2016 och 2017, samt 2,65 miljoner för 2018.

Kommunledningsförvaltningen får i uppdrag att slutligt utforma av kommunens budgetdokument 2016 samt flerårsplan 2017-2018 efter det att layoutmässig översyn med hänsyn till fullmäktiges budgetbeslut.

Vision, långsiktiga mål och övergripande styrning

Kommunfullmäktige har sedan tidigare fastställt en långsiktig vision för en hållbar utveckling i vår kommun: "Ett demokratiskt, socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Östersund är den gemensamma, grundläggande visionen för Östersunds utveckling och utgångspunkten för det långsiktiga politiska arbetet".

Kommunfullmäktige har förtydligat visionen genom beslut om långsiktiga mål, fokusområden och indikatorer inom de fyra dimensionerna, vilka har varit grund för arbetet för budgetåren 2016-2018.

Kommunfullmäktige har också fastställt en styrmodell för hur verksamheten ska styras och följas.

I korthet kan modellen beskrivas genom den så kallade "mål- och styrkedjan"¹. Kommunfullmäktige sammanfattar den politiska ambitionen genom att sätta långsiktiga mål, som styr mot visionen, samt genom att tilldela verksamheterna resurser/ ekonomiska ramar.

Styrelser/Nämnder ska genom "nämndsmål" uttrycka hur de avser bidra till att de långsiktiga målen uppfylls, inom en 1-3 års-period, och inom de ekonomiska ramar som tillhandahålls.

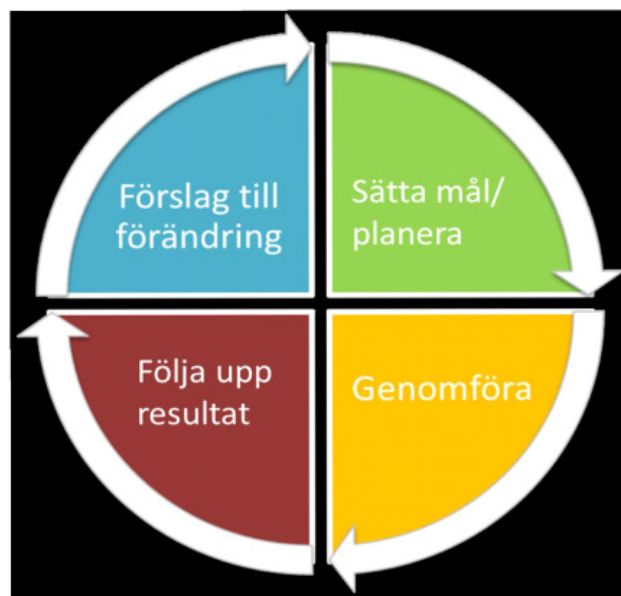
På förvaltningsnivå formulerar sedan förvaltningschef, tillsammans med chefer för verksamhetsområdena, åtaganden som svar på hur man avser att bidra till att uppnå nämndens mål. Verksamhetschefer/medarbetare definierar därefter tydliga och prioriterade aktiviteter för

1. Detaljerad Mål- och styrkedja, se kommunens Insida

att uppnå åtagandet och ytterst nämndens mål.

Uppföljning sker i de olika stegen, vars resultat kan leda till förändringar. Varje år kommer också en omvärldsanalys att ske, av en politisk vald beredning², vilket kan leda till nya politiska prioriteringar.

Viktiga underlag för denna omvärldsanalys och prioritering är, de av kommunfullmäktige redan antagna, planerna "Plan för hållbar tillväxt 2020", "Landsbygdsstrategi" och "Översiktsplan 2040"³.

2. Hållbarhetsberedningen, första mötet hösten 2015 inför budget 2017-2019.

3. Planerna återfinns på [www.ostersund.se/Politik o inflytande/ Mål- o Styrdokument](http://www.ostersund.se/Politik%20o%20inflytande/Mal-och-Styrdokument)

Långsiktiga mål och fokusområden utifrån den antagna politiska visionen – Ett hållbart Östersund

Demokratisk hållbarhet

Långsiktigt mål: I det demokratiskt hållbara Östersund litar medborgarna på det demokratiska systemet. Medborgarna är engagerade, deltar i samhällsutvecklingen och upplever att de har inflytande.

Fokusområde: Delaktighet och inflytande.

Social hållbarhet

Långsiktigt mål: Det socialt hållbara Östersund är öppet, välkomnande och tillgängligt. Medborgarna har förutsättningar för ett hälsosamt och tryggt liv på jämställda och jämlika villkor.

Fokusområden: Grundläggande utbildning, Hälsa, Bostäder, Sociala investeringar, Lika villkor/Jämlik/Jämställd, Mångfald/Tolerans, Attraktiv kommun, Kultur och fritid – deltagande i föreningslivet, Trygghet/Omtanke, Hushållens ekonomi.

Ekologisk hållbarhet

Långsiktigt mål: I det ekologiskt hållbara Östersund är livsmiljön hållbar, trygg och säker och främjar biologisk mångfald. Östersund är fossilbränslefritt och energiefektivt 2030.

Fokusområden: Klimat, Giftfri miljö, Hållbar livsstil, Biologisk mångfald, Vatten.

Ekonomisk hållbarhet

Långsiktigt mål: I det ekonomiskt hållbara Östersund använder vi invånarnas gemensamma resurser på ett ansvarsfullt sätt. Kommunen, tillsammans med näringsliv och omgivande samhälle, skapar förutsättningar för hållbar utveckling. Östersunds kommun är en attraktiv arbetsgivare.

Fokusområden: Försörjning/Arbetsmarknad, Bostäder, Attraktiv kommun, Högre utbildning, FoU, God resurs-hushållning, Kommunen som arbetsgivare.

– Definition av God ekonomisk hushållning som finansiellt mål

Långsiktiga mål: ÖSTERSUNDS KOMMUN HAR GOD HUSHÅLLNING AV RESURSER.

Kommunens totala inkomster, sett över två mandatpe-

rioder, är större än de totala utgifterna för att undvika att låneskulden ökar på lång sikt.

Underhållet på kommunens fastigheter sker på ett sätt som inte försämrar värdet på dem.

Målsatta indikatorer:

Resultat före extra ordinära poster i relation till skatteintäkter, Utjämning, statsbidrag och finansnetto.

Målvärde: 2% 2016.

Kassaflödet före upplåning. Rullande 8 år bakåt i tiden från bokslut 2014.

Akut underhåll av nämndens/styrelsens egna fastigheter (kr/kvm/år). (2014: 8 kr/kvm/år) Mål 2016:

Planerat underhåll av nämndens/styrelsens egna fastigheter (kr/kvm/år). (2014: 103 kr/kvm/år) Mål 2016:

Sjukfrånvaron ska minska från 2014, %. (2014: Kommuntotal 7,3 %, Nämnd X %) Mål 2016:

Konkretisering av långsiktiga mål och indikatorer¹

Inom respektive dimension har kommunfullmäktige konkretiserat långsiktiga mål genom bl a en tidsättning inom intervallen 2018-2030. Även val av fokusområdena tydliggörs.

För varje fokusområde finns indikatorer framtagna för nämnderna/styrelserna att välja mellan samt, för de flesta indikatorer, jämförelsetal (t ex som för avsnittet God ekonomisk hushållning ovan).

Planeringstal befolkning

Kommunens planeringstal och gällande befolkningsprognos utgör underlag bl a vid skatteintäktsberäkning och för verksamheter t ex när förskolor och skolor planeras. För det sistnämnda är antaganden för 2016 är 61.850 invånare, för 2017 62.500 och för 2018 63.100.

Skatteintäkter bygger på befolkningstal föregående år och för det ändamålet blir målsättningen därmed lägre. Nu gällande antaganden är 61.135 invånare år 2016, 61.775 år 2017 och 62.375 år 2018.

1. Sammanställt dokument, Kommunfullmäktige 2015-03-19 § inkl konkretisering och indikatorer

EKONOMISK ÖVERSIKT

Samhällsekonomin

Konjunkturläget

Trots en måttlig tillväxttakt i omvärlden hjälper den inhemska efterfrågan upp svensk ekonomi. BNP väntas öka med över 3 procent i år och nästa år till följd av just ökad inhemska efterfrågan, som bedöms starkare än exportmarknadens.

Sysselsättningen ökar och medför nu också en sänkning av arbetslösheten. Detta förhållande beräknas pågå under 2016 för att sen plana ut och stagnera.

Samhällsutvecklingen efter 2016 verkar mer osäker och oroande. En långsammare tillväxt, stigande räntor, måttligare sysselsättningsökning m m väntas. BNP per capita utvecklas något svagare då nya invånare inte har samma arbetskraftsdeltagande initialt.

Det nominella skatteunderlaget ökar i god omfattning men sämre i reala termer. Delvis av ovanstående skäl och att stora prisökningar i kommunsektorn är att vänta.

Kommunernas ekonomi

Det är fortsatt bekymmersamt för kommunala sektorn. Kommunernas samlade resultat försämras för andra året i rad. Detta trots att sk AFA-medel återbetalats och gett betydande engångsintäkter. Kostnadstrycket för sektorn ökar kraftigt. Trots ev väntad hög ökning av skatteunderlagen 2016 räcker inte det att möta stora kostnadsökningar. Stor befolkningsökning påverkar

många verksamheter i kommunerna. På sikt bör det dock innebära en positiv utveckling av den sk försörjningskvoten. När fler människor tar sig in i arbetsmarknaden förstärks möjligheten att långsiktigt finansiera vår välfärd.

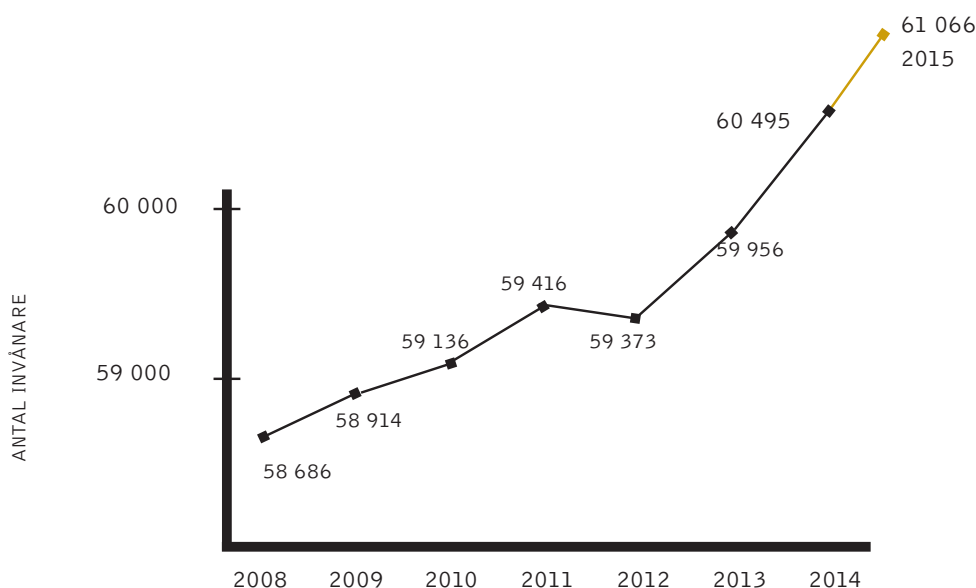
Även statliga krav på förbättringar i kommunala verksamheter, i form av reformer m m, driver på kostnadsutvecklingen för sektorn. Generella statsbidrag tenderar att minska medan riktade statsbidrag ökar. Det leder till minskad möjlighet till lokal anpassning samt ökad administration. Även krav på ökad omfattning och bättre kvalitet i kommunala tjänster tillkommer allteftersom.

Som nämnts ökar det nominella skatteunderlaget men pga prisökningar inom t ex kommunala sektor blir den reala effekten sämre.

Vår kommun - Demografi

Efter ca 10 års negativ befolkningsutveckling vände trenden igen år 2005 till positiva siffror. Den sista december 2013 noterades den högsta befolkningsciffran, 59.956, i kommunen sedan 1995. Ytterligare ökning skedde 2014 och kommunen passerade 60.000-nivån, vid årsskiftet var invånarantalet 60.495, en ökning med nästan 1 procent.

BEFOLKNING ÖSTERSUND KOMMUN

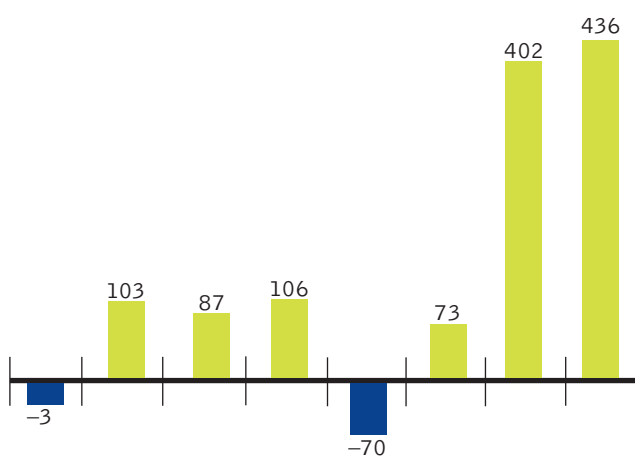
Vanligtvis uppvisar det tredje kvartalet varje år en positiv utveckling av invånarsiffran, till följd av nytillkomna studenter vid Mittuniversitetet. Men kommunen växer nu även med fler inflyttare, den 30 september 2015 var invånartalet 60.928.

Den nu aktuella befolkningsmålsättningen, när det gäller skatteintäkter, är 61.135 invånare år 2016, 61.775 år 2017 och 62.375 år 2018, dvs en ökning om ca 600 invånare per år.

Folkmängdens förändring är summan av ut- och inflyttning, antal födda och antalet döda. Om antalet inflyttade är större än antalet utflyttade har vi en "nettoinflyttning" och om antalet födda är större än antalet avlidna har vi ett "födelseöverskott". År 2014 hade kommunen ett födelseöverskott på 94 personer och en nettoinflyttning på 436 personer.

IN- OCH UTFLYTTNINGSNETTO

2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014

Hur påverkar demografiska förändringar verksamheten?

Befolkningsökningarna medför i stort sett öknings inom alla åldersgrupper. Genom de sk demografiska beräkningarna justeras budgetramarna till Barn- och Utbildningsnämnden och Kommunstyrelsen för gymnasieskolan utifrån ändrade elevantal samt till Vård- och omsorgsnämnden för ökande antal äldre.

Antalet barn i förskoleåldrarna väntas öka under perioden, så också ungdomar i grundskole- och gymna-

sieåldrarna. Största ökningen av dem har grundskolan som ju upptar flera årsklasser. Detta innebär ett ökat tryck på resurser till skolverksamheterna. Kostnadsutjämningsen förväntas utvecklas positivt i takt med ökad befolkning för att möta dessa kostnader.

Antalet äldre väntas också öka de kommande åren främst i åldrarna 65-79 år. Behovet av vårdinsatser ökar framförallt när antalet personer i den äldsta vårdgruppen > 85 år ökar, vilket väntas ske efter denna planperiod. Även här förväntas kostnadsutjämningsen möta dessa kostnader.

Arbetsmarknad o sysselsättning

Sysselsättning

Sysselsättningen i Östersunds kommun har ökat sedan andra halvan av 1990-talet. Enligt senast tillgängliga statistik uppgick antalet sysselsättningsstillfällen till 32.827 år 2013, en relativt god ökning med 383 mot året innan.

Förvärvsfrekvens, dvs andel förvärvsarbetande i arbetsför ålder i kommunen, uppgår (2013) till 79,2 %, vilket är en högre andel än i riket, men lägre än länet i övrigt. Samma förhållande gäller både för kvinnor respektive män. Totalt för kommunen ökade förvärvsfrekvensen 2013 mot föregående år, om än marginellt.

Näringslivsstruktur

Den offentliga sektorns andel av kommunens arbetsmarknad (dagbefolkningen) är 41,7 % (2013). Inom kommunen har den offentliga sektorns andel ökat något det senaste året.

Den högsta andelen sysselsatta finns inom "Vård och omsorg". Därutöver är näringsgrenarna "Handel och kommunikationer" samt "Finansiell verksamhet, media och företagstjänster" de största i kommunen.

2014 nyetablerades 341 företag. Totalt uppgick antalet företag i kommunen 7 048 vilket är en ökning mot året innan.

Arbetskraftspendling

Kommunen har en arbetskraftspendling på 6493 personer. Utpendlarna är 3500, dvs en nettoinpendling till Östersund på 2993 personer (2013). Trenden är att pendlandet ökar något men nettoinpendlingen ligger kvar på ungefär samma nivå.

Arbetsmarknad – arbetslöshet

I september 2015 var 2.133 personer (7,0%) i åldrarna 16-64 år i Östersund öppet arbetslösa eller i arbets-

marknadsprogram. Det är en minskning mot förra året samma tid med 179 personer. En successivt svag minskning av arbetslösheten kan skönjas sedan 2011. Den totala arbetslösheten för riket är 7,8% och för länet 7,3%. Östersund ligger därmed totalt under deras siffror vilket är ovanligt.

Ungdomsarbetslösheten är fortfarande hög. I september 2015 var 417 (12,3%) ungdomar 18-24 år i Östersund öppet arbetslösa eller i arbetsmarknadsprogram. Också det en minskning med 186 ungdomar jämfört med 2014. Den totala ungdomsarbetslösheten för riket är 13,4 % och för länet 13,7 %. Östersund ligger här även här lägre än riket och länet.

Näringslivsutveckling – möjligheter till tillväxt

Näringslivsutveckling, augusti 2015

Under våren 2014 antog kommunfullmäktige den nya Tillväxtplanen, som sträcker sig mellan åren 2014-2020. Tillväxtplanens övergripande målsättningar innebär Mer innevånare, Mer jobb och Mer bostäder. Målsättningarna ska uppnås genom ett systematiskt arbete som involverar kommunens alla intressenter.

För att nå målsättningarna krävs det prioriterade insatser inom olika områden. Dessa prioriteringar kallas för tillväxtfaktorer. För att skapa hållbar tillväxt behöver vi tillsammans arbeta med välkomnande, kreativitet, företagsamhet, kunskap, omtanke, kultur och attraktiva boenden. Under 2015 har arbetet fortsatt med framtagandet av en plan över HUR tillväxtplanens målsättningar ska förverkligas. Dokumentet med dessa strategiska satsningar ligger för beslut hos kommunstyrelsen under vintern 2015.

Konjunkturen har varit svag, men långsamt ljusnande under de senaste åren och Östersund är en kommun som attraherar och intresserar lokala, regionala och nationella investerare. Tydlig tillväxtpotential finns bland distansoberoende tjänsteföretag, t.ex. inom IT-utveckling och -drift. Östersund har ett starkt erbjudande för att attrahera större serverhallsinvesteringar där vi nu gör särskilda satsningar med målsättning att erhålla besked om en eller flera större etableringar inom 3-5 år.

Östersunds Kommun arbetar kontinuerligt med att skapa förutsättningar för attraktiva boenden och efterfrågan på bostäder ökar i snabb takt i kommunen. Utbyggnaden av projekt Storsjö Strand fortsätter och omfattar i första stadiet fyra kvarter där samtliga kvarter nu är sålda eller reserverade av byggherrar. Det

stora intresset för området gör nu att kommunen har påbörjat arbetet med nästa område, etapp Sjöparken. Arbetet med att skapa en ny stadsdel på andra sidan Vallsundsbron pågår, ny bebyggelse planeras runt skidstadion och på Remonthagen.

En viktig utmaning för Östersund är att expandera den privata sektorn. Regionen behöver fler och mer lönsamma företag som är villiga att investera och anställa fler människor. En ytterligare utmaning är att i högre grad nyttja den akademiska miljön för att skapa fler kunskapsföretag, som i högre grad vill anställa högutbildad personal för att kunna utveckla mer kvalificerade varor och tjänster. Inom kommunen startas nu också ett arbete med att se över handelspolicyn. Under de senaste åren har det skett investeringar och etableringar inom handelsområdet och den utvecklingen förväntas fortsätta.

Kommunen har ett viktigt ansvar att i samverkan med näringslivet och andra organisationer löpande utveckla det lokala företagsklimatet för en hållbar tillväxt i Östersunds kommun.

Ekonomiska förutsättningar

Skatteintäkter

Skatteintäkterna är kommunens största finansieringskälla. Dess förändring beror i första hand på skatteunderlagets utveckling. De viktigaste faktorerna är sysselsättnings- respektive löneutvecklingen. Även av regeringen beslutade regelförändringar, t ex ändrade grundavdrag, påverkar skatteunderlaget. Effekten av sådana förändringar ska kompenseras genom justeringar i kommunernas statsbidrag i enlighet med den sk finansieringsprincipen. En grundförutsättning är konjunkturutveckling och tillväxt.

I kommunens skatteintäktsberäkning används Sveriges Kommuner och Landstings prognos över skatteunderlagsutvecklingen. Skatteutbetalningen till kommunerna grundas på den av regeringen årligen fastställda uppräkningsfaktorn för skatteunderlaget. Skillnaderna i skatteunderlagsökning mellan fastställd uppräkningsfaktor, prognos och faktiskt utfall enligt slutlig taxering regleras senare genom sk slutavräkningar.

I skatteintäktsberäkningen ingår skatteintäkterna från kommunens eget skatteunderlag inklusive eventuella slutavräkningar. År 2015 övergick kostnadsansvaret för kollektivtrafiken till Region Jämtland Härjedalen varför en skatteväxling skedde med 35 öre.

Budgeterade skatteintäkter 2016-2018

Mnkr	prognos 2015	2016	2017	2018
Skatteintäkter	2 578	2 711	2 823	2 948
eget skatte- underlag				
Slutavräkning	-3	-5	-	-
Summa	2 575	2 706	2 823	2 948

Statsbidrag och utjämning

Syftet med kommunala utjämningsystemet är att skapa likvärdiga förutsättningar för alla kommuner. Utjämningsystemet brukar ses över ungefär vart femte år. Den 1 januari 2014 trädde det senaste i kraft.

Utjämningsystemet innehåller fem olika delar. Utöver det finns den kommunala fastighetsavgiften.

Statligt finansierad inkomstutjämning

Inkomstutjämning syftar till att utjämna skillnader i skattekraft mellan kommuner. Innebär att kommuner med en egen skattekraft under 115% av medelskatte-kraften får kompensation genom ett inkomstutjämningsbidrag. Kommuner med en högre egen skattekraft får betala en avgift.

Östersunds kommun är här bidragstagare, och får mellan 525 mnkr till 547 mnkr enligt prognos under kommande år. Delsystemet bekostas till större delen av staten.

Kostnadsutjämning

Kostnadsutjämningsen avser utjämna strukturella kostnadsskillnader mellan kommunerna, dvs behovsskillnader som kommunerna själv inte kan råda över. Kostnadsutjämningsen är ett "nollsummespel" mellan kommunerna. Ingen statlig finansiering till denna del.

Delsystemet består av tio delmodeller. För varje modell räknas landets totala sk strukturkostnad ut, vilken sedan mynnar ut i en standardkostnad för respektive kommun. Dvs, en teoretiskt beräknad kostnad som kommunen borde ha med hänsyn till "sin" struktur utifrån faktorer som t ex demografi, löner, gleshet, byggkostnader etc. Kommunens standardkostnad jämförs sedan med rikets och mellanskillnaden/invånare ersätts eller tas ut avgift för.

Sammantaget anses Östersunds kommun ha gynnsam struktur, dvs den beräknade standardkostnaden är lägre än genomsnittets, och får därför betala en avgift till systemet, kommande år mellan 63 till 87 mnkr.

Regleringsbidrag/-avgift

Vidare ingår en regleringsavgift, alternativt ett regleringsbidrag, för att upprätthålla de fastställda utjämningsnivåerna och för att kunna göra ekonomiska regleringar mellan staten och kommunerna, enligt den sk finansieringsprincipen.

Under förutsättning att liggande Budgetproposition beslutas i Riksdagen i december ändras inkomstutjämningsdelen i systemet. De som därav får en försämring får ett bidrag för att förmildra effekterna av det via ett sk införandebidrag. Det försämrar regleringsposten för alla kommuner.

Bland annat det föranleder för Östersunds del en prognostiserad avgift för kommande år, inom spannet 2 till 29 mnkr.

Strukturbidrag

Infördes för att kompensera för att vissa delmodeller (näringslivs- och sysselsättningsbefrämjande åtgärder, svagt befolkningsunderlag samt delar av de tidigare fasta införandetilläggen) togs bort samt för att reglera större bidragsminskningar. Östersund får i denna modell ca 21 mnkr/år.

LSS-utjämning

Utjämningsystemet som infördes 2004 för LSS-verksamheten ligger fortfarande kvar som ett separat system utanför kostnadsutjämningsen. Kommunen har höga kostnader för denna verksamhet och får därför ett stort bidrag, ca 240 mnkr/år enligt senaste prognos.

Budgeterade statsbidrag o utjämning 2016-2018

Mnkr	prognos 2015	2016	2017	2018
Inkomstutjämning	492	525	535	547
Kostnadsutjämning	-95	-87	-73	-63
Regleringsbidr/avg	-2	-2	-12	-29
Strukturbidrag	27	21	21	21
Komm fastigh avg	99	100	100	100
Utjämning LSS	216	239	242	244
Summa	737	797	813	821

Riktade statsbidrag

Förutom det generella statsbidraget som ingår i utjämningsbidraget finns ett antal riktade/specialdestinerade statsbidrag som budgeteras som intäkt av berörd nämnd.

Ett exempel är det riktade statsbidraget till allmän maxtaxa inom barnomsorg/förskola ingår, vilket inte ingår utjämningsbidraget. De kommuner som har maxtaxa söker statsbidraget, som skall kompensera för intäktsbortfallet från föräldraavgifter. Hanteras

således som ett specialdestinerat bidrag av Barn- och utbildningsnämnden. Riktade statsbidrag förekommer främst inom Barn- och utbildningsnämndens och Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsområden.

I liggande budgetproposition finns ett ökat antal riktade statsbidrag. De största avser lågstadielyft, lärarlöner, extratjänster inom välfärden och ökad bemanning inom äldreomsorgen.

Personalkostnader, inflation och internränta

För kommunsektorn prognostiserar SKL en löneutveckling enligt den s k konjunkturstatistiken på 3,2% för 2016, 3,4% för 2017 och 3,5% för 2018.

Förändringar i arbetsgivareavgiften kommer att ske om riksdagen så beslutar, då den s k ungdomsrabatten upphör samt att särskild löneskatt för äldre återinförs. Detta ökar kommunens kostnad och utbetalning till Skatteverket. Rekommenderat personalomkostnadspålägg är dock oförändrat mot tidigare år 38,46%.

Prognos för prisutveckling, mätt i KPI, är på 1,4% för 2016, 2,9% för 2017 och 3,1% för 2018. Index-talet KPIX lämpar sig dock bättre än KPI för uppräknings inom kommunala sektorn. Prognos för KPIX är 1,4% för 2016, 1,8% för 2017 och 1,9% för 2018.

SKLs rekommendation för internränta 2016 är en marginell sänkning om 0,1% till 2,4%.

Ekonomiska ramar

Budgetramar

Driftbudgetramar för nämnderna/styrelserna för perioden 2016-2018 utgår från de ekonomiska ramarna 2015 och de verksamhetsförändringar som ingår i gällande flerårsplan. Därutöver kompenseras vanligtvis nämnderna för aktuella demografiska förändringar, löneökningar, prisökningar samt kapitalkostnader. Vissa beskrivs lite närmare i följande framställning.

Satsningar och/eller avveckling av verksamhet medför tillskott eller avdrag i nämndernas budgetramar.

Demografiska ramförändringar

I budgetramar beslutade i mars 2015 ingick preliminära justeringar för demografiska förändringar 2016-2018. Dessa har senare justerats för Gymnasieskolan, för Barn- och utbildningsnämnden och för Vård- och Omsorgsnämnden utifrån den i april 2015 reviderade befolkningsprognosen.

PO-pålägg, arbetsgivaravgift

I budgetramarna för 2016 ingår ett PO-pålägg på

38,46 %. Därutöver belastas verksamheten med ett påslag på 0,05 % för utfördelning av kommunens premiekostnader för ansvarsförsäkring. Summa pålägg således 38,51%.

Justeringar för borttagen "ungdomsrabatt" respektive återinförande av löneskatt för äldre beaktas inte i det schablonbudgeterade PO-pålägget i nämndernas ramar. Kvarstående netto minskar och beräknas till ca 7 mnkr, budgeteras inom finansiella poster.

Pensionskostnader

Kommunens pensionskostnader kan sägas bestå av fyra delar; direkta pensionsutbetalningar, utbetalning av intjänad pension till anställda för individuell placering, skuldförändring för kompletterande ålderspension (för löner överstigande 7,5 basbelopp) samt en finansiell kostnad.

För 2016 budgeteras pensionsutbetalningar med 86 Mnkr, utbetalning av intjänad pension (avgiftsbestämd ålderspension) 99 Mnkr, skuldförändringen till 3 Mnkr och den finansiella kostnaden till 2 Mnkr. Totalt budgeteras pensionskostnader med 190 Mnkr inklusive särskild löneskatt.

Den budgeterade pensionskostnaden grundas på KPA:s pensionsskultsberäkning och prognos från augusti 2015, samt en bedömning av OPF-KL's (pensionsavtal förtroendevalda) inverkan på pensionskostnaderna och ett antagande av de senaste årens högre utbetalning av pensioner från pensionsförpliktelsen än det som KPA lämnar i sina prognoser.

Kapitalkostnader

Varje nämnd och förvaltning "belastas" i driftbudgeten med kapitalkostnader som består av två delar – internränta och avskrivning. Beträffande Internräntan väljer kommunen att 2016 kvarstå på samma nivå som tidigare 2,5%.

Avskrivningen skall motsvara värdeminskningen på inventarier och anläggningar.

Effektivisering

Inga nominella besparingar är proklamerade i budgetdirektiv för 2016 men krav på optimal användning av resurser och kontinuerligt förbättringsarbete kvarstår.

Resurstillskott

Utöver tidigare nämnd uppräknings av ramar med personalkostnader har sedvanliga tillskott/avdrag för demografi, kapitalkostnader, internränta etc justerat nämndernas ramar.

Ingen uppräknig för övriga kostnader görs för 2016. Tidigare års kompensationer har baserats på, i planeringsstadiet kända, prognoser på prisutveckling, vilka vid årens slut visat sig varit höga. Därav blir år 2016 en "regulator" för att hamna på en rimlig nivå vad gäller kompensation för prisökningar. För åren 2017 och 2018 är övriga kostnader i ramarna uppräknade med 1,7 resp 1,9%.

Resurstillskott/ ramavdrag 2016

Mnkr, avrundat	Demografiska förändringar	Övr resurstillskott/förändring	Totalt
Kommunstyrelse	-	4,5	4,5
KS-Gymnasieskola	7,7	-7,9	-0,2
Miljö- och samhällsnämnd	-	18,0	18,0
Socialnämnd	-	16,0	16,0
Barn- och utbildningsnämnd	21,8	26,7	48,5
Vård- och omsorgsnämnd	17,2	48,0	65,2
Kultur- och fritidsnämnd	-	1,3	1,3
Utförarstyrelse	-	5,8	5,8
Valnämnden	-	0	0
Överförmyndaren	-	0,2	0,2
Totalt	46,7	112,6	159,3

Tabellen exkluderar Revision, JR samt buffertar för löner resp LSS-ändamål.

Den totala driftbudgetökningen är netto 170,7 mnkr. De stora resurstillskotten går som oftast till Vård- och omsorgsnämnden och Barn- och utbildningsnämnden. För 2016 har även Miljö- och samhällsnämnden och Socialnämnden fått relativt stora tillskott.

För Vård- och Omsorgsförvaltningen avser de stora tillskotten, utöver demografiska och för lönerrevision, personliga assistans, insatser i enlighet med Socialtjänstlagen samt särskilt stöd till funktionshindrade.

Barn- och utbildningsnämndens större tillskott är bl a för barn i behov av särskilt stöd, hyreskostnader för utökande av lokaler, digitalisering samt för nationella minoritetsspråk och matematik.

Inom Miljö- och samhällsnämndens område har tillskjutits medel för att möjliggöra fria busskort för ungdomar samt ökat underhåll av gator/vägar.

För Socialnämnden gäller tillskotten personalförstärkningar, handläggning av ärenden där barn far eller riskerar att fara illa, institutionsvård, socialpsykiatriskt team, höjning inom ekonomisk bistånd samt stöttning/bidrag till Kvinnojouren och Centrum mot våld.

Tillskotten för löneökningar 2015 som höjer nivån 2016 utöver personalbudgetuppräknig 2,5% uppgår till ca 12,5 mnkr för hela kommunen.

Energikostnader

Energikostnaderna 2016 har budgeterats utifrån ett elpris på 40 öre/kwh och ett genomsnittligt fjärrvärmepris på 330 kr/Mwh.

Finansiell analys

I kommunens årsredovisning analyseras den finansiella ställningen och utvecklingen. I årsbudgeten beskrivs de ekonomiska sambanden på samma sätt som i årsredovisningen. Analysen bygger på fyra perspektiv; resultat, kapacitet, risk och kontroll. Målsättningen är att identifiera finansiella problem och därigenom utgöra underlag för bedömningen om kommunen lever upp till god ekonomisk hushållning. I analysen i årsredovisningen används 15 olika nyckeltal som är kopplade till de fyra perspektiven. I budgeten har nio av dessa nyckeltal valts.

Resultat och kapacitet

Nettokostnadsandel

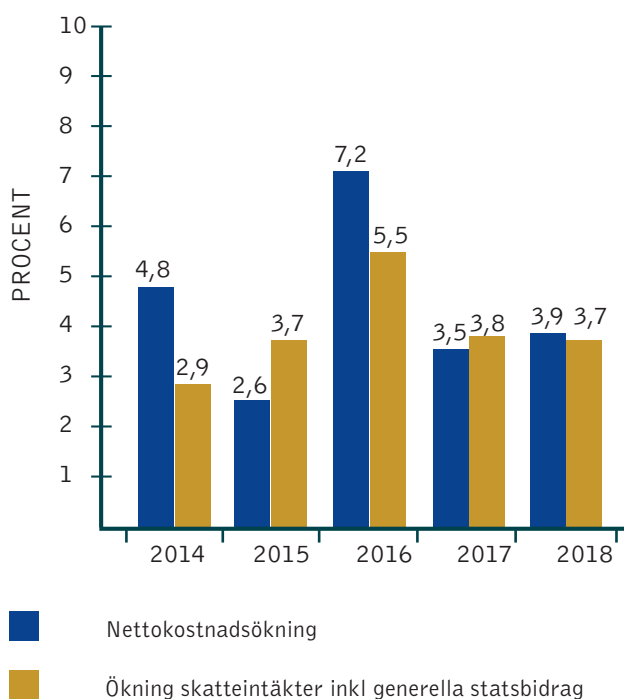
Driftkostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag visar hur stor del av skatteintäkterna inklusive statsbidrag som går till den löpande verksamheten inklusive finansnetto. Om kommunen skall leva upp till kravet på god ekonomisk hushållning skall nivån understiga 98%. Från 2015 ingår i nettokostnaderna årligen 15 mnkr som är reserverade för oförutsedda behov och som beslutas av kommunfullmäktige/ kommunstyrelse. To m 2014 hanterades dessa oförutsedda anslag genom reducerings av årets budgeterade resultat.

	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Verksamhetens intäkter och kostnader, netto	93,6%	92,5%	93,9%	93,6%	93,7%
Avskrivningar	4,8 %	5,0 %	4,8%	4,8%	5,0%
Finansnetto	-0,5%	-0,2 %	-0,2%	-0,1%	0,1%
Driftkostnadsandel	97,9%	97,3 %	98,5%	98,3%	98,8%

Enligt budget för 2016 beräknas resultatet uppgå till 39,3 Mnkr och driftkostnadsandelen uppgå till 98,5 %. Kommunens mål för god ekonomisk hushållning uppnås därmed inte år 2016. Värt att notera är att avskrivningskostnaderna ökar med 33 mnkr från 2014 – 2018 på grund av den höga investeringsnivån. De höga avskrivningskostnaderna medför att utrymmet för verksamhetens kostnader minskar, dvs investeringarna tränger successivt ut verksamhet.

Nettokostnadsutvecklingen och ökningen av skatteintäkter 2015 påverkades av att kostnader för kollektivtrafiken övergår till Region Jämtland Härjedalen genom en skatteväxling på 35 öre.

Nettokostnads- och skatteintäktsutveckling

Nettoinvesteringar och självfinansieringsgrad

En hög självfinansieringsgrad innebär att kommunen kan finansiera investeringarna utan att låna eller att minska den befintliga likviditeten. En hög självfinansieringsgrad innebär också att finansiella handlingsutrymmet kan bibehållas inför framtiden. 100 % innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar under året.

Mnkr	%	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Nettoinvesteringar		271	259	444	331	326
Finansiering:						
Kassaflöde från egen verksamhet		262	253	200	220	236
Självfinansieringsgrad investeringar		97%	98%	45%	67%	72%

Enligt budget 2016 uppgår investeringsnivån till högre belopp än vad som kan självfinansieras av egna medel. Upplåning bedöms därför behöva ske med 130 Mnkr för 2016. Även för 2017-2018 behöver ytterligare upplåning ske med 80 Mnkr respektive 168 Mnkr.

Nettoinvesteringar i relation till avskrivningar

Nyckeltalet visar i vad mån kommunen reinvesterar i den takt som anläggningstillgångarna minskar i värde genom årliga avskrivningar. För att inte urholka kommunens anläggningsskapital bör nettoinvesteringarna i genomsnitt ligga på minst samma nivå som avskrivningarna.

Mnkr	%	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Nettoinvesteringar		271	259	444	331	326
Avskrivningar		154	166	169	176	187
Nettoinvesteringar/avskrivningar %		176%	156%	262%	188%	175%

Genom den höga investeringsnivån överstiger nettoinvesteringarna avskrivningsnivån.

Finansnetto

Med finansnetto menas skillnaden mellan finansiella kostnader och intäkter. Finansnettot är en viktig post i kommunens resultaträkning. Efter några år med negativ finansnetto ligger det i planperioden två år med positivt finansnetto, år 2016 och 2017. De finansiella kostnaderna rörande den ökade upplåningen i kommunen mildras av bortfall av ränteswapp på 100 Mnkr i början av för 2017. Det extremt långa ränteläget bidrar till att de finansiella kostnaderna under planperioden ligger på en förhållandevis låg nivå. Internbanksverksamheten genererar en positiv effekt på finansnettot med 12 Mnkr för 2016.

Mnkr	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Finansnetto	16,7	6,7	5,2	2,7	-2,6

Årets resultat

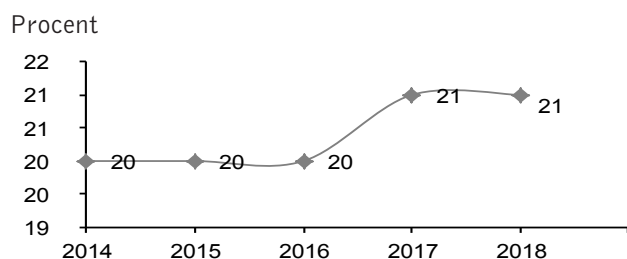
Mnkr	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Årets resultat	66,9	90,9	39,3	49,8	39,1

De senare årens resultat har överstigit nivån på kravet för god ekonomisk hushållning. Budgeterade resultat 2016 och i plan 2017-2018 ligger inte i nivå med kommunens målsättning för god ekonomisk hushållning

Soliditet

Soliditeten beskriver den finansiella styrkan på lång sikt. Den anger hur stor del av tillgångarna som är självfinansierade med eget kapital. Ju högre soliditet, desto starkare långsiktig finansiell handlingsberedskap har kommunen. Det är den långsiktiga trenden som är mer intressant än enstaka år. Nivån på soliditeten har de senare åren legat på ungefär samma nivå. Soliditeten bibehålls på samma nivå trots den ökade lånefinansieringen av investeringar genom att summan av pensionsförpliktelsens minskning och resultaten uppgår till ungefär samma nivå. Under planperioden 2016–2018 beräknas soliditeten ligga på ungefär 20 %.

Soliditet inkl pensionsförpliktelse

Långfristiga skulder

Mnkr	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Långfristiga skulder	18	0	0	0	0
Upplåning internbank	2 990	3 700	4 130	4 210	4 378
Varav kommunens egna lån i internbanken	240	350	480	560	728

Den höga investeringsnivån medför behov av upplåning. Låneskulden som 31/12 2015 beräknas uppgå till 350 Mnkr förväntas vid planperiodens slut ha ökat till 728 Mnkr.

Internbankens upplåning beräknas 31/12 2015 uppgå till 3.700 Mnkr och förväntas öka till 4.378 Mnkr under planperioden.

En upplåning, för vidareutlåning till koncernbolagen pågår i enlighet med beslut i kommunfullmäktige.

Risk och kontroll

Likviditet ur ett riskperspektiv

Likviditet	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Likvida medel (Mnkr)	130	219	85	78	114
Likviditetsdagar ¹	13,6	22,6	7,8	7,2	10,1
Balanslikviditet ²	54%	68%	48%	41%	50%
Rörelsekap (Mnkr) ³	-274	-189	-309	-349	-296

- 1 Antal dagar som de likvida medlen vid resp årsskifte räcker för kommunens utbetalningar
- 2 Med balanslikviditet avses omsättningstillgångar/kortfristiga skulder
- 3 Med rörelsekapital avses omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder

För att bibehålla en rimlig betalningsberedskap budgeteras under planperioden en upplåning på 378 Mnkr.

Kommunen disponerar fr o m nov 2015 en kontokredit på 500 mnkr. Dessutom har för internbanksverksamheten avtal avseende kreditlöften på sammanlagt 1,1 miljarder kronor tecknats.

Pensionsåtagande

Mnkr (inkl löneskatt)	Bokslut 2014	Prognos 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Avsättningar till pensioner	642	649	651	656	674

Pensionsförpliktelser äldre än 1998, ansvarsförbindelse	1 222	1 158	1 112	1 096	1 090
---	-------	-------	-------	-------	-------

Totalt	1 864	1 806	1 763	1 752	1 764
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Finansiella placeringar för pensioner	660	677	695	714	746
---------------------------------------	-----	-----	-----	-----	-----

Summa återlån	1 204	1 129	1 068	1 038	1 018
---------------	-------	-------	-------	-------	-------

Ur ett riskperspektiv är det viktigt att beakta den pensionsskuld som är redovisad som en ansvarsförbindelse (pensionsförpliktelser äldre än 1998). Kommunen redovisar fr o m 2011 en del av pensionsförpliktelser intjänade före 1998 som ansvarsförbindelse. Denna del av avsättningen skall finansieras av enligt fullmäktige placerade pensionsmedel. Pensionsfonden tillsammans

med avkastningen ska säkerställa att kommunens utbetalningar avseende pensionsförpliktelser intjänade före 1998 i fast penningvärde inte ska överstiga 2010 års nivå, dvs 52,5 Mnkr.

Från 2014 har likvida medel uppgående till 172 mkr avsatts för finansiering av pensionsskuld upparbetat från och med 1998.

Känslighetsanalys

Händelser	Förändring i Mnkr, ca, +/-
Ränteförändring med 1 % på låneskulden	2,4
Ränteförändring 1 % påverkar ränteintäkter med	1,5
Löneförändring med 1 % inklusive PO samtlig personal i kommunen	25
Bruttokostnadsförändring med 1 %	40
Förändrad utdebitering med 1 kr (vid 22:02)	123
Förändring av befolkningen i kommunen, 100 personer (vid skatt 22:02)	5
10 heltidstjänster (26 600kr/månad) inkl PO	4,6

I ovanstående sammanställning redovisas hur ett antal faktorer påverkar kommunens ekonomi. Där går bland annat att utläsa att varje procents löneökning innebär en kostnad för kommunen på ca 25 Mnkr. En procents förändring av kommunens totala kostnader motsvarar ca 40 Mnkr. En skatthöjning med 1 krona ger ca 123 Mnkr, alltså drygt 12 Mnkr per 10-öring. En befolkningsförändring med 100 invånare innebär ca 5 Mnkr i ökade eller minskade skatteintäkter och statsbidrag.

Sammanfattande kommentarer

Den finansiella analysens syfte är att identifiera eventuella problem. Följande kan härledas ur den finansiella analysen.

1. Kommunen har under perioden planerat resultat som inte fullt når god ekonomisk hushållning.
2. Kommunens investeringsnivå under redovisad period medför ett behov av ökad upplåning med 378 mnkr. Vid 2018 års utgång beräknas låneskulden ha ökat från 350 till 728 mnkr.
3. Den ökade nyupplåningen tillsammans med ökade avskrivningskostnader medför en ökad finansiell belastning för framtiden.

God ekonomisk hushållning - finansiell målsättning

Kommunen har, i den ekonomiska planeringen, målet att det ekonomiska resultatet ska uppfylla kriteriet för god ekonomisk hushållning.

Finansiellt innebär det för kommunen ett resultat motsvarande 2% av skatteintäkter och statsbidrag, f n ca 70 mnkr per år. Målbilden har varit att större delen ska kunna användas för egenfinansiering av investeringar utöver avskrivningar. Därutöver bör resultatet ge möjlighet att amortera på lån som kommunen vid investeringstoppår enskilda år har tagit upp/behöver uppta.

Den nu lagda budgeten, inklusive reserv för oförutsedda behov, ligger på ett resultat om 1,6%.

SAMMANDRAG DRIFTBUDGET/PLAN 2016-2018

Mnkr	Budget 2015	Budget 2016		Plan 2017	Plan 2018	Förändring 2016 jmf 2015	
	Kommun- bidrag*	Kostnader	Intäkter	Kommun- bidrag	Kommun- bidrag		Kommun- bidrag
Revision	2,5	2,6	0,0	2,6	2,6	2,7	0,1
Valnämnd	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	1,2	0,0
Överförmyndare	7,2	7,4	0,0	7,4	7,6	7,8	0,2
Kommunstyrelse	267,8	344,2	74,5	269,7	278,2	285,4	1,9
Kommunst - Buffert löner (Fast pris 2016-2018)	5,2	14,8	0,0	14,8	28,3	79,9	9,7
Kommunstyrelse - Gymnasieskolan	212,3	207,0	0,0	207,0	214,9	222,4	-5,3
KS Central buffert - LSS-boende	0,0	6,0	0,0	6,0	11,5	18	6,0
Miljö- och samhällsnämnd	118,3	175,8	39,5	136,3	135,6	138,2	18,0
Socialnämnd	242,8	295,3	36,5	258,8	264,4	270,5	16,0
Barn- och utbildningsnämnd	1 035,5	1 140,5	54,5	1 086,0	1 128,9	1 168,8	50,5
Vård- och omsorgsnämnd	1 245,2	1 423,1	112,6	1 310,4	1 358,1	1 413,4	65,2
Kultur- och fritidsnämnd	137,9	141,3	1,6	139,7	142,4	144,8	1,8
Utförarstyrelse/Tf; anslagsfinansierad	9,9	19,3	9,2	10,0	10,2	10,4	0,1
Utförarstyrelse/Tf; taxefinansierad	0,0	122,9	122,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Utförarstyrelse/Tf; intäktsfinansierad	-12,8	533,0	539,9	-6,9	-21,8	-25,1	5,9
Utförarstyrelse/Sf	0,1	249,0	249,0	0,0	0,0	0,0	-0,1
Räddningstjänstförbund	33,7	34,2	0,0	34,2	35,0	35,8	0,5
Gms nämnd f upphandl samverkan	0,0	6,5	6,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Interna poster mellan nämnderna	0,0	-520,0	-520,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	3 305,5	4203,0	726,8	3476,2	3596,0	3774,1	170,7

*) Budget 2015 inkl tilläggsanslag t o m delårsbokslut augusti

Ursprungl budg f kommunbidrag 2015: 3 255,9 ökn % 1,052 1,034 1,049

Större tillskott/satsningar 2016 för berörda nämnder, avrundat mnkr, ca *)

Kommunstyrelse

Tidiga rehabinsatser	0,5 mnkr
Ungdomsanställningar	10 mnkr
Insatser för försörjningsstödstagare	10 mnkr
Införande av inköpsstyrning	2 mnkr
Stora arrangemang	4,5 mnkr
Utökning tjänster E-arkiv	0,6 mnkr
Överförmyndarens kansli	0,6 mnkr
Personalpolitiska åtgärder	0,7 mnkr
Pilotprojekt HBTQ	0,3 mnkr

Miljö- och samhällsnämnd

Ökat Underhållsbeläggning	4 mnkr
Fria busskort för ungdomar	13 mnkr
Kompensation för löneökningar	0,5 mnkr
Klimatfärdplan	(belopp klart i nov)

Socialnämnd

Handläggning unga vuxna	1 mnkr
Institutionsvård + Personalökningar +	
Socialpsykiatriskt team netto	8 mnkr
Kvinnojour o Centrum mot våld	1,5 mnkr
Höjning riksnorm inom ekonomiskt bistånd	1,5 mnkr
Kontorslokaler	0,6 mnkr

Barn- och utbildningsnämnd

BIBASS (Barn i behov av särskilt stöd)	5 mnkr
Kompensation löneöversyn	9 mnkr
Ersättning till friskolor	1,4 mnkr
Demografiska tillskott för barnomsorg,	
skolbarnomsorg o grundskola	21,8 mnkr

Hyreskostnader för utökade förskole- o skollokaler	4,7 mnkr
Digitalisering (byte av gammal IT-utrustning, förtätning o uppgradering av nätverk)	3,5 mnkr
Städning för undvikande av luftproblematik	1 mnkr,
Nationella minoritetsspråk o matematik	1,6 mnkr,
Förbättring av arbetsmiljö/förstärkning förskolledare	2 mnkr

Vård- och omsorgsnämnd

Personlig assistans	15 mnkr
Demografiskt tillskott	17 mnkr
Kompensation Löneöversyn	3 mnkr
Insatser enligt Socialtjänstlagen	7 mnkr

Särkilt stöd till funktionshindrade/LSS	15 mnkr
Brandsäkerhet i LSS- o SÄBO-boende	0,5 mnkr

Utförarstyrelse/Teknisk förvaltning

Externa hyreskostnader i samband med evakuering Rådhuset	6,6 mnkr
---	----------

Kultur- och fritidsnämnd

Öppnande av biblioteksfilial i Lit	0,5 mnkr.
------------------------------------	-----------

*) justeringar i nämnders/styrelsers ramar finns specificerade framför nämnd/styrelsens äskande i bilaga.

SAMMANDRAG FÖRSLAG INVESTERINGSBUDGET 2016-2018

FINANSIERINGSFORM	2016	2017	2018
SKATTEFINANSIERADE	318,1	146,5	146,9
LÖNSAMMA	25,9	7,5	22,5
INTÄKTSFINANSIERADE	4,1	5,6	41,0
TAXEFINANSIERADE	96,3	171,2	116,1
SUMMA	444,5	330,8	326,5

TOTAL BUDGET FÖRDELAS	2016	2017	2018
Barn- o Utbildningsnämnden	6,4	11,2	9,5
Kommunstyrelsen	27,4	13,5	11,2
Kultur- och Fritidsnämnd	97,3	4,8	7,6
Miljö- o Samhällsnämnden	65,0	25,5	28,4
Socialnämnden	0,6	0,6	0,6
Utförarstyrelsen Serviceförvaltning	3,8	2,7	6,1
Utförarstyrelsen Teknisk förvaltning	238,0	256,5	187,1
Vård- och Omsorgsnämnden	6,0	16,0	76,0
SUMMA	444,5	330,8	326,5

Belopp i 2016 års prisnivå. Anslagsnivå framgår av specifikation sid XX

INVESTERINGSOBJEKT ÖVER 10 MILJONER KRONOR

	Total budget per objekt	2016	2017	2018
Sporthall, utbyggnad	130	76,5		
Östersunds arena	260	18,5		
Storsjö Strand Viadukt	45	40		
Fsk Jägarvallen	47	24	22	
Bostäder maa befolkningstillväxt	?	25	25	25
Fsk Remonthagen	47	29	17	
Funktionella Mittstråket	18	7	3,5	7,5
Samlokalisering STAB	20	18,5		
Omb Membran-filter	260	48	129	83
Brunkullan	20	5		
Ombyggnad Rådhuset KS	?		3	42,5
Nybyggnad Äldreboende 1	60		10	15
Näs vattenverk	17	5		

RESULTATBUDGET 2016-2018

Tkr	Bokslut 2014	Budget 2015	Prognos aug 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Verksamhetens intäkter	773 000	718 000	738 200	726 780	752 630	767 165
varav intäkter exploatering:		5 600		11 810	9 380	7 950
Intäktsförstärkning						60 000
Verksamhetens kostnader	-3 771 900	-3 782 059	-3 807 600	-4 026 288	-4 165 653	-4 367 399
Avskrivningar	-153 600	-166 000	-166 000	-169 248	-175 628	-187 032
Jämförelsestörande poster						
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-3 152 500	-3 230 059	-3 235 400	-3 468 756	-3 588 651	-3 727 266
Skatteintäkter	2 497 300	2 585 873	2 578 000	2 706 017	2 822 813	2 948 052
Gen. statsbidrag och utjämning	705 400	741 630	741 600	796 838	812 976	820 943
SKATTEINTÄKTER OCH GENERELLA STATS BIDRAG	3 202 700	3 327 503	3 319 600	3 502 855	3 635 789	3 768 995
Finans. intäkter, likviditet m m	85 200	1 150	59 000	1 000	1 000	1 000
Finansiella intäkter Internbank		66 600		33 400	33 400	33 400
Finansiella poster, Rådhus AB		2 200		1 653	1 557	1 461
Finansiell intäkt Jämtkraft	0	32 000	0	32 000	32 000	32 000
Finansiella kostnader, lån m m	-68 500	-8 503	-52 300	-8 690	-7 209	-8 860
Finansiella kostnader Internbank		-56 600		-20 000	-20 000	-20 000
Aktieägartillskott Rådhus AB		-32 000		-32 000	-32 000	-32 000
Finans kostn, ökn pens.skuld		-5 774		-2 124	-6 097	-9 588
RESULTAT FÖRE EXTRA- ORDINÄRA POSTER	66 900	96 517	90 900	39 338	49 789	39 142
Extraordinära poster	0	0	0	0	0	0
Extraordinära kostnader						
RESULTAT FÖRE AVSÄTTN	66 900	96 517	90 900	39 338	49 789	39 142
ÅRETS RESULTAT	66 900	96 517	90 900	39 338	49 789	39 142
Varav för oförutsedda behov:						

KASSAFLÖDESBUDGET 2016-2018

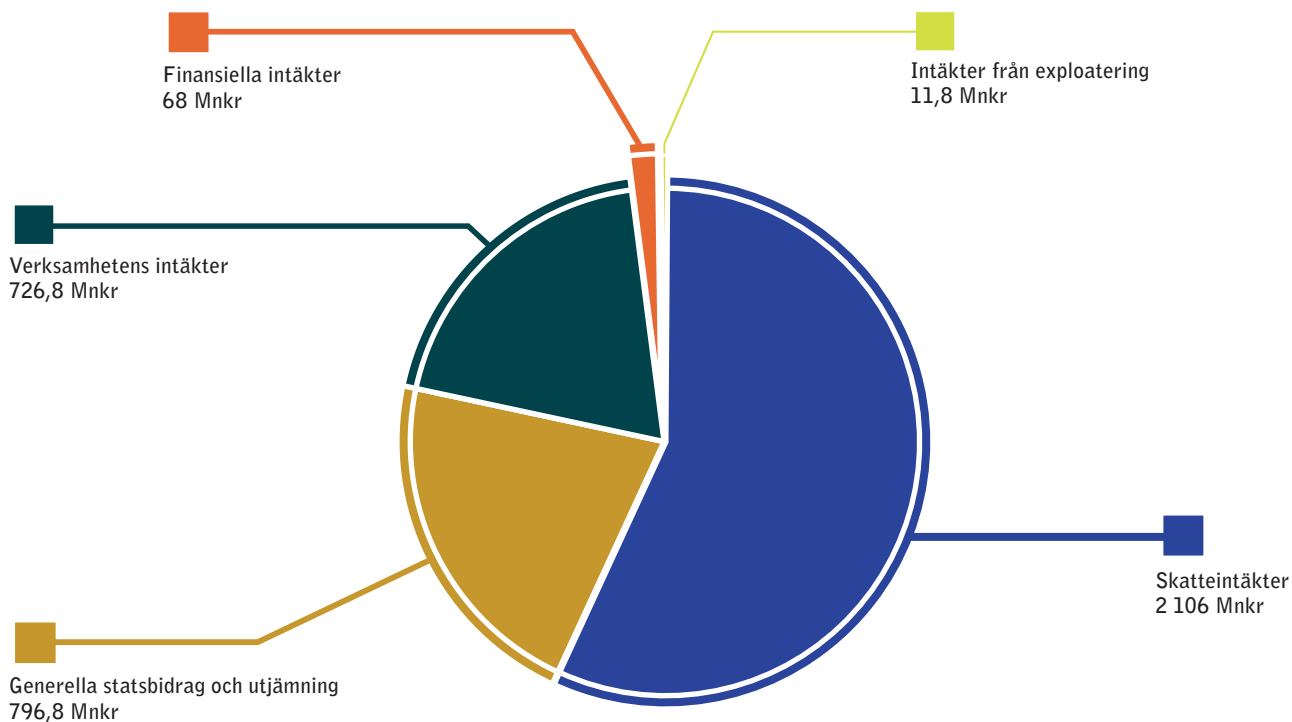
Tkr	Bokslut 2014	Budget 2015	Prognos aug 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Årets resultat	66 900	96 517	90 900	39 338	49 789	39 142
Justering för av- och nedskrivningar	153 600	166 000	166 000	169 248	175 628	187 032
Justering förändring pensionsavsättning	6 000	6 401	6 800	2 786	4 265	18 036
Just för övr ej rörelsek.påverk. poster	-4 700	-5 600	-15 000	-11 810	-9 380	-7 950
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	221 800	263 318	248 700	199 562	220 302	236 260
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	13 000	0				
Ökning /minskning förråd	4 000	0	0			
Förändring exploateringsstillgångar	23 000	0	4 500			
Ökning/minskning kortfristiga skulder	400	0				
Utbetalning pensionsskuld						
Kassaflöde från löpande verksamh	262 200	263 318	253 200	199 562	220 302	236 260
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
Nettoinvesteringar	-270 800	-358 360	-259 400	-444 003	-330 792	-326 490
Försäljn av mat. anlägg.n.tillgångar	3 600		19 800			
Invest. i immateriella anlägg.n.tillgångar	-1 300					
Invest. i finans. anlägg.n.tillgångar	-183 500	-14 600	-17 700	-17 386	-18 865	-32 636
Försäljn av finans anlägg.n.tillgångar	6 800					
Investeringar i exploateringsstillgångar		-39 949		-27 320	-53 640	-58 190
Försäljning av exploateringsstillgångar		14 875		24 679	96 466	48 590
Kassaflöde från invest.verksamh.	-445 200	-398 034	-257 300	-464 030	-306 831	-368 726
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Upptagna lån Internbank	1 068 800		710 000	430 000	80 000	168 000
Amortering internbank	-500	-12 000	-18 300			
Amortering långfristig skuld		-1 000				
Nyupptagna lån intäktsfinans verks		100 000				
Ökning av långfristiga fordringar	-1 031 800		-600 000	-300 000		
Minskning av långfristiga fordringar			1 800			
Kassaflöde från finans.verks.h	36 500	87 000	93 500	130 000	80 000	168 000
ÅRETS KASSAFLÖDE	-146 500	-47 716	89 400	-134 468	-6 529	35 534
Likvida medel vid årets början	276 300	101 950	129 800	219 200	84 732	78 203
Likvida medel vid årets slut	129 800	54 234	219 200	84 732	78 203	113 737

BALANSBUDGET 2016-2018

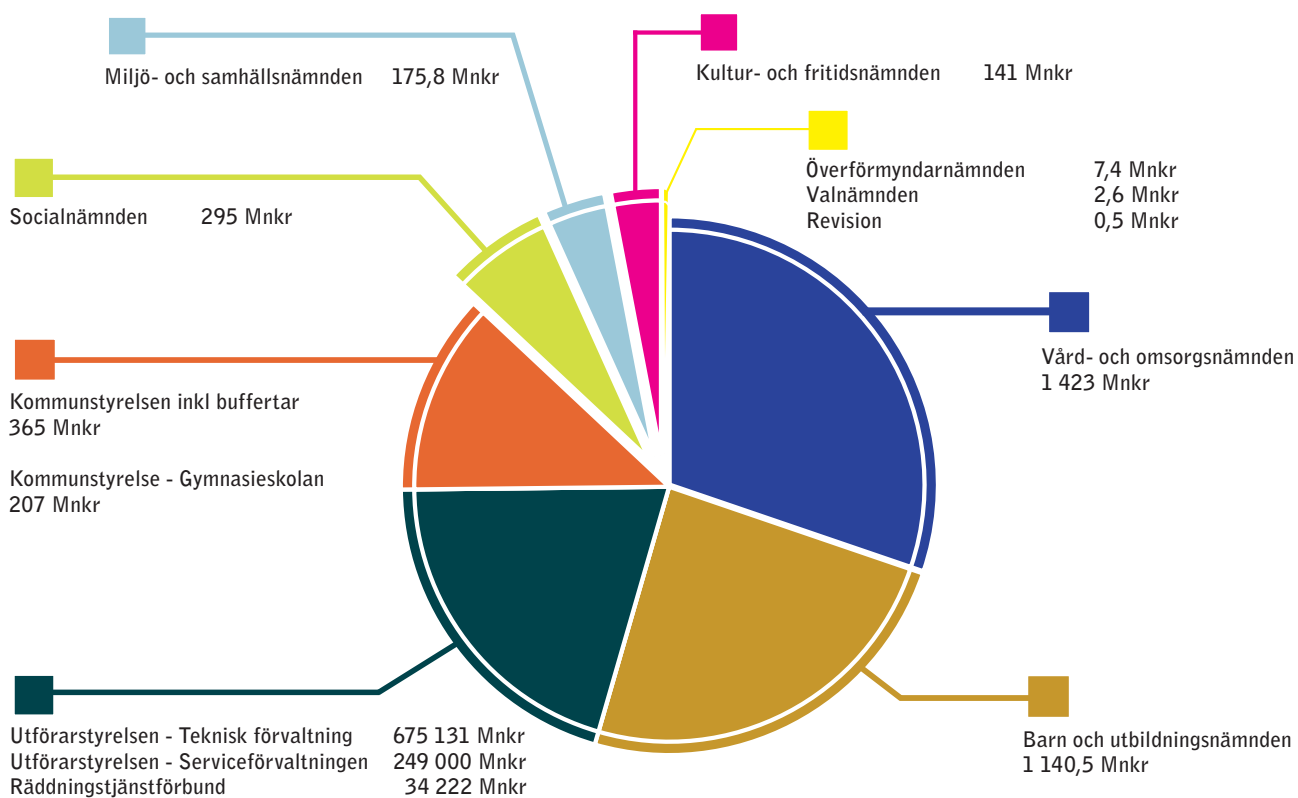
Tkr	Bokslut 2014	Budget 2015	Prognos aug 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	3 000	2 900	3 100	3 100	3 100	3 100
Mark, byggnader, anläggningar	2 363 900	2 534 269	2 441 500	2 688 780	2 828 427	2 953 939
Maskiner och inventarier	153 700	190 641	162 800	190 276	205 792	219 738
Aktier och andelar	627 100	629 300	628 900	628 900	628 900	628 900
Pensionsmedelsförvaltning	659 700	671 500	677 400	694 786	713 651	746 287
Långfristig fordran	8 700	7 700	6 900	6 900	6 900	6 900
Utlåning Internbank	2 750 000	2 760 000	3 350 000	3 650 000	3 650 000	3 650 000
Summa anläggningstillgångar	6 566 100	6 796 310	7 270 600	7 862 741	8 036 770	8 208 864
Omsättningstillgångar						
Exploateringstillgångar	24 400	37 574	19 900	34 351	905	18 455
Förråd m.m.	1 200	1 600	1 200	1 200	1 200	1 200
Kortfristiga fordringar	164 300	177 300	164 300	164 300	164 300	164 300
Kassa och bank	129 800	54 234	219 200	84 732	78 203	113 737
Summa omsättningstillgångar	319 700	270 708	404 600	284 583	244 608	297 692
SUMMA TILLGÅNGAR	6 885 800	7 067 018	7 675 200	8 147 324	8 281 378	8 506 556
SKULDER, AVSÄTTNINGAR OCH EGET KAPITAL						
Eget kapital	2 617 400	2 730 017	2 708 300	2 747 638	2 797 427	2 836 569
-därav årets resultat	66 900	96 517	90 900	39 338	49 789	39 142
Avsättning för pensioner	641 800	645 301	648 700	651 486	655 751	673 787
Övriga avsättningar	24 800	31 300	24 800	24 800	24 800	24 800
Långfristiga skulder	258 300	235 000	0	0	0	0
Lån intäktsfinansierad verksamhet		100 000				
Upplåning Internbank	2 750 000	2 760 000	3 700 000	4 130 000	4 210 000	4 378 000
-varav kommunens lån			350 000	480 000	560 000	728 000
Kortfristiga skulder	593 500	565 400	593 400	593 400	593 400	593 400
SUMMA SKULDER, AVSÄTTNINGAR OCH EGET KAPITAL	6 885 800	7 067 018	7 675 200	8 147 324	8 281 378	8 506 556
Avstämning	0	0	0	0	0	0
Soliditet inkl pensionsskuld fr o m 1998	38,0%	38,6%	35,3%	33,7%	33,8%	33,3%
Soliditet inkl pensionsskuld fr o m 1998 och ansvarsförb.	20,3%	21,2%	20,2%	20,1%	20,5%	20,5%
Ansvarsförbind, pensioner	1 221 700	1 234 392	1 157 724	1 111 721	1 096 272	1 090 359

Kommunens intäkter och kostnader

Intäkter

Kostnader

Barn och utbildningsnämnden

Budget 2016, plan 2017-2018

KF:s beslut 2015-11-19

Utveckling och beskrivning verksamheten

Med utgångspunkt från Östersunds kommuns skolplan och tillväxtplan kommer fokus för nämnden att vara inom följande tre strategiska vägledande områden:

- Likvärdighet där alla förskolor och skolor ska vara bra
- Fokus på lärandeuppdraget och pedagogers betydelse för att barn och elever lyckas
- Långsiktighet i utvecklingsarbete

Likvärdighet där alla förskolor och skolor ska vara bra

Nämnden fick i uppdrag att fortsätta den strategiska planeringen för förskole- och skollokaler, i uppdraget "Långsiktig planering för goda lär- och arbetsmiljöer". Uppdraget utgår från kommunens översiktsplan samt tillväxtplan och innebär både att kommunen ska ha attraktiva förskolor och skolor som bidrar till tillväxt samt att kunna möta tillväxt så att alla barn och elever på ett bra sätt får plats.

Verksamhetens lokaler är i många delar gamla och slitna, vilka inte alltid är pedagogiskt ändamålsenliga och stimulerar till lärande. Detta innebär även arbetsmiljöproblematik på olika sätt, bl.a. svårigheter vid städning. Arbetsmiljöverkets arbetsmiljöinspektion 2015 och de interna arbetsmiljörevisionerna kommer att vara ett underlag i den långsiktiga planeringen för att vara steget före med åtgärder.

Nämnden är beroende av samarbete med andra nämnder, utförarstyrelsen för prognoser och byggnationer samt miljö och samhällsnämnden för underlag till utförarstyrelsen för prognoser. Den långsiktiga planeringen för 10 år framåt beräknas vara klar under 2016.

Fokus på lärandeuppdraget och pedagogers betydelse för att barn och elever lyckas

De största utmaningarna i främst skolan men även förskolan är att utveckla en kultur som stimulerar positiv

attityd till lärande liksom höga förväntningar på alla barn och elever. Viktigt är också att utveckla individualiserad undervisning i skolan och lärmiljöer som skapar lust till lärande.

Verksamhetschefernas roll att leda utvecklingen av förskolechefer och rektorers pedagogiska ledarskap, kommer att fortsätta och mötesforum ytterligare utvecklas för detta syfte.

Nämnden utvecklar arbetsformerna för rekrytering och för att behålla personal med syfte att nå så hög andel behörig personal som möjligt. Tillskott av statliga medel för att kunna öka personaltäthet väntas för både förskola och skola. En handlingsplan tas fram, som är en förutsättning för att statliga medel för personalförstärkning ska erhållas.

Verksamheten har allt fler barn och elever i behov av särskilt stöd (BIBASS). En utökning av dessa resurser planeras därför inför 2016.

Långsiktighet i utvecklingsarbete

Med underlag från systematiska kvalitetsarbetet, skolinspektionens tillsyn 2014 samt verksamhetschefernas samtal med förskolechefer och rektorer har tre prioriterade utvecklingsområden lags fast för tre år. Dessa kommer att genomsyra förvaltningens utvecklingsarbete på alla nivåer. En planering för denna treårsperiod tas fram i samarbete med verksamheten för respektive prio-område.

- Systematiskt kvalitetsarbete (SKA)
- Flerspråkighet
- Digitalisering

Systematiskt kvalitetsarbete (SKA)

Det innebär fortsatt fokus på stöd för barns och elevers lärande, så att alla ges förutsättningar att utvecklas maximalt. Detta förutsätter en kontinuerlig uppföljning på både enhetsnivå och förvaltningsnivå. Stödsystem liksom kompetens för uppföljning och analys ska vara

tillgängliga för verksamheten så att bra underlag ska finnas inför beslut om åtgärder.

Flerspråkighet

För att verksamheten i olika delar på ett bra sätt ska kunna möta ökningen av asylsökande och flyktingar, behöver resurser tillföras i motsvarande grad i alla berörda verksamheter från förskola och genom hela skolan. Detta innefattar lokaler, kompetent lärarpersonal, informationsmaterial på flera olika språk, utredningskapaciteter, språkkunnig personal för tolkning; och då helst även kunniga för studiehandledning på hemspråken och därutöver, inte minst: en effektiv och samordnad verksamhet. Det handlar både om det inledande mottagandet och förutsättningar på hemskolan, likväl som stödjande funktioner som modersmål, studiehandledning, elevhälsa.

Digitalisering

IT-satsning, kompetensutveckling 2 mnkr, fortsätter under 2016 och 2017 med huvudfokus att öka kompetensen för att använda moderna verktyg i såväl förskoleverksamheten som undervisningen i skolan. Det är viktigt att ta nästa steg i en långsiktig utveckling av moderna verktyg i förskola och skola. Detta innebär både att utveckla pedagogik som skapar lust till lärande samt faktiska förutsättningar med infrastruktur,

utrustning och kompetensutveckling för personal. För att få så stor utväxling som möjligt kommer ett nära IT-stöd i skolan att prövas och utvärderas våren 2016.

Övrigt

Efterfrågan av förskoleplatser behöver följas kontinuerligt, så att kommunen kan erbjuda förskoleplats inom de lagstadgade fyra månaderna. Planering behöver göras för att möjliggöra ambitionerna att sänka barngruppernas storlek under mandatperioden.

Den viktigaste resursen för att nämnden ska nå målen är personalen. Förutom kompetensutveckling behöver insatser göras bl.a. för att minska stress, sjuktal samt öka stoltheten att vara anställd och förtroendet för ledningen. Projekt, PULS, genomfördes i förskolan 2015 och lärdomar kan användas i förvaltningen som helhet.

Den senaste medarbetarundersökningen visade att de mest stressade personalgrupperna som stack ut var förskolechefer och framförallt rektorer. En handlingsplan har tagits fram där den viktigaste åtgärden är avlastning för att undvika sjukskrivningar och ge bättre förutsättningar att kunna fokusera på pedagogiska ledarskapet och utveckling av verksamheten.

Demokratiskt, socialt och ekonomiskt hållbart samhälle

ETT DEMOKRATISKT HÅLLBART ÖSTERSUND

I det demokratiskt hållbara Östersund litat medborgarna på det demokratiska systemet. Medborgarna är engagerade, deltar i samhällsutvecklingen och upplever att de har inflytande.

Inget prioriterat mål inom detta område 2016

ETT SOCIALT HÅLLBART ÖSTERSUND

Det socialt hållbara Östersund är öppet, välkomnande och tillgängligt. Medborgarna har förutsättningar för ett hälsosamt och tryggt liv på jämställda och jämlika villkor.

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2020

Grundläggande utbildning är en avgörande faktor för social hållbarhet. En indikation på att den grundläggande utbildningen fungerar är att elever går ut grundskolan med behörighet till gymnasieprogram och att gymnasieelever fullföljer studierna inom rimlig tid. Våra mål är därför att alla elever som går ut grundskolan 2020 är behöriga till något nationellt program på gymnasiet.

Nämndens mål med tillhörande indikator

Andel elever som har behörighet till ett nationellt gymnasieprogram ska inom en treårsperiod vara 92,5 %. Delmål år 2016 är att ligga över föregående års resultat.

Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn känner sig trygga i förskola och fritidshem ska vara 100 %. Delmål år 2016 är att båda verksamheterna ligger över föregående års resultat.

I ett öppet och välkomnande Östersund trivs alla ungdomar i skolan och ingen medborgare upplever kränkande behandling eller diskriminering.

Elevers syn på skolan och undervisningen i årskurs 5 och årskurs 8 ska inom en treårsperiod ligga bland de 30 bästa kommunerna i landet. Delmål år 2016 är att öka jämfört med föregående år.

ETT EKOLOGISKT HÅLLBART ÖSTERSUND

I det ekologiskt hållbara Östersund är livsmiljön hållbar, tryggt och säker och främjar biologisk mångfald. Östersund är fossilbränslefritt och energieffektivt 2030.

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2020&2030

Nämndens mål med tillhörande indikator

1. De fossila koldioxidutsläppen minskar med 100 % till 2030.

1 A) Antalet körda kilometer under 2016 med egen bil där ersättning utbetalats skall minska med 5% jämfört med körda kilometer under 2015.

B) Genom ruttplanering och optimering skall antalet körda kilometer under tre månader 2016 med upphandlad skolskjuts minska med 5% per elev jämfört med motsvarande månader 2015. Avser endast ordinarie upphandlad skolskjuts, ej dispensgrundande skolskjuts.

C) 90% av alla arbetsställen har en fungerande samt årligen reviderad handlingsplan inom miljö med fokus på energianvändning. Andelen arbetsställen som har en fungerande samt årligen reviderad handlingsplan inom miljö med fokus på energianvändning.

2. Giftiga kemikalier i förskolor och skolor är utfasade till 2020.

2. Minskning av produkter med giftiga kemikalier i förskolor. Antal förskolor där man följt förvaltningens rekommendationer helt och tagit bort riskfyllda produkter (leksaker, material och inventarier) skall uppgå till 50%.

3. Av de livsmedel som kommunen köper in är minst 50% ekologiskt till 2020.

3. Andel ekologisk mat på skolor och förskolor ökar till 31 % 2016 under förutsättning att Kommunfullmäktige ersätter nämnden för de merkostnader som kan uppstå är andelen ekologisk mat ökas, beroende på vilket resultat detta äskande ger kan det bli aktuellt att sänka ambitionsgraden.

ETT EKONOMISKT HÅLLBART ÖSTERSUND

I det ekonomiskt hållbara Östersund använder vi invånarnas gemensamma resurser på ett ansvarsfullt sätt. Kommunen, tillsammans med näringsliv och omgivande samhälle, skapar förutsättningar för hållbar utveckling. Östersunds kommun är en attraktiv arbetsgivare.

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2020

Nämndens mål med tillhörande indikator

Att kommunen är en attraktiv arbetsgivare innebär att kommunen erbjuder utvecklingsmöjligheter och goda arbets- och anställningsförhållanden, samt att kommunen

Andelen behöriga förskolelärare och lärare ökar jämfört med föregående år.

präglas av mångfald. Alla medarbetare värderas lika och arbetsmiljön på kommunens arbetsplatser är hälsofrämjande och ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv. Sjukfrånvaron i den kommunala organisationen är högst 4,5 % år 2020.

Indikatorer:
Andel behöriga förskollärare
Andel behöriga lärare
Sjukfrånvaron minskar årligen för att senast 2018 uppgå till högst 6%.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Långsiktiga mål

Östersunds kommun har god hushållning med ekonomiska resurser.

Kommunens totala inkomster, sett över två mandatperioder, är större än de totala utgifterna för att undvika att låneskulden ökar på lång sikt. Underhållet på kommunens fastigheter sker på ett sätt som inte försämrar värdet på dem.

Målsatt indikator

Sjukfrånvaron ska minska från 2014, %.
(2014: Kommuntotal 7,3%, Nämnd 7,0%) Mål 2018: 6,0%

Resultat - indikatorer

Indikatorer nämndens mål	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Relevant jfrtal KKIK el motsv
Andel behöriga elever till något nationellt program på gymnasiet (KKIK-mått)	91,1%	91,7%	90,1%	86,4% Snitt i riket
Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn känner sig trygga i förskola	Nytt	94,3%	93,4%	94,6% Utfall 2015
Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn känner sig trygga i fritidshem	Nytt	90,6%	88,9%	91,1% Utfall 2015
Elevers syn på skolan och undervisningen i årskurs 5			89	88Snitt i riket
Elevers syn på skolan och undervisningen i årskurs 8		73	79	76Snitt i riket
Antalet körda kilometer under 2016 jämfört med 2015	Nytt	304 200	263 368	
Antal i genomsnitt körda kilometer/skoldag under september, oktober och november 2016 jämfört med samma period 2015.	Nytt	227	236	
Andelen arbetsställen som har en fungerande samt årligen reviderad handlingsplan inom miljö med fokus på energianvändning	100%	91%	87%	73%
Antal förskolor som tagit bort riskfyllda produkter				Nytt 2016
Andel ekologisk mat på skolor och förskolor				Nytt 2016
Andel behöriga förskollärare				Nytt 2016
Andel behöriga lärare				Nytt 2016
Sjukfrånvaron	7,2%	6,7 %	7,0%	8,8% (janmars 2015)
Övriga indikatorer				
Andel elever i årskurs 8 med olovlig frånvaro			Nytt	
Totalt antal karriärtjänster av tilldelade		Nytt	40 av 54	
Andel som har minst 12 poäng vid Fonolektest	64,2%	65,0%	67,0%	
Antal barn per årsarbetare i kommunala förskolor, planerade (KKIK-mått)	5,1	5,0	5,2	5,4Snitt i riket
Antal barn per årsarbetare i kommunala förskolor, faktiska (KKIK-mått)		4,3	Uppgift saknas	4,3Snitt i riket
Kostnad i kronor per inskrivet barn i förskolan (KKIK-mått)	136 000	135 000	138 000	126 000 Snitt i riket

Indikatorer nämndens mål	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Relevant jfrtal KKIK el motsv
Antal pedagoger per 100 elever i grundskolan	9,3	9,3	10,0	
Genomsnittligt meritvärde (betygspoäng)	217	218	221	215 Snitt i riket
Andel elever inskrivna i fristående skolor, årsgenomsnitt	16,3%	15,5%	15,2%	
Kostnad i kronor per inskriven elev i grundskolan	87 100	89 500	89 000	
Kostnad i kronor per betygspoäng i grundskolan (KKIK-mått)	326	322	318	368 Snitt i riket
Folkhälsa				
(Hälsosamtal med elever)				
Andel 14-åringar som mår bra/mkt bra för det mesta ¹	F 92% P 93%	F 88% P 96%	F 85 % P 91 %	
Andel 14-åringar som ofta eller alltid känner sig stressade över skolarbetet ²	F 16% P 17%	F 13% P 10%	F 26 % P 16 %	
Andel 14-åringar som äter lunch varje skoldag ³	F 74% P 87%	F 71% P 68%	F 71 % P 74 %	
Andel 10-åringar som trivs bra eller mycket bra i skolan	F 93% P 88%	F 82% P 86%	F 92 % P 89 %	
Andel 10-åringar som uppger att de blivit retad, utstött eller på annat sätt illa behandlad av andra elever	F 11% P 18%	F 19% P 20%	F 14 % P 17 %	
Andel 10-åringar med övervikt eller fetma	20%	19%	20 %	
Medarbetare				
Antal långtidssjuka, 60 dagar eller mer	79	83	81	
Andel män	19,5%	19,2%	18,9%	
Antal årsarbetare	1568	1552	1592	
Genomsnittlig sysselsättningsgrad för tillsvidareanställda	96,5%	96,6%	96,8 %	
Förskola				
Antal inskrivna barn i åldern 1-5 år	3143	3182	3092	
Antal inskrivna barn i åldern 1-5 år i fristående förskolor	269	323	333	
Andel barn i fristående förskolor, årsgenomsnitt	8,5%	10,1%	10,7 %	
Antal barn i annan pedagogisk verksamhet (familjedaghem)	19	14	15	
Antal barn i annan pedagogisk verksamhet (familjedaghem) i fristående familjedaghem	5	6	8	
Fritidshem				
Antal inskrivna barn	2308	2116	2301	
Antal inskrivna barn i fristående fritidshem	287	290	328	
Förskoleklass				
Antal inskrivna barn	643	661	692	
Antal inskrivna barn i fristående förskoleklasser	74	80	76	
Grundskola				
Antal inskrivna barn	5071	5233	5410	
Antal inskrivna barn i fristående skolor	828	809	820	
Grundsärskola				
Antal inskrivna elever inklusive individuellt integrerade	71	66	66	
Resultat från kvalitetsutvärderingar				
Föräldraenkät i förskolan, andel positiva svar vad beträffar bemötande och trygghet	Ej genomförd enkät	Ej jämförbar enkät	90,7 %	
Övriga KKIK mått				
Vilket resultat når elever i årskurs 6 i kommunala skolor i de nationella proven		91	92	91
Vilket resultat når elever i årskurs 3 i kommunala skolor i de nationella proven		71	68	72
				Snitt i riket
				Snitt i riket

1, 2, 3 Folkhälsa: Mätning 2012 avser 13-åringar istället för 14-åringar.

Driftbudget/plan (2016 års prisnivå) Mnkr enligt Kommunfullmäktiges beslut

	Budget 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Intäkter	67	67	67	67
Kostnader	1103	1153	1159	1185
Kommunbidrag	1036	1086	1104	1118
Resultat	0	0	0	0

Ekonomiska utmaningar

BUN har flera ekonomiska utmaningar att hantera. Vissa av dessa bedöms kunna hanteras inom ram genom omfördelning:

- Välbesökta fritidsklubbar (öppen fritidsverksamhet) som behöver personalförstärkning hanteras i det korta perspektivet inom ram. Utredning av organisation och tillhörighet för Fritidsgårdar, fritidsklubbar, fritidshem ska ses över i samarbete med KFN och beräknas vara klart under 2016.
- Skolskjutskostnader ses över med syfte att effektivisera och minska kostnader. De överskjutande kostnader som återstår efter effektivisering tas inom ram.
- Extra kostnader uppstår för Långsiktig planering, bl.a. för projektledare, ytterligare arkitektkostnader. Detta tas så långt det är möjligt inom ram.
- Elevhälsan har fått ökade kostnader p. g. a. överlämning Elevhälsa till JGY. Det som inte kan effektiviseras bort hanteras inom ram.
- Barn och elevantalet ökar. Resurser indirekt kopplade till förskolor och skolor behöver anpassas till de ökade volymerna utifrån det ökade barn och elevantalet, exempel; ledningsresurser, elevhälsa, studie- och yrkesväg-ledare (SYV), verksamhetsvaktmästare, skoladministration.
- Utveckling av digitalisering som sker i linje med styrdokument behöver stöttas i form av ett "Nära stöd", som bidrar till kompetensutveckling på den egna skolan, hanteras inom ramen för "IT-satsning kompetensutveckling".
- "Långsiktig planering för goda lär- och arbetsmiljöer" är ej klar. Det innebär att tillfälliga lokallösningar behövt hanteras:

- Lokaler för ledning och administration i förskola p.g.a. plats ej finns på skolorna
- Matsservering extern leverantör för åk 2 på Arnljottskolan p.g.a. liten matsal

Följande utmaningar bedöms inte kunna hanteras inom ram:

- Forskning lyfter fram ledarskapets betydelse för skolutveckling. I dagsläget har våra skolledare en allt för hög arbetsbelastning för att vara goda pedagogiska ledare. Extra tungt är det på fyra senareskolor. Bedömningen är att resurser behöver tillsättas för att avlasta våra chefer med ett nära stöd som innefattar arbetsmiljö/miljöfrågor, administration, fastighetsfrågor. Bedömningen är att 2,5 mnkr behövs, en tjänst, dvs 0,5 mnkr kan omfördelas inom Bouf Rådhuset. Resterande 2 mnkr behöver tillskjutas.

Kommunfullmäktige har tillstyrkt 2 mnkr.

- Utvecklingen av Digitalisering kräver en långsiktighet, både vad gäller infrastruktur, tillgång på digitala verktyg samt kompetens.
- Nätverken på skolorna behövde uppgraderas för att fungera, kostnad 0,8 mnkr
- Resurser till digitala verktyg behövs i högre grad, både för att byta ut gammal utrustning, 0,6 mnkr och förtäta 2 mnkr.

Kommunfullmäktige har tillstyrkt 3,4 mnkr.

- Effektivisering gjordes på städ för ett par år sedan. Eftersom effektivisering genomfördes både på Serviceförvaltningen och i BoUN blev städnivåerna för låga. Både Teknisk förvaltning och Miljö och hälsa har lyft problemen med de för låga städnivåerna och att de

behöver utökas, för att tillgodose lagkrav och undvika luftproblematik. Kostnad 1,1 mnkr.

Kommunfullmäktige har tillstyrkt 1,1 mnkr.

- Nämnden har 2016 som mål och tillhörande indikator att andel ekologisk mat på skolor och förskolor ökar till 31% 2016. Detta under förutsättning att Kommunfullmäktige ersätter nämnden för de merkostnader som kan uppstå är andelen ekologisk mat ökas, beroende på vilket resultat detta äskande ger kan det bli aktuellt att sänka ambitionsgraden.

Kommunfullmäktige har tillstyrkt 0,5 mnkr fr o m 2017.

Beskrivning av investeringar

Nämnden äskar för planeringen av Förskolan Remonthagen en utökad investeringsbudget för år 2017. Investeringen avser inventarier för 600 tkr samt köksutrustning för 250 tkr. Nämnden äskar även investeringsbudget avseende inventarier på Vallaskolan respektive Östbergsskolan. Inventariebehovet uppgår till 852 tkr per skola för år 2016.

Kommunfullmäktige har tillstyrkt investeringar i inventarier förskola Remonthagen med 852 tkr i plan för 2017. Inventarier förskola Hofvallen har flyttats

till förskola Jägarvallen och beviljas i plan för 2017. Investeringar i inventarier i Östbergsskolan har beviljats 2016 medan inventarier i Vallaskolan får hanteras inom skolutvecklingsprojektet.

Ändringar kopplade till arbetet med den långsiktiga strategiska planen "Långsiktig planering för goda lär- och arbetsmiljöer". För 2015 finns det avsatt 8 mnkr för arbetsmiljöförbättrande åtgärder. Av dessa 8 mnkr önskar nämnden att flytta 7 mnkr till 2017, om inget oförutsett inträffar, för att möjliggöra större åtgärder kopplade till den strategiska planen. På samma sätt finns det för 2016 avsatt 16 mnkr för verksamhetsanpassningar, arbetsmiljöförbättrande åtgärder samt åtgärder utifrån demografiska behov. Av dessa 16 mnkr önskar nämnden flytta 12 mnkr till 2017, om inget oförutsett inträffar, för att även här möjliggöra större åtgärder kopplade till den strategiska planen. Med dessa ändringar frigörs ett större utrymme för åtgärder 2017 och ger nämnden möjlighet att prioritera ett större ombyggnadsprojekt kopplat till det ökade barn- och elevantalet. Dock måste ytterligare utrymme tillskjutas nämnden från 2018 och framåt för att kunna möta behoven i tillväxtplanen och förändrade barn- och elevprognoser. **UTREDNING PÅGÅR**

För reinvesteringar i it, möbler m m beviljar kommunfullmäktige nämnden 9,5 mnkr i plan för 2018.

Investeringsbudget/plan (2016 års prisnivå) Mnkr

enligt Kommunfullmäktiges beslut

	Budget 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Skattefinansierade investeringar	5 500	5 500	9 500	9 500
Skattefinansierade investeringar, Förskola Jägarvallen, inventarier			850	
Skattefinansierade investeringar, Förskola Remonthagen, inventarier			852	
Skattefinansierade investeringar, Östbergsskolan, inventarier		852		
Skattefinansierade investeringar, Vallaskolan, inventarier		0		
SKOLUTVECKLING			UTREDNING PÅGÅR	
SUMMA		6 352	11 202	9 500

Barn- och utbildningsnämnden

Niklas Daoson
Ordförande

Annika Källgård
Förvaltningschef

Kommunstyrelsen

Budget 2016, plan 2017-2018

KF:s beslut 2015-11-19

Uppdrag

Kommunstyrelsens målgrupp är invånare i Östersunds kommun, näringsliv, föreningar och organisationer samt styrelser, nämnder, förvaltningar och anställda.

Kommunstyrelsen har kommunfullmäktiges uppdrag att leda, samordna och följa upp kommunens resultat och utveckling avseende kvalitet, verksamhet och ekonomi. I kommunstyrelsens lednings- och samordningsfunktion ingår:

- Utveckling av den kommunala demokratin inklusive brukarinflytande
- Den övergripande policyn för kommunen som arbetsgivare
- Översiktlig planering av användning av mark och vatten inklusive infrastrukturfrågor
- Mark och bostadspolitik, upprätthållande av en tillfredsställande markberedskap inklusive exploateringsverksamhet, bostadsförsörjnings och samhällsbyggandes främjande samt förvaltning (inte av byggnader) av markreserv för framtida exploatering och kommunens skogsmark (exklusive stadsnära skogar) samt utveckling av fastigheter
- Medge styrelser och nämnder att i förekommande fall förhyra externa lokaler
- Energiplanering samt främja energihushållning
- Främja sysselsättningen och näringslivet i kommunen
- Främja turismen med undantag av utveckling och förvaltning av kommunens turistanläggningar
- Jamtli
- Övergripande informationsverksamhet
- Den kommunala förvaltningsstrukturen
- Arbetet med att förenkla de kommunala reglerna
- Arbetet med att effektivisera den kommunala verksamheten
- Kommunövergripande utveckling av informationssystem, e-förvaltning och informationsteknik samt utveckling av e-förvaltning och e-tjänster inom kommunstyrelsens ansvarsområde

- Frågor som rör säkerhet, sårbarhet, krisberedskap, riskhantering och försäkringar inom hela den kommunala verksamheten

- Medge utsträckning, nedsättning, dödning, sammanföring och relaxation av inteckningar samt utbyte av pantbrev liksom andra därmed jämförliga åtgärder

- Kommunens folkhälsoarbete i samråd med kommunens övriga nämnder och andra intressenter inom folkhälsoområdet. Ungdomars bruk av alkohol och narkotika ska särskilt uppmärksammas.

Utveckling och beskrivning verksamheten

Till sin hjälp har kommunstyrelsen kommunledningsförvaltningen. Förvaltningen är indelad i sex verksamhetsområden, område Kommunkansli, område HR, område Styrning, område Tillväxt, område Arbetsmarknad och Lärande samt Område Kommunikation och övergripande ledning, säkerhet/försäkringar, strategiska it-frågor. Kommunstyrelsen tillhandahåller också administrativa resurser för överförmyndarnämnden.

Verksamhetens mål på väg mot visionen om ett hållbart Östersund

Östersund Kommunen övergår nu till ett nytt mål- och styrsystem med utgångspunkt från visionen om ett hållbart Östersund. Implementeringen av det nya styrsystemet kommer kräva nämnder och styrelsers intresse och uppmärksamhet för att omvandla för respektive nämnd rimliga mål med indikatorer. Detta gäller i hög grad naturligtvis också för kommunstyrelsens verksamhet.

SCB:s medborgarundersökning visar att medborgarna i Östersund upplever sig ha större inflytande, större förtroende än genomsnittligt för de undersökta kommunerna. Likväl har vi här ett förbättringsområde och behöver höja värdet ytterligare. Genom fortsatt utveckling av medborgardialoger, t ex genom e-petitioner, mm fullföljer kommunstyrelsen sitt arbete på detta område.

Det ekologiskt hållbara Östersund innefattar ett nytt uppdrag att skapa en klimatplan för det fortsatta arbe-

tet mot ett fossilbränslefritt Östersund. Inte minst har detta manifesterats genom att vi behåller vår miljöcertifiering för de kommande åren.

Den sociala hållbarheten manifesteras genom SCB-undersökningens värden kring medborgarnas syn på att leva och bo i Östersund. Vårt sammanlagda NRI-index ligger klart över det genomsnittliga värdet för alla kommuner och på samtliga undersökta områden ligger Östersund över genomsnittsvärdena för kommunerna i övrigt.

Genom en stabil och trygg ekonomi i kommunen uppfyller vi också det långsiktiga ekonomiska målet om hållbarhet. Det har ett stort värde för medborgarna, de anställda och våra brukare att kommunen har en solid ekonomisk grund men som också manar till fortsatt försiktighet.

Ambition/uppdrag i det politiska direktivet för 2016 riktade till styrelsen är följande:

Befolkningsutvecklingen har ökat senaste åren med ca 550 fler medborgare per år, i huvudsak genom fler flyktingar. Det är nu en utmaning för kommunen klara bostadsförsörjningen och tillsammans med Arbetsförmedlingen dessutom klara att få ut de hitflyttade i arbete och studier. Det finns ett behov av byggande av fler bostäder, särskilt hyresrätter samt mindre lägenheter för ungdom men det finns nu en planering för ytterligare utbyggnad i Brittsbo, Knytta, Frösön, mm. Tillväxtplanens handlingsplaner måste inför 2016 bli till "verkstad" och samarbetet med bostadsföretagen intensifieras. Inte minst genom samarbetet i City Östersund med handeln och fastighetsägarna behöver vi gå vidare med centrumutvecklingen mot Sveriges bästa stadskärna 2018.

Samarbetet med mittuniversitetet har fullföljts genom en förlängning av det samverkansavtal som tidigare tecknats. För de kommande åren är det viktigt att intensifiera arbetet få fler studenter, ytterligare förstärka arbetslivsanknytningen till de olika programmen samt att möjliggöra en bra samverkan mellan lokala när-

ingslivet och universitetet. Inte minst kan det senare ske genom att teknikparken Mid Sweden Science Park under 2015 får en tydligare och bredare näringslivsanknytning. Östersunds kommun har varit och skall vara en aktiv part i detta utvecklingsarbete.

Förutom befintliga arbetsmarknadsåtgärder - OSA (offentligt skyddat arbete), lönebidragsanställningar, olika anställningsstöd och feriepraktik för skolor - tillförs arbetsmarknadsbudgeten 10 miljoner kronor för att fortsatt erbjuda ungdomar 18-25 år, som uppbär försörjningsstöd, tidsbegränsade anställningar i kommunal verksamhet. Dessutom tillförs ytterligare 10 miljoner kronor för att erbjuda vuxna som uppbär försörjningsstöd tidsbegränsade anställningar.

Kommunens sjukfrånvaro har ökat sedan 2010 och enligt Försäkringskassans prognos kommer sjukfrånvaro fortsätta att öka år 2015-2018. Anledning till ökningen är framför allt att fler blir sjukskrivna för psykisk ohälsa. Inflödet av sjukskrivna är fler och sjukfallens varaktighet bedöms bli längre. Med anledning av den negativa trendutvecklingen är det av stor vikt att kommunen förstärker hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande insatser för kommande åren.

Den ökade sjukfrånvaron – såväl i Östersunds kommun som för övriga samhället – är oroande. Vi vill att våra anställda skall uppleva sig ha en arbetsgivare som svarar för en god arbetsmiljö, goda kompetensutvecklingsmöjligheter och i övrigt trygga och bra anställningsvillkor. Våra medarbetarundersökningar visar på positiva resultat när det gäller samarbete på arbetsplatsen, relationen mellan chef och medarbetare men också att det kan finnas förbättringsområden när det gäller stress och den psykiska arbetsmiljön. Särskilda medel har avsatts för att särskilt satsa på detta område under 2016.

För att uppfylla detta avser styrelsen att fortsatt bedriva fokuserat arbete enligt redan påbörjade ambitioner uttryckt i Tillväxtplanen och övriga redan igångsatta aktiviteter inom aktuella områden.

Demokratiskt, socialt och ekonomiskt hållbart samhälle

ETT DEMOKRATISKT HÅLLBART ÖSTERSUND

I det demokratiskt hållbara Östersund litar medborgarna på det demokratiska systemet. Medborgarna är engagerade, deltar i samhällsutvecklingen och upplever att de har inflytande

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2018

Valdeltagande är en indikation på vilken tillit medborgarna har till det demokratiska systemet, därför är målet att det totala valdeltagandet och förstagångsväljarnas valdeltagande ska öka med fyra procentenheter i kommunvalet 2018.

Medborgarnas upplevelse av sitt inflytande ska öka, i SCB:s medborgarundersökning ska inflytandeindex vara minst 60 poäng (av 100) år 2018.

Nämndens mål med tillhörande indikator

Medborgarna har förtroende för Östersunds kommun, i SCB:s medborgarundersökning. Värdet ska öka i förhållande till 2014 (2014:50)

ETT SOCIALT HÅLLBART ÖSTERSUND

Det socialt hållbara Östersund är öppet, välkomnande och tillgängligt. Medborgarna har förutsättningar för ett hälsosamt och tryggt liv på jämställda och jämlika villkor.

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2020

År 2020 har ungdomar i Östersunds kommun förbättrad psykisk hälsa. Ungdomarnas tillgång till bostäder och andelen ungdomar i arbete eller utbildning har ökat till år 2020 jämfört med 2015.

Andel vuxna nyanlända som efter avslutad etablering arbetar eller studerar är minst 50% år 2020.

Medborgarnas syn på kommunen som en attraktiv och bra plats att leva och bo på ökar varje år och är den högsta inom kommungruppen större städer år 2020. (SCB)

Medborgare i Östersund ska känna sig trygga. Värdet på medborgarnas upplevelse av trygghet ska till 2020 ha ökat med tio procentenheter i SCB:s medborgarundersökning.

Medborgare i Östersund ska känna sig trygga. Värdet på medborgarnas upplevelse av trygghet ska till 2020 ha ökat med tio procentenheter i SCB:s medborgarundersökning. (Värde 2014:63) Mål 2016: 66

Nämndens mål med tillhörande indikator

Andel vuxna nyanlända som efter avslutad etablering arbetar eller studerar är minst 50% år 2020.

Område Arbetsmarknad och lärande medverkar till att stärka ungdomars och vuxnas möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden.

Östersunds kommun har en vuxenutbildning och stöd för vuxnas lärande som är attraktivt och som uppfyller såväl kommuninnevånarnas önskemål som företagnes behov av utbildad personal.

Minst 50 ungdomar och 50 vuxna över 25 år har genomfört arbetsmarknadsanställningar motsvarande 12 månaders anställning.

ETT EKOLOGISKT HÅLLBART ÖSTERSUND

I det ekologiskt hållbara Östersund är livsmiljön hållbar, tryggt och säker och främjar biologisk mångfald. Östersund är fossilbränslefritt och energieffektivt 2030.

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2020&2030

De fossila koldioxidutsläppen minskar med 100% till 2030 och energiförbrukningen minskar med 20% jämfört med 2010.

Kommunen skapar förutsättningar för klimatsmarta medborgare. Kommunen är en förebild i arbetet för ekologisk hållbarhet, vilket visar sig i att vi behåller vår miljöcertifiering.

Nämndens mål med tillhörande indikator

Andelen tjänsteresor med tåg i förhållande till flyg ska öka (2014=53%)

Kommunen behåller sin miljöcertifiering.

ETT EKONOMISKT HÅLLBART ÖSTERSUND

I det ekonomiskt hållbara Östersund använder vi invånarnas gemensamma resurser på ett ansvarsfullt sätt. Kommunen, tillsammans med näringsliv och omgivande samhälle, skapar förutsättningar för hållbar utveckling. Östersunds kommun är en attraktiv arbetsgivare.

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2020&2030

År 2020 har 85% av alla medborgare mellan 20 och 64 år ett arbete. Till 2020 ska vi bli minst 450 personer fler i kommunen varje år och öka antalet gästnätter med minst 9 000 per år. Tillsammans med näringslivet och det omgivande samhället skapar vi förutsättningar för att bygga minst 330 bostäder och för minst 240 nya arbetstillfällen per år.

Att kommunen är en attraktiv arbetsgivare innebär att kommunen erbjuder utvecklingsmöjligheter och goda arbets- och anställningsförhållanden, samt att kommunen präglas av mångfald. Alla medarbetare värderas lika och arbetsmiljön på kommunens arbetsplatser är hälsofrämjande och ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv. Sjukfrånvaron i den kommunala organisationen är högst 4,5% år 2020.

Medborgarna uppfattar Östersunds kommun som en attraktiv arbetsgivare. Värdet ökar i förhållande till 2014 (index 57) SCB.

Nämndens mål med tillhörande indikator

Sjukfrånvaron ska minska från 2014, %.
(2014: Kommuntotal 7,3 %, Kommunstyrelsen 3,9 %)
Mål 2016: Nivån bibehålles eller förbättras.

Kommunstyrelsen är en attraktiv arbetsgivare och målet är att alla värden i angivna indikatorer ska bibehållas eller förbättras jämfört med 2014.

Medborgarna uppfattar Östersunds kommun som en attraktiv arbetsgivare. Värdet ökar i förhållande till 2014 (index 57) SCB

Resultat - indikatorer

Indikatorer fullmäktiges långsiktiga mål som berör nämnden	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Relevant jämfört med motsvarande 2014
Andel röstande i kommunalval	-	-	82,3%	82,8%
Hur väl möjliggör kommunen för medborgare att delta i kommunens utveckling (SCB)1	72%	75%	69%	53%
Hur väl upplever medborgarna att de har inflytande över kommunens verksamhet (SCB)1	39	39	44	40
Antal behandlade medborgarförslag i kommunfullmäktige	-	-	25	-
Antal medborgardialoger	-	-	-	-
Antal inkomna e-förslag (1 okt 2014 - 1 mars 2015)	-	-	13	-
Andel ungdomar som går vidare till arbete, studier och andra planeringar efter insatser i Navigatorcentrum	-	82%	83%	-
Andel aktuella ungdomar under året, Navigatorcentrum	297	423	302	-
Upplever medborgarna att kommunen är en attraktiv plats att bo och leva i (index, max 100)	66	66	69	61
Hur trygga känner sig medborgare i kommunen (SCB)1	63	63	63	61
Antal företag i kommunen	6 777	6 830	6 983	-
Nyregistrerade företag, antal/1000 invånare	362/6,1	313/5,2	341/5,6	-
Antal nyproducerade lägenheter	102	77	67	-
Svenska folkets bild av att Östersund är en attraktiv stad att bo i	-	-	53	-
Antal invånare, ökning/år (2014: 60 489 inv.)	59 486/ +112	59 956/ +129	60 489/ +533	-
Antal gästnätter, ökning/år (2013 jmf med 2012)	248 249	241 669	253 337	-
Sjukfrånvaro, %	4,7%	4,0%	3,9%	-
Andel hel-/deltidsanställda månadsavlönade, %	87,9/12,1%	90,6/9,4%	89,9/10,1%	-
Hållbart medarbetarengagemang, HME	-	80	79	-
Indikatorer kommunstyrelsens mål				
Medborgarna har förtroende för Östersunds kommun	-	-	50	46
Medborgarna uppfattar Östersunds kommun som en attraktiv arbetsgivare	-	-	57	-
Svenska folket kännedom om kommunens profil (vinterstaden)	-	-	25%	-
Svenska folket kännedom om symbolen Östersundshjärtat	-	-	10%	-
Andel personer som sökt yrkesutbildning inom områden med efterfrågan på utbildade, som blir erbjuden en sådan utbildning	-	-	-	-
Stressindex	70	71	69	-
Andel ambassadörer	39%	42%	43%	-
Andel vuxna nyanlända som efter avslutad etablering arbetar eller studerar	-	-	-	-
Andel tjänsteresor med tåg i förhållande till allt resande	-	-	53%	-
Övriga indikatorer				
Antal invånare 31/12	59 485	59 956	60 495	-
Antal företag i kommunen2	6 777	6 832	6 983	-
Antal företagsbesök	154	112	150	-
Antal etableringar	7	3	8	-
Antal företagsträffar	6	10	7	-
Antal företagsbesök via Arbetsmarknadsenheten	-	94	151	-
Placering i Svenskt Näringslivs kommunranking	165	194	144	-
NöjdKundIndex i SKL:s undersökning Insikt	-	68	67	-
Nyregistrerade företag/invånare1	6,9	5,7	6,1	-
Lärandeindex	90%	89%	93%	-
Antal förvärvsarbetande	32 444	32 827	-	-
Antal anställda/antal tjänster, lönebidrag	22/17,2	24/17,5	22/16,5	-
Antal deltagare vuxenutbildning (heltidsstudier)	1 050	2 475	951	-
Antal deltagare svenska för invandrare	432	610	723	-
Antal anställda feriepraktik	952	1 083	951	-
Antal säljbara villatomter 31/12	77	63	48	-
Informationsindex, webben	83	88	87	-
Antalet sjukhusvårdade till följd av oavsiktliga skador/1000 inv.	12,8	13,4	13,4	11,9
Utvecklade bränder i byggnader/1000 inv.	0,44	0,48	0,52	0,65
Antalet anmälda våldsbrott/1000 inv.	13,6	13,5	12,6	8,6
Stöld och tillgreppsbrott/1000 inv.	45,7	43,6	39,9	36,8

Exploateringsbudget 2016–2018

Projekt	Benämning	Ingående balans	Budget 2016		Utgående balans
		IB 160101	Inkomster	Utgifter	UB 161231
91518	Expl. Ind.omr. Torvalla A5, Störvägen	-1 945 416,44	1 850 000	-50 000	-145 416
91241	Expl. Ind.omr. Torvalla A4	130 625,00	800 000		930 625
91526	Expl Torvalla T1C, Falkfångarvägen	-2 724 968,11	1 600 000		-1 124 968
91527	Expl norr om Hägnvägen	-2 417 470,96			-2 417 471
91511	Expl Torvalla T2F, Forstmästarvägen	-619 122,00	600 000		-19 122
91522	Expl Sjömon	546 222,63		-80 000	466 223
91233	Expl översiktsplan	1 040 264,50			1 040 265
91506	Härkestrand	261 535,27		-200 000	61 535
91510	Expl Sikvägen Mjälle	0,00			0
91515	EXPL VALLA B9	99 299,27			99 299
91521	Exploatering Odenskog	938 464,29			938 464
91528	Expl Remonthagen	5 120 404,02			5 120 404
91529	Expl Brittsbo	-6 561 637,28	10 000 000	-4 000 000	-561 637
91545	Expl Växthusvägen	-501 975,75	1 575 000	-50 000	1 023 024
91565	Blomstergården	-202 528,08		-5 500 000	-5 702 528
91570	Expl Frösö Park	7 425,00			7 425
91580	Ind.gata Torvalla 4:15	-3 326 298,18	1 000 000	-40 000	-2 366 298
	Brosslarvägen	-150 000,00			-150 000
91583	Skjutbanan 1 och 7	-235 800,59		-250 000	-485 801
91584	Del av Odensala 13:1	-902 345,00			-902 345
91XXX	Mickel Ers	-178 000,00	800 000	-50 000	572 000
91XXX	Kardemumman	-2 651 996,46		-250 000	-2 901 996
91587	Tegvägen	78 640,00	1 980 000		2 058 640
91589	Stadsdel Knyttta	-703 425,00		-300 000	-1 003 425
91590	Expl Ope 7:1	-271 560,00	3 750 000		3 478 440
91XXX	Golfbyn	0		-5 250 000	-5 250 000
91XXX	ABC-boken				0
91XXX	Odensala äng		724 000	-1 300 000	-576 000
91XXX	Förtättningsområde 1	0			0
91XXX	Förtättningsområde 2				0
	Summa exkl Storsjö Strand	-15 169 664	24 679 000	-17 320 000	-7 810 664
91456	Utr kost Storsjö strand	-2 817 795		-10 000 000	-12 817 795
91551	Storsjöstrand, hållbar byggprocess	-6 867 508			-6 867 508
	Summa ink Storsjö Strand	-24 854 967	24 679 000	-27 320 000	-27 495 967
	ÖVRIG FÖRSÄLJNING/UTVECKLING				
Projekt	Benämning	IB 150101	Inkomster	Utgifter	UB 151231
91524	EXPL TOMT I AVSL PROJEKT	0			0
	Summa inkl Storsjö Strand	-24 854 967	24 679 000	-27 320 000	-27 495 967

Kommentarer

Projekt	Inkomster	Utgifter
91518	Försäljning industritomt	Fastighetsbildningskostnader
91241	Försäljning industritomt sista i projektet. Avslutas 2016	
91526	Tomtförsäljning	Utbyggnad gator nästa etapp samt topp på befintlig väg
91511	Försäljning av småhustomter	Läggning av topp på väg
91522	Projektet avslutas 2016 om inte det blir ändring av dp från enskilt huvudmannaskap till kommunalt	Fastighetsbildningskostnader
91233	Ev överskott till sb för ombyggnad av Bangårdsgatan	
91506	Försäljning av återstående tomter. Projektet avslutas 2017	MoMÖD, ändring dpl samt fastighetsbildningskostnader
91510	Avslutas 2015.	
91515	Projektet avslutas 2016	
91521	Exploateringsbidrag kv Släpvagnen, återstår ca 400 000.	
91528		Park
91529	Intäkter radhusområde, flerbostadom, grupphus 2016. Sista grupphus 2017. Försäljning etapp 5 start 2017	Väg, va, park etc etapp 5 2016.
91545	Köpeskilling Täppan 5	Fastighetsbildningskostnader
91565		Förvärv Fryshus -16, ersättn lokalhyresgäst, gata, rivning fryshus

	Budget 2017		Budget 2018		Summa 2016-2018	Utgående balans före resultat UB 181231
	Inkomster	Utgifter	Inkomster	Utgifter		
	800 000	-50 000	1 000 000	-50 000	3 500 000	1 554 584
	2 000 000		2 000 000	-2 400 000	800 000	930 625
	600 000		400 000	-200 000	3 200 000	475 032
					0	-2 417 471
	1 170 000	-200 000	1 300 000		1 400 000	780 878
					-80 000	466 223
					0	1 040 265
					2 070 000	2 331 535
					0	0
					0	99 299
					0	938 464
		-800 000			-800 000	4 320 404
	9 880 000	-1 500 000	5 000 000	-1 500 000	17 880 000	11 318 363
					1 525 000	1 023 024
	16 000 000	-7 000 000			3 500 000	3 297 472
					0	7 425
	1 000 000	-40 000	1 000 000	-40 000	2 880 000	-446 298
					0	-150 000
		-10 000 000	14 000 000	-20 000 000	-16 250 000	-16 485 801
	15 000 000	-10 000 000			5 000 000	4 097 655
	500 000				1 250 000	1 072 000
	1 000 000	-2 000 000	2 000 000	-1 000 000	-250 000	-2 901 996
					1 980 000	2 058 640
		-1 250 000		-10 000 000	-11 550 000	-12 253 425
					3 750 000	3 478 440
	30 000 000	-10 000 000			14 750 000	14 750 000
					0	0
	6 516 000				5 940 000	5 940 000
		-300 000	9 890 000	-3 000 000	6 590 000	6 590 000
		-500 000			-500 000	-500 000
	84 466 000	-43 640 000	36 590 000	-38 190 000	46 585 000	31 415 336
	12 000 000	-10 000 000	12 000 000	-20 000 000	-16 000 000	-18 817 795
					0	-6 867 508
	96 466 000	-53 640 000	48 590 000	-58 190 000	30 585 000	5 730 033
	Inkomster	Utgifter	Inkomster	Utgifter		UB 181231
	96 466 000	-53 640 000	48 590 000	-58 190 000	0	
					30 585 000	5 730 033

Kommentarer

Projekt	Inkomster	Utgifter
91580	Försäljning industritomt	Fastighetsbildningskostnader
91583		Detaljplanekostnader samt garage
91584	Försäljning handel	Rondell samt svängfält
91XXX	Tomtförsäljning	Fastighetsbildningskostnader
91XXX	Tomtförsäljning	Utbyggnad väg, va etc
91589		Utredningskostnader
91590	Försäljning av Ope skola fastigheten inkl tomt nedsida väg	(bokfört värde på Ope skola fastigheten)
91XXX		Detaljplan, utbyggnad väg, va etc
91XXX		Betalas av friköpspengar
91XXX		Detaljplan, fastighetsbildning, ev flytt av ledning
91XXX		Detaljplan och utredningskostnader
91XXX		Detaljplan och utredningskostnader
91456	Försäljning byggrätter	Kaj, gator, Sjöparken(2018)
91551	Detta projekt avslutas och bokfört värde förs över till expl projekt 91456 (raden ovan)	

EXPLOATERINGSBUDGET 2016 - PLAN 2018		UB 2015-12-31	Projekt avslutas	kk Resultat 2016	kk Resultat 2017	kk Resultat 2018
Projekt	Text					
91518	Expl industriomr Torvalla A5 (Störv)	-1 945 416		1 000	400	500
91241	Expl industriomr Torvalla A4	130 625	Ja	930		
91526	Expl Torvalla Falkfångarvägen	-2 724 968		300	400	400
91527	Expl Indomr norr om Hägnv	-2 417 471				
91511	Expl Torvalla Forstmästarv (T2F)	-619 122		50	50	50
91522	Expl Sjömon	546 223	Ja, 2017		300	
91233	Expl Söder	1 040 265				
91506	Expl Härkestranden	261 535	Ja, 2017		1 340	700
91510	Expl Sikvägen Mjälle	0				
91515	Expl Valla B9	99 299			90	
91521	Expl Odenskog	938 464				
91528	Remonthagen	5 120 404				
91529	Brittsbo	-6 561 637		2 000	2 000	1 000
91545	Expl Växthusvägen	-501 976	Ja	1 000		
91565	Blomstergården	-202 528				5 000
91570	Frösö Park	7 425				
91580	Industrigata Torvalla 4:15	-3 326 298		300	300	300
91 xxx	Brosslarvägen	-150 000				
91583	Skjutbanan 1 och 7	-235 801				
91584	Del av Odensala 13:1	-902 345				
91XXX	Mickel Ers	-178 000		500	500	
91XXX	Kardemumman	-2 651 996				
91587	Tegvägen	78 640	Ja	1 980		
91589	Stadsdel Knytta	-703 425				
91590	Expl Ope 7:1	-271 560	Ja	3 750		
91XXX	Golfbyn	0				
91XXX	ABC-boken	0				
91XXX	Odensala äng	0			4 000	
91XXX	Förtättningsområde 1	0				
91XXX	Förtättningsområde 2	0				
Summa		-15 169 664		11 810	9 380	7 950

Driftbudget/plan (2016 års prisnivå) Mnr

enligt Kommunfullmäktiges beslut

	Budget 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Intäkter	73,6	73,6	73,6	73,6
Kostnader	-341,4	-343,3	-346,7	-348,2
Kommunbidrag	267,8	269,7	273,1	274,6
Resultat	0	0	0	0

Beskrivning av investeringar

Mindre markförvärv avser strategiska köp av fastigheter som bedöms långsiktigt angelägna för kommunen ur ett tillväxtperspektiv.

Investeringsbudget/plan (2016 års prisnivå) Mnr

enligt Kommunfullmäktiges beslut

	Budget 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
IT-utveckling	-	3,5	3,5	3,5
Inventarier, datorer, möbler	0,2	0,2	0,2	0,2
Mindre markförvärv	7,5	5,0	7,5	7,5
Digitala infartsskyltar	0,5	0,1	2,3	-
Kameror etc kommunikation	-	0,1	-	-
Östersunds arena	22,1	18,5	-	-
Summa investeringsutgifter	33,3	27,4	13,5	11,2
Objekt > 10 mnr	-	-	-	-
Östersunds arena	22,1	18,5	-	-

Kommunstyrelsen

Ann-Sofie Andersson
Ordförande

Bengt Marsch
Förvaltningschef

Kultur- och fritidsnämnden

Budget 2016, plan 2017-2018

KF:s beslut 2015-11-19

Uppdrag

Nämnden ansvarar för kulturskola, biblioteksverksamhet, bidrag/stöd till föreningar: barn- och ungdomsorganisationer, kulturella föreningar, studieförbund, hembygdsföreningar, samlingslokaler, föreningsägda anläggningar. Vidare ansvarar nämnden för samverkansråd Idrott, kommunens konst samt idrotts- fritids- och kultur anläggningar. Nämndens målgrupp är barn- och ungdomsverksamhet, föreningar, allmänhet och besökare/turister, entreprenörer samt skolor och förskolor.

Utveckling och beskrivning verksamheten

Kultur- och fritidsnämndens budgetramar för 2016 har uppräknats enligt kommunens generella uppräkningsplan. Nämnden har i uppdrag att genomföra sin verksamhet, inklusive verksamhetsutveckling, inom motsvarande budgetram som innevarande budgetår 2015.

Kultur- och fritidsnämnden arbetar aktivt för att bidra till ett växande Östersund. Nämndens inriktning är att bidra till att skapa ett attraktivt Östersund, med särskild inriktning på barn och unga.

Kultur- och fritidsnämndens anläggningar

Kultur- och fritidsnämnden äger och förvaltar fastigheter och anläggningar inom nämndens ansvarsområde. Nämnden eftersträvar att kunna erbjuda en bredd av anläggningar för kultur, idrott, motion, rekreation, friluftsliv och folkhälsa.

Som anläggningsägare står nämnden inför flera utmaningar. Nämnden för ett antal samtal med olika intressenter som önskar utveckling av nämndens anläggningar. Det handlar bland annat om utveckling av arenor för elitidrott, utveckling av slalombackar och tidig snö för att stärka varumärket Östersund och utveckling för att föreningar ska kunna göra bättre affärer. I detta arbete ingår också ta hand om och underhålla de anläggningar som redan finns. Nämnden har också behov av att ta ett helhetsgrepp kring anläggningsutveckling i ett längre perspektiv, där både bredd-, spontan- och elitidrotten behöver diskuteras.

Som en särskild insats görs stora om- och tillbyggnadsarbeten vid Östersunds Sporthall under 2015-2016 för att bland annat tillgodose elitidrottens behov av moderna lokaler. Vidare pågår ett utvecklingsarbete vid Östersunds skidstadion för att kunna ta emot fler världscuper i längd samt genomföra VM i skidskytte 2019.

Drift av nämndens anläggningar

Kultur- och fritidsnämnden internbeställer årligen drift samt viss fastighetsskötsel vid flera av nämndens anläggningar från Teknisk förvaltning. Teknisk förvaltning ska svara för drift och skötsel samt löpande och akut underhåll utifrån en särskild underhållsbudget så att anläggningarna utgör attraktiva anläggningar för föreningar, allmänhet, turister, skolor m fl. De ska bedriva verksamheten utifrån att anläggningarna är en del av kommunens totala utbud av fritidsaktiviteter och att anläggningarna kan utgöra en resurs för friskvård och folkhälsa samt olika typer av arrangemang. I uppdraget ingår även att aktivt arbeta för att vidmakthålla och utveckla anläggningarna och den verksamhet som där bedrivs.

Nämnden har som särskilt uppdrag från kommunstyrelsen att löpande upprätta förvaltaravtal med teknisk förvaltning för att på så sätt garantera att kommunens tekniska kompetens används för att säkerställa att nämndens anläggningar underhålls på ett sätt så att god ekonomisk hushållning uppnås.

Under 2015 följer nämnden särskilt kostnadsutvecklingen vid Östersund Arena och Jämtkraft Arena.

Fram till 2020 avser nämnden utifrån tilldelad budget göra ett antal miljöinriktade investeringar i anläggningarna/byggnaderna vid bl a Hofvallen, Gustavsbergsbacken, Lövsta IP samt Frösö Ridcenter och Tanne, för att minska energiförbrukningen.

Folkbibliotek och kulturskola

Målsättningen med biblioteks- och kulturskoleverksamheten är att kunna erbjuda en bred kulturell verksamhet

där brukare och elever ges möjlighet till inflytande och möjlighet att påverka verksamheten.

För biblioteksverksamhetens del har nämnden de senaste åren inom befintlig budget prioriterat kortare öppethållande kvällstid vid huvudbiblioteket på Rådhusgatan vardagar för att kunna erbjuda öppethållande under söndagar. Från våren 2015 har öppethållande på vardagar utökats då biblioteket redan öppnar för allmänheten klockan 09.00. Nämnden har också tillförts extra resurser för att möta ökade kostnader för utlån av e-böcker. Under 2015 pågår framtagande av en biblioteksplan för Östersunds bibliotek som kommer att ligga till grund för verksamheten kommande år. I arbetet med ett framtida kulturhus arbetar biblioteket med att definiera det framtida biblioteket, vilket färdigställs under 2016.

Kulturskolan har under de senaste åren fått utökad ram för att kulturskolan ska kunna införa musikgrundkurser i årskurs 2 och 3. I budget för 2015 utökades kulturskolans budget med 1 mnkr för att dels nå grupper som vanligtvis inte kommer i kontakt med Kulturskolan och dels för att minska den kö som finns till ämneskurserna. Arbetet som inleds under 2015 fortsätter under 2016. Arbetet med kulturskolans framtida lokalbehov fortsätter under 2016.

Storsjöteatern

Nämnden internhyr Storsjöteatern av Teknisk förvaltning och har upphandlat driften av anläggningen. Utföraren har ansvar för verksamhet, skötsel, visst löpande underhåll och tillsyn av Storsjöteaterns lokaler, samt att ombesörja service till kulturarrangörer och konferenssamordnare. Utföraren ska vara en aktör som aktivt verkar för att kulturarrangemang kommer till stånd i Storsjöteatern. De ska bedriva verksamheten i enlighet med kommunfullmäktiges antagna inriktningsmål och strategier: Plan för kultur.

Under 2015 upphandlar kultur- och fritidsnämnden ny drift vid Storsjöteatern från den 1 mars 2016. En projektering genomförs också under 2015 och 2016 för kommande investeringar i Storsjöteatern som planeras genomföras under 2017 för att teatern ska kunna möta framtida behov när det handlar om att kunna möta publikens behov samt erbjuda dansföreställningar.

Bidrag

Nämnden lämnar, dels ett antal kontantbidrag till föreningar, dels bidrag till drift och underhåll av lokaler

och anläggningar. Avsikten med nämndens bidrag är att i huvudsak främja aktiviteter och verksamhet bland barn och unga. Ett viktigt verktyg i att utveckla och främja verksamhet bland barn och unga är de särskilda medel som avsatts inom projektet Mötesplatser Unga. Vidare vill nämnden bidra till att öka antalet besökare i Östersund genom bidrag till stora arrangemang. Inom nämndens ansvarsområde finns bidragsnormer till föreningar och externa avtal som är i behov av revidering och översyn.

En översyn av nämndens bidrag och normer inom fritidsområdet genomfördes under 2014 inför ny mandatperiod. Under 2015 har en översyn gjorts av bidrag och normer inom kulturområdet. Här pågår nu ett arbete för att föreningar ska kunna hantera sina ansökningar via webben som e-tjänster.

Övrigt

Nämnden arbetar aktivt med jämställdhetsarbetet inom nämndens ansvarsområde utifrån den av nämnden beslutade handlingsplanen för jämställdhetsarbete. Det praktiska förändringsarbetet fortsätter utifrån planen, bl a genom bättre uppföljningsmöjligheter med könsuppdelad verksamhetsstatistik från föreningarna.

Ett arbete pågår där nämnden diskuterar hur nämnden direkt och via sina utförare på ett aktivare sätt kan stötta de föreningar som är verksamma i kommunen.

Uppdrag i budgetdirektiven

I budgetdirektiven tydliggörs att nämnden särskilt ska arbeta med jämställdhet inom målgruppen barn och unga. Här ingår också att inom Mötesplatser unga säkerställa de ungas eget inflytande över sin fritid. Nämnden har i sin överenskommelse med SISU Idrottsutbildarna tydliggjort att de ska arbeta gentemot idrottsföreningarna i jämställdhetsfrågor. Nämnden har också lämnat uppdrag till förvaltningen att arbeta med jämställdhetsfrågor i kulturskolans verksamhet. Inom Mötesplatser unga sker årligen prioritering av medlen utifrån målsättningen att säkerställa de ungas egna inflytande.

Nämnden arbetar aktivt utifrån Tillväxtplanen där Mer Kultur är ett prioriterat område. Det handlar om att skapa förutsättningar för brett konstnärligt uttryck av hög kvalitet. Skapa nya och utveckla befintliga mötesplatser samt scener för att producera och utöva kultur ex kulturhus. I samverkan med kommunstyrelsen vara en aktivt part i stora arrangemang och evenemang samt själv arbeta löpande med en mängd olika

mindre arrangemang. Delta i arbetet med att bevara Östersunds attraktiva kulturmiljöer samt utifrån nämndens uppdrag delta i arbetet att stötta och utveckla de kreativa näringarna.

Östersund har sedan många år haft som strategi att utveckla arenor för att kunna ta emot stora evenemang såsom Melodifestival, Världscuper i längdskidor och skidskytte och Kälkhockey-VM. För att kunna fortsätta vara en aktiv partner i dessa sammanhang krävs en ständig utveckling av nämndens anläggningar.

I budgetdirektiven tydliggörs att kulturskolan särskilt ska fortsätta sin satsning på grupper som vanligtvis inte nås av kulturskolan. Här arbetar kulturskolan idag med t ex El-Sistema som en metod att nå barn som vanligtvis inte nås av kulturskolan. Biblioteket har ett särskilt uppdrag att ständigt arbeta med att nå nya grupper av medborgare med ett brett utbud av arrangemang utöver den ordinarie verksamheten. Det genomförs både i egen verksamhet och genom en rad samarbeten med bl a föreningar och organisationer.

För 2016 har nämnden som särskilt uppdrag att se över kommunens arbete med kultur, kulturmiljö och kulturarv, och hur man kan förbättra det. Då det gäller kulturmiljöer och kulturarv handlar det dels om att synliggöra de miljöer och kulturarv som finns i kommunen och då helst samordnad med det rörliga friluftslivet och dels handlar det om att finna långsiktiga lösningar när det gäller vissa av de kulturmiljöer som finns i kommunen, ex Sommarhagen. När det gäller kulturen i övrigt handlar många frågor om att utifrån nuvarande Tillväxtplan se hur kulturen ska organiseras och bedrivas

för att befintliga mötesplatser ska kunna utvecklas och nya skapas samt hur brett konstnärligt uttryck av hög kvalitet kan skapas. I detta arbete ingår också att se över kommunens arbete utifrån att skapa en attraktiv boendemiljö där människor vill leva och verka.

Val av mål

Kultur- och fritidsnämnden kommer att delta i samtliga målområden med sin verksamhet. Nämndens mål handlar dels om att via kulturskola, bibliotek och den ideella sektorn stärka det demokratiska och socialt hållbara Östersund med särskild prioritering på barn- och ungdomsverksamhet. Målen anger också att nämnden avser att mer aktivt delta i arbetet med att stötta de föreningar som satsar på elitidrott samt kommunens arbete med stora evenemang. Nämnden har också som målsättning att i kommande medborgarundersökningar öka värdet när det handlar om medborgarnas bild av kultur, friluftsliv samt nämndens anläggningar.

Ett utvecklingsbehov finns när det handlar om ta fram indikator avseende akut och planerat underhåll av nämndens egna fastigheter (kr/kvm/år).

Slutligen avser kultur- och fritidsnämnden att bidra till tillväxten för Östersunds kommun genom satsningar som gör kommunen mer attraktiv för familjer att flytta till men även för turister att besöka vinter- och sommartid. Satsningar inom kulturens och fritidens område är också verksamma bidrag till Östersunds fortsatta utveckling.

Demokratiskt, socialt och ekonomiskt hållbart samhälle

ETT DEMOKRATISKT HÅLLBART ÖSTERSUND

I det demokratiskt hållbara Östersund litat medborgarna på det demokratiska systemet. Medborgarna är engagerade, deltar i samhällsutvecklingen och upplever att de har inflytande

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2018

Valdeltagande är en indikation på vilken tillit medborgarna har till det demokratiska systemet, därför är målet att det totala valdeltagandet och förstagångsväljarnas valdeltagande ska öka med fyra procentenheter i kommunvalet 2018.

Medborgarnas upplevelse av sitt inflytande ska öka, i SCB:s medborgarundersökning ska inflytandeindex vara minst 60 poäng (av 100) år 2018.

Nämndens mål med tillhörande indikator

Nämndens mål
Verksamheterna utvecklas med särskilt fokus tillsammans med barn och ungdomar utifrån deras egna villkor.

Indikatorer
Antal ansökningar samt beviljade projekt inom Mötesplatser unga.

Aktiviteter kommunala bibliotek för barn och unga, antal/1000 inv 0-20 år

Barnbokslån i kommunala bibliotek, antal/barn 0-14 år

Elever som deltar i musik- eller kulturskola som andel av invånare 7-15 år, (%)

Nämndens mål

Verksamheterna bidrar till ökad digital delaktighet för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet.

Indikatorer

Antal besökare bibliotekets hemsida/webbplats

Antal utlån AV-medier

- varav E-böcker

Nämndens mål

Östersunds bibliotek spelar en viktig roll i kommunens demokratiarbete genom att spegla samhällsdebatt, mångfald och olika synsätt samt genom att vara en mötesplats för lärande och samtal mellan människor.

Indikatorer

Hur många tim/vecka har huvudbiblioteket i kommunen öppet utöver tiden 08-17 vardagar

Totalt antal publika aktivitetstillfällen

Andel nöjda besökare vid huvudbiblioteket, Rådhusgatan

Antal besökare huvudbiblioteket

Antal besökare områdesbiblioteken

Antal besökare biblioteksbusen

Antal lån/invånare i förh till riksgenomsnittet

ETT SOCIALT HÅLLBART ÖSTERSUND

Det socialt hållbara Östersund är öppet, välkomnande och tillgängligt. Medborgarna har förutsättningar för ett hälsosamt och tryggt liv på jämställda och jämlika villkor.

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2020

Grundläggande utbildning är en avgörande faktor för social hållbarhet. En indikation på att den grundläggande utbildningen fungerar är att elever går ut grundskolan med behörighet till gymnasieprogram och att gymnasieelever fullföljer studierna inom rimlig tid. Våra mål är därför att alla elever som går ut grundskolan 2020 är behöriga till något nationellt program på gymnasiet. Eleverna i gymnasieskolan fullföljer studierna och får slutbetyg inom fyra år.

Nämndens mål med tillhörande indikator

Nämndens mål

Östersunds bibliotek främjar läsning och tillgång till litteratur

Indikatorer

Antal utlån tryckta böcker, tidningar och tidskrifter

Antal aktiva användare

År 2020 har ungdomar i Östersunds kommun förbättrad psykisk hälsa. Ungdomarnas tillgång till bostäder och andelen ungdomar i arbete eller utbildning har ökat till år 2020 jämfört med 2015.

I ett öppet och välkomnande Östersund trivs alla ungdomar i skolan och ingen medborgare upplever kränkande behandling eller diskriminering. Andel vuxna nyanlända som efter avslutad etablering arbetar eller studerar är minst 50 % år 2020.

Medborgarnas syn på kommunen som en attraktiv och bra plats att leva och bo på ökar varje år och är den högsta inom kommungruppen större städer år 2020. (SCB)

Medborgare i Östersund ska känna sig trygga. Värdet på medborgarnas upplevelse av trygghet ska till 2020 ha ökat med tio procentenheter i SCB:s medborgarundersökning.

Andelen av befolkningen som får försörjningsstöd ska minska med en procentenhet till 2020.

Aktiviteter kommunala bibliotek för barn och unga
Barnbokslån i kommunala bibliotek, antal/barn 0-14 år

Nämndens mål
Östersunds bibliotek ska vara en inspirerande och självklar resurs i östersundarnas livslånga lärande

Indikatorer
Antal utlån tryckta böcker, tidningar och tidskrifter
Antal utlån AV-medier
- varav E-böcker
Antal besökare huvudbiblioteket
Antal besökare områdesbiblioteken
Antal besökare biblioteksbussen
Antal lån/invånare i förh till riksgenomsnittet
Totalt antal publika aktivitetstillfällen

Nämndens mål
Alla barn och unga i Östersund har goda och likvärdiga möjligheter till eget skapande tillsammans med professionella vuxna och på egna villkor.

Indikatorer
Andel elever som fyllt 10 år och erbjudits plats bland sina tre val i kulturskolan i förhållande till totalt antal sökande i åldersgruppen %

Andel elever som fyllt 10 år och erhållit plats bland sina tre val i kulturskolan i förhållande till totalt antal sökande i åldersgruppen %

Andel skolor med kulturskolans musikgrundkurs jämfört med totalt antal skolor i kommunen

Andel elever som deltar i kulturskolans musikgrundkurser
Andel pojkar respektive flickor i kulturskolan

Nämndens mål
Östersundarna är mer nöjda med kommunens insatser för kultur. Index i medborgarundersökningen ska öka från värdet 64 år 2014 till värdet 66 år 2016, och ökningen ska ske bland både kvinnor och män.

Indikatorer

Antal unika deltagare i studiecirkel per kommun (10 st studieförbund)

Medborgarundersökningens värde för kultur

Antal kulturarrangemang som erhållit arrangemangsbidrag

Totalt antal publika aktivitetstillfällen vid biblioteket per 1000 invånare

Nämndens mål

Det kommunala stödet till idrott fördelas rättvist mellan kvinnor och män

Indikatorer

Antal och andel föreningar som erbjuder verksamhet för både flickor och pojkar

Antal och andel föreningar som har verksamhet i vilken både flickor och pojkar deltar

Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-12 år flickor/pojkar

Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år flickor/pojkar

Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 13-16 år flickor/pojkar

Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 17-20 år flickor/pojkar

Nämndens mål

Östersundarna är mer nöjda med kommunens insatser avseende fritidsmöjligheter. Index i medborgarundersökningen ska öka från värdet 69 år 2014 till värdet 71 år 2016, och ökningen ska ske bland både kvinnor och män.

Indikatorer

Medborgarundersökningens värde för fritidsmöjligheter

Antal idrottsföreningar som erhållit verksamhetsbidrag (aktivitetsstöd)

Nämndens mål

Östersundarna är mer nöjda med kommunens insatser avseende idrotts- och motionsanläggningar. Index i medborgarundersökningen ska öka från värdet 64 år 2014 till värdet 66 år 2016, och ökningen ska ske bland både kvinnor och män.

Indikatorer

Medborgarundersökningens värde avseende idrotts- och motionsanläggningar

Antal besökare Storsjöbadet
 Antal besökare slalombackarna Östberget
 Nyttjandegrad idrottshallar, barn och ungdomar
 Nyttjandegraden i idrottshallar fredagskvällar och helger
 Hur många tim/vecka har kommunens simhall öppet utöver tiden 08-17 vardagar
 Antal stora arrangemang och arrangemang på hög nivå
 Andel föreningar som känner att anläggningen motsvarar deras förväntningar i samband med stora arrangemang

ETT EKOLOGISKT HÅLLBART ÖSTERSUND

I det ekologiskt hållbara Östersund är livsmiljön hållbar, tryggt och säker och främjar biologisk mångfald. Östersund är fossilbränslefritt och energieffektivt 2030.

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2020&2030

Nämndens mål med tillhörande indikator

De fossila koldioxidutsläppen minskar med 100% till 2030 och energiförbrukningen minskar med 20% jämfört med 2010.

Planering och genomförande av kommunens verksamheter skapar inte nya miljö- och hälsoproblem eller ökar befintliga. Giftiga kemikalier i förskolor och skolor är utfasade till 2020.

Av de livsmedel som kommunen köper in är minst 50 % ekologiskt till 2020.

Kommunen skapar förutsättningar för klimatsmarta medborgare. Kommunen är en förebild i arbetet för ekologisk hållbarhet, vilket visar sig i att vi behåller vår miljöcertifiering.

Nämndens mål

Antalet körda kilometer under 2016 med egen bil där bilersättning utbetalats skall minska med 3% jämfört med 2013

Indikatorer

Andel körda kilometer med egen bil där bilersättning utbetalats.

Nämndens mål

Idrottsföreningar som får arrangemangsstöd vid större arrangemang ska upprätta en miljöplan

Indikatorer

Antal arrangörer som vid större idrottsarrangemang upprättat en miljöplan

Nämndens mål

Energiförbrukningen vid nämndens anläggningar minskar.

Indikatorer

Andel minskat energiförbrukning vid nämndens anläggningar i förhållande till föregående år avseende Huvudbiblioteket och Sporthallen

ETT EKONOMISKT HÅLLBART ÖSTERSUND

I det ekonomiskt hållbara Östersund använder vi invånarnas gemensamma resurser på ett ansvarsfullt sätt. Kommunen, tillsammans med näringsliv och omgivande samhälle, skapar förutsättningar för hållbar utveckling. Östersunds kommun är en attraktiv arbetsgivare.

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2020

År 2020 har 85% av alla medborgare mellan 20 och 64 år ett arbete. Till 2020 ska vi bli minst 450 personer fler i kommunen varje år och öka antalet gästnätter med minst 9 000 per år. Tillsammans med näringslivet och det omgivande samhället skapar vi förutsättningar för att bygga minst 330 bostäder och för minst 240 nya arbetstillfällen per år.

Kommunen planerar samhället utifrån ett hållbarhetsperspektiv, där översiktsplanen anger kommunens viljeinriktning. Underhållet av kommunens fastigheter och anläggningar sker på ett sätt som behåller värdet på dem.

Att kommunen är en attraktiv arbetsgivare innebär att kommunen erbjuder utvecklingsmöjligheter och goda arbets- och anställningsförhållanden, samt att kommunen präglas av mångfald. Alla medarbetare värderas lika och arbetsmiljön på kommunens arbetsplatser är hälsofrämjande och ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv. Sjukfrånvaron i den kommunala organisationen är högst 4,5% år 2020.

Nämndens mål med tillhörande indikator

Nämndens mål

Antal betalande elever i kulturskolan ska vara minst 1.000 stycken.

Indikatorer

Antal betalande elever i kulturskolan
Kostnad per elev Kulturskolan, kr

Nämndens mål

Östersund har ett attraktivt kultur-, idrotts- och fritidsutbud som gör kommunen intressant som besöks- och bostadsort.

Indikatorer

Antal besökare vid Östbergets slalombackar.
Nyttjandegraden i idrottshallar fredagskvällar och helger procentuellt av tillgänglig tid.
Totalt antal publika aktivitetstillfällen i biblioteket per 1000 invånare
Antal kulturföreningar som erhållit årsbidrag
Antal kulturarrangemang som erhållit arrangemangsbidrag

Nämndens mål

Via nämndens anläggningar ges möjlighet till elitidrott och stora arrangemang

Indikatorer

Antal stora arrangemang och arrangemang på hög nivå

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

ÖSTERSUNDS KOMMUN HAR GOD HUSHÅLLNING AV RESURSER

Kommunens totala inkomster, sett över två mandatperioder, är större än de totala utgifterna för att undvika att låneskulden ökar på lång sikt.

Långsiktiga mål	Målsatt indikator
Underhållet på kommunens fastigheter sker på ett sätt som inte försämrar värdet på dem.	Målsatt indikator Resultat före extra ordinära poster i relation till skatteintäkter, Utjämning, statsbidrag och finansnetto. Målvärde: 2 % 2016.
	Målsatt indikator Kassaflödet före upplåning. Rullande 8 år bakåt i tiden från bokslut 2014.
	Målsatt indikator Sjukfrånvaron ska minska från 2014, %. (2014: Kommuntotal 7,3 %, Nämnd 2,6 %) Mål 2016 Kff: 2,5%

Resultat - indikatorer

	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Relevant jfrtal KKIK el motsv 2014
Indikatorer fullmäktiges långsiktiga mål som berör nämnden Kommunens värde i ranking "Sveriges friluftskommun" ¹ (2014 har 252 kommuner svarat)	-	-	30 plats av 252 24 av max 32 poäng	-
Antal unika deltagare i studiecirkel per kommun (10 st studieförbund)	-	-	-	-
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-12 år flickor/pojkar	40 F 34 P 46	39 F 34 P 45	-	-
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år flickor/pojkar	37 F 31 P 43	37 F 31 P 42	-	-
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 13-16 år flickor/pojkar	53 F 46 P 61	54 F 48 P 60	-	-

1. Naturvårdsverket (Planer för friluftsliv, max 10 p, Information och samarbeten kring friluftsliv, max 9 p och Aktiviteter inom friluftsliv, max 13 p)

	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Relevant jfrtal KKIK el motsv 2014
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 17-20 år flickor/pojkar	21 F 15 P 27	20 F 14 P 27	-	-
Antal elever som deltar i kulturskolans aktiviteter/år, (flickor/pojkar)	-	-	882 F 62% P 38%	-
Indikatorer nämndens mål				
Medborgarundersökningens värde för kultur	65	-	64	-
Medborgarundersökningens värde för fritidsmöjligheter	66	-	69	-
Medborgarundersökningens värde avseende idrotts- och motions- anläggningar	66	-	64	-
Idrott				
Antal besökare Storsjöbadet	263 169	250 057	267 788	-
Antal besökare slalombackarna Östberget ¹	-	12 265	6 915	-
Nyttjandegrad idrottshallar, barn och ungdomar ²	v. 12,79% v. 46,74%	v. 12,79% v. 46,76%	v.12,77% v.46,76%	-
Nyttjandegraden i idrottshallar fredagskvällar och helger	v. 12,37% v. 46,32%	v. 12,42% v. 46,41%	v. 12,38% v. 46,40%	-
Hur många tim/vecka har kommunens simhall öppet utöver tiden 08-17 vardagar	44 tim	44 tim	44 tim	26 tim snitt bland 160 kommuner
Antal stora arrangemang och arrangemang på hög nivå	22 ¹	6	9	-
Andel föreningar som känner att anläggningen motsvarar deras förväntningar i samband med stora arrangemang	Ej mätt	Ej mätt	100%	-
Kultur/Bibliotek				
Antal besökare huvudbiblioteket	274 418	268 721	257 138	-
Antal besökare områdesbiblioteken	61 653	63 682	67 188	-
Antal besökare biblioteksbusen	21 813	23 547	24 357	-
Antal besökare bibliotekets hemsida/webbplats ³	186 143	308 154 ²	311 098	-
Antal utlån tryckta böcker, tidningar och tidskrifter	393 990	389 842	389 007	-
Antal utlån AV-medier	91 718	90 375	80 638	-
- varav E-böcker	7 787	14 932	14 119	-
Antal lån/invånare i förh till riksgenomsnittet	8,13 / 7,1	8,08 / 6,9	7,78 / xx	-
Hur många tim/vecka har huvudbiblioteket i kommunen öppet utöver tiden 08-17 vardagar	17 tim	17 tim	17 tim	12 tim snitt bland 187 kommuner
Andel nöjda besökare vid huvudbiblioteket, Rådhusgatan	94 %	Ej mätt	96%	-
Aktiviteter kommunala bibliotek för barn och unga	157	200	303	-
Barnbokslån i kommunala bibliotek, antal/barn 0-14 år	191 900	191 904	193 178	-
Totalt antal publika aktivitetstillfällen	347	346	478	-
Antal aktiva användare	17 181	16 664	16 563	-
Kulturskolan				
Andel elever som fyllt 10 år och erbjudits plats bland sina tre val i förhållande till totala antalet sökande i åldersgruppen %	89 %	96 %	94 %	-
Andel elever som fyllt 10 år och erhållit plats bland sina tre val i förhållande till totala antalet sökande i åldersgruppen %	81 %	88 %	85 %	-
Andel skolor med kulturskolans musikgrundkurs jämfört med totalt antal skolor i kommunen	29 %	63 %	62 %	-
Andel elever som deltar i musikgrundkurser	Ej mätt	36 %	63 %	-
Andel pojkar respektive flickor i kulturskolan	-	-	-	-
Antal betalande elever kulturskolan	985	922	882	-
Nämndens kostnad per betalande elev i kulturskolan	11 083 kr	12 223 kr	13 078 kr	-
Elever som deltar i musik- eller kulturskola som andel av invånare 7-15 år, (%)	-	-	-	-

1. Kan mätas först säsongen 2012/2013 då nytt liftkortssystem infördes.
2. Fördelning tim/vecka kl. 17-20 barn- och ungdom
3. Den nya webbplatsen Bibliotek mitt startade i maj 2011 varför bibliotekets egna hemsida släckts ned.

1. Stor ökning pga SM-veckan som genomfördes 2012.
2. Statistiken räknas fram på ett nytt sätt enligt Kungliga bibliotekets direktiv från 2013. Om vi räknar på samma sätt för 2012 blir motsvarande siffra 295 484 stycken besök.

	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Relevant jfrtal KKIK el motsv 2014
Föreningar				
Antal kulturföreningar som erhållit årsbidrag ¹ , st	43	46	43	-
Antal kulturarrangemang som erhållit arrangemangsbidrag: - - -	43	46	35	-
Antal konserter	19	12	22	-
- Antal teaterföreställningar	6	8	3	-
- Antal övr. kulturarrangemang	17	26	10	-
Antal idrottsföreningar som erhållit verksamhetsbidrag (aktivitetsstöd)	74	71	72	-
Antal och andel föreningar som erbjuder verksamhet för både flickor och pojkar	96 st, 97%	98 st, 97%	90 st, 95%	-
Antal och andel föreningar som har verksamhet i vilken både flickor och pojkar deltar	91 st, 91%	89 st, 85%	87 st, 92%	-
Antal ansökningar samt beviljade projekt inom Mötesplatser Unga	17 st/10 st	22 st/18 st	12 st/10 st	-
Miljö				
Antal arrangörer som vid större idrottsarrangemang upprättat en miljöplan	22	6	9	-
Antalet körda kilometer med egen bil där bilersättning utbetalats	Ej mätt	35 558 km	34 079 km	-
Andel minskad elförbrukning vid nämndens anläggningar i förhållande till föregående år:				
1. Sporthallen	-1,6 %	-2,4 %	+0,1%	-
2. Huvudbiblioteket	-1,4 %	-2,2 %	+3,1%	-
Personal				
Sjukfrånvaro	Ej mätt	3,3 %	2,6 %	-
Övriga indikatorer				
Antal aktiviteter i biblioteket, varav riktade till barn och unga	Totalt 347 Till unga 157	Totalt 346 Till unga 200	Totalt 484 Till unga 303	-
Nämndens kostnad per antal registrerade boklån	39,51 kr	40,10 kr	41,40 kr	-
Antal framträdanden av kulturskolans ensembler, teatergrupper, körer och orkestrar	Ej mätt	37 st	39 st	-
Storsjöteatern				
Antal besökare	61 568 st	55 798 st	57 235 st	-
- varav kulturarrangemang	23 955 st	21 261 st	22 100 st	-
Antal uthyrningsdagar Storsjöteatern	235	233	229	-
- varav föreställningar	173	109	155	-
Folkhälsa				
Andel 13-åringar som motionerar/idrottar på fritiden 3-4 ggr/v eller mer ² , %	F 69% P 65% Tot 67%	F 66% P 57% Tot 61%	F 60% P 61% Tot 61%	-
Andel elever i åk 8 som är aktiv medlem i en förening (LUPP ³), %	F 65% P 61% Tot 63%	-	-	-
Andel elever i åk 8 som är aktiv medlem i en idrottsförening (LUPP), %	F 53% P 54% Tot 54%	-	-	-

1. Kulturföreningar samt hembygdsföreningar.

2. Källa är Hälsosamtalet i skolan, en enkät som följs upp av ett enskilt samtal med skolsköterskan.

3. LUPP genomförs vart tredje år.

Beskrivning av investeringar

Lagstadgade investeringar som förskjutits i tid

Utifrån ny lagstiftning måste äldre kvicksilverbelysning i framför allt nämndens elljusspår bytas ut. Projektet var planerat att genomföras under 2014 och 2015 och nämnden har fått investeringsmedel för detta. I bokslutet för 2014 redovisade nämnden att projektet har förskjutits i tid varför endast 289 tkr av den ram på 1.500 tkr som var avsatt 2014 förbrukades. En konsekvens av detta är att projektet kommer att färdigställas för 2016 istället för som planerat under 2015. För att täcka kostnaderna för 2016 så äskar nämnden det överskott som uppstod i investeringsbudgeten 2014 med 1.211 tkr för att kunna färdigställa bytet av belysning.

Kommunfullmäktige tillstyrker.

Beslutade skattefinansierade investeringar 2016-2017

För 2016 har kultur- och fritidsnämnden fått beviljat 1 500 tkr för inventarier. Det består av 1 200 tkr för att byta ut en ismaskin på Östersund arena, 100 tkr för datorer och servrar, 100 tkr för möbler och 100 tkr för pianon. För 2016 har kultur- och fritidsnämnden även fått beviljat 1 000 tkr för att byta ut fläktkanoner på Östberget, 2 000 tkr för att löpande genomföra anläggnings- och maskininvesteringar som uppstår, samt 1 500 tkr för att göra miljöinvesteringar i nämndens anläggningar.

Några av dessa miljöinvesteringar kan bli lönsamma investeringar. Detta kommer att redovisas separat i samband med att miljöinvesteringarna genomförs. För investeringen som pågår i Sporthallen har nämnden fått beviljat 30 000 tkr för 2016. Utifrån fullmäktiges beslut 2015-02-05 angående om- och tillbyggnad av

Sporthallen ingick att kultur- och fritidsnämnden skulle få erforderliga medel i 2016 års investeringsbudget. Här ingår de delar som inte berördes av ursprungliga utredningen kring om- och tillbyggnadsarbetena, däribland sporthallens västra delar med övriga idrotts-hallar. Sporthallens ledningsgrupp har under processen även tagit beslut om att mottagningskök ska integreras, att befintlig köksutrustning i storkök ska uppgraderas, att 2 st basketträningsplaner tvärs nuvarande plan ska utföras, att nya möbler upphandlas till matsal och foajé, att WIFI installeras i de delar av Sporthallen som berörs vid evenemang, att en enklare ljusinstallation för enklare presentationer utförs, att bristande un-

derhållsåtgärder i befintlig del av Sporthallen åtgärdas samt att den utvändiga utomhusbelysningen uppgraderas. Nämnden kommer så snart investeringssumman är preciserad göra en särskild begäran om utökad investeringsram i detta ärende.

För 2017 har kultur- och fritidsnämnden fått beviljat 300 tkr för inventarier. Det består av 100 tkr för datorer och servrar, 100 tkr för möbler och 100 tkr för pianon. För 2017 har kultur- och fritidsnämnden även fått beviljat 1 000 tkr för att byta ut fläktkanoner på Östberget, 2 000 tkr för att löpande kunna göra de anläggnings- och maskininvesteringar som uppstår, samt 1 500 tkr för att göra miljöinvesteringar i nämndens anläggningar. Ett Kulturhus ligger också i nämndens investeringsbudget för 2017 med 100 000 tkr.

Behov av ombudgetering av beslutade skattefinansierade investeringar från 2017 till 2018

När det gäller investering av Kulturhus vill kultur- och fritidsnämnden begära en ombudgetering på hela summan 100 000 tkr från 2017 till 2018. Utifrån den fördjupade projekteringen som sker idag görs bedömningen att det inte kommer att finnas ett samlat beslutsunderlag i februari 2016 utan att ett beslutsunderlag med fullständiga investering- och driftskostnader kan presenteras först senare under året varför investeringen bör skjutas till 2018. I detta sammanhang är det också viktigt att påpeka att den summa på 100 mnkr som är avsatt i investeringsbudgeten 2017 inte täcker ett helt nytt konserthus samt framtidens bibliotek. Den totala kostnaden, utifrån erfarenhetsvärden från andra liknande investeringar i Sverige, kommer att bli minst 200-300 mnkr.

Kommunfullmäktige tillstyrker inte investeringen i nuläget.

Nyttillkomna skattefinansierade investeringsbehov 2016-2017

Inför VM i skidskytte 2019 behöver investeringar genomföras på Östersunds skidstadion under åren 2016-2018. En utredning pågår för att ta fram vad som behöver åtgärdas och när i tiden det bör ske. Nämnden kommer här att gå fram med begäran om investeringsmedel så snart ett underlag finns färdigt. På Jämtkraft Arena behöver konstgräset på B-plan bytas ut under 2016 till en kostnad av 2 000 tkr. Därtill tillkommer en kostnad på ungefär 1 000 tkr för återbruk av det utbytta konstgräset på B-plan. Här kommer, också beroende på val av platser för utläggning av det gamla

konstgräset, driftskostnaden att öka vilket inte ryms i nämndens nuvarande ram.

Kommunfullmäktige tillstyrker 3 mnkr 2016.

Nämnden har behov av att byta ut ett antal snökanoner på skidstadion 2016, det handlar dels om reinvestering och dels om behov av att uppgradera snökanonsystemet med modernare snökanoner som kan producera tidig snö vid högre temperaturer. Kostnaden beräknas till 1 000 tkr.

Kommunfullmäktige tillstyrker 1 mnkr 2016.

Under 2017 är det nödvändigt att bygga om anläggningen i Litsbacken. Vändstationen och drivstationen behöver bytas, förstärkning av fundament genomförs samt byte av vissa liftstolpar göras. En fördjupad projektering och diskussion kring ambitionsnivå behöver genomföras innan beslut om investeringsnivå kan fastställas. I dagsläget uppskattar vi summan till 15 000 tkr.

Kommunfullmäktige tillstyrker inte investeringen i nuläget.

Äskade skattefinansierade investeringar 2018

För 2018 har kultur- och fritidsnämnden ett behov av 460 tkr för inventarier. Det består av 170 tkr för datorer och servrar, 120 tkr för möbler och 170 tkr för pianon. Vidare finns behov av 2 000 tkr för att löpande kunna göra de anläggnings- och maskininvesteringar

som uppstår, samt 1 500 tkr för att kunna slutföra projektet med miljöinvesteringar i nämndens anläggningar. Två ismaskiner behöver bytas ut under 2018. Den ena används i Östersund arena och den andra i Brunflo ishall. Den beräknade kostnaden är 1 500 tkr per ismaskin. Bibliotekets server beräknas behöva bytas ut under 2018 till en kostnad av 600 tkr. På Storsjö Strand finns ett investeringsbehov på 1 500 tkr 2018 för konstnärlig gestaltning.

Kommunfullmäktige tillstyrker 3,5 mnkr 2016, 2,3 mnkr 2017 och 2,5 mnkr 2018.

Övriga investeringar

Kommunstyrelsen har våren 2015 tagit beslut om att medfinansiera projektet Peak Innovation 3. I projektet ingår att stimulera forskning, innovation och affärsutveckling inom och mellan branscherna turism, sport och friluftsliv. I projektplanen ingår bl a att driva ett fortsatt arbete för att få fler internationella idrottsevenemang till Östersund. I projektplanen pekas Curling samt de paralympiska idrotterna ut som särskilda fokusområden. För att anläggningarna ska uppfylla de krav som ställs vid större arrangemang kommer nämnden troligen att bli tvungen att gå fram med begäran om medel för investeringar.

Under 2019 beräknas en pistmaskin på Skidstadion behöva bytas ut till en kostnad av 1 200 tkr.

Investeringsbudget/plan (2016 års prisnivå) Mnkr

enligt Kommunfullmäktiges beslut

	Budget 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Skattefinansierade investeringar	68,1	94,9	4,8	0
- varav Sporthallen	51,5	76,5	4,8	-
- varav sammanslagna poster	-	18,4	-	-
Intäktsfinansierade investeringar	-	-	-	-
Taxefinansierade investeringar	2,4	-	-	-
Lönsamma investeringar, Lönsamhetskalkyl bifogas	70,5	2,4	19 800	-
Summa investeringsutgifter	2,0	97,3	-	109 060
- Varav lagstadgade skattefinansierade	-	1,2	-	-
- Varav miljöinvesteringar skattefinansierade	-	1,5	1,5	1,5

Kultur- och fritidsnämnden

Karin Thomasson
Ordförande

Johan Palm
Förvaltningschef

Miljö- och samhällsnämnden

Budget 2016, plan 2017-2018

KF:s beslut 2015-11-19

Uppdrag

Nämnden ansvarar för plan- och byggnadsväsendet, miljö- och hälsoskyddsområdet, gatu- och trafikområdet, parker och stadsnära skogar, kollektivtrafikfrågor och färdtjänst, taxor och omfattning vad avser renhållning och VA, den kommunala lantmäterimyndigheten, GIS, kart- och mätproduktion, adressättning samt namnsättning av gator och allmänna platser. Nämndens målgrupp är allmänhet, företag och organisationer i kommunen, den kommunala förvaltningen samt organisationer och myndigheter.

Utveckling och beskrivning verksamheten

I kommunfullmäktiges budgetdirektiv för 2016 betonar fullmäktige vikten av att miljö- och samhällsnämnden bidrar till att skapa möjligheter för bostadsbyggande i kommunen. Ett särskilt uppdrag delas ut när det gäller information till fastighetsägare om nya och förenklade regler för ombyggnad av mindre vindslägenheter och kontor till bostäder. Nämnden kommer därför att återkomma med aktiviteter som planeras under höstens verksamhetsplanering som avser 2016 och syftar till att i ett brett perspektiv titta på förutsättningar för fler bostäder i centrala lägen. Aktiviteterna ska ses som komplement till den informationsinsats som redan genomförts under våren 2015. Fullmäktige anger vidare att flera fördjupade översiktsplaner och detaljplaner antingen är under genomförande eller på gång att beslutas och behovet av ytterligare personalresurser inom planområdet kommer därför att tas fram inom tilldelad ram.

Från och med hösten 2015 införs gratis busskort för barn och unga (6-19 år) vilket ställer krav på ytterligare resursomfördelning och ramtillskott till nämnden. Utöver detta behöver det genomföras en busslinjeöversyn och de trepartssamtal (kommunen, regionala kollektivtrafikmyndigheten, bussbolagen) som sedan länge bedrivs ska fortsätta. I samband med dessa åtgärder ska nämnden lägga särskilt fokus på hur eventuella förändringar kan gynna införandet av gratis busskort. Arbetet med centrumutvecklingen ska fortsätta dels genom dialog med fastighetsägare om möjligheter till fler

bostäder i centrum, dels genom praktiskt genomförande av centrumutvecklingsplanens 50 åtgärds punkter.

Nämndens arbete med klimat, trygghet, trivsel och tillgänglighet är viktigt för Vinterstadens framgångar och tillväxt. Olika aktiviteter som stärker Vinterstadens profil, ligger i linje med tillväxtplanen och ökar folkhälsan, så som Vinterparken och förnyelsen av Badhusparken, är viktiga. Målsättningen om ökad tillväxt innebär att det kommer att behövas ett varierat utbud av bostäder och exploateringsområden i kommunen. Bostäder i attraktiva lägen är ett av målen i kommunens tillväxtplan, vilket kan innebära både centralt belägna lägen och lägen med utsikt och vattenkontakt.

Nya bostäder i centrala lägen och förtätning av centrala staden är i fokus för arbetet med detaljplanering under det kommande året, bland annat i kvarteret Skjutbanan längs Köpmangatan och kvarteret Kräftan på söder. Klimatåtgärder för att uppnå målet om en fossilbränslefri kommun 2030 och hur värnandet av biologisk mångfald kan ske, ska lyftas upp i nämndens arbete. Grön trafik och förnyelse av gatubelysningen är viktiga åtgärder i det arbetet. Kollektivtrafiken har en stor samhällsnytta och nämnden ska verka för att kollektivt resande ökar.

Skötsel och drift av våra gator och vägar ska vara effektiv, ekonomisk och hållbar och så långt det är möjligt avser nämnden att prioritera gång- och cykeltrafik. Förvaltningen planerar att se över befintliga underhållsplaner och nya planer tas fram för att tydliggöra det framtida underhållsbehovet för de anläggningar som miljö- och samhällsnämnden ansvarar för. Kommunala lantmäterimyndigheten och kart- och mätdelen inom Trafik, park och lantmäteri fortsätter under 2016 att arbeta bort gamla ärenden och fokuserar på att hålla fastlagda handläggningstider enligt servicedeklarationerna.

Miljö- och samhällsnämnden har en viktig del i att förverkliga intentionerna i tillväxtplanen. Här är nämndens uppgift så som samhällsbyggare att, via detaljplaner och bygglov, möjliggöra en fortsatt positiv utveckling av antalet tillkommande bostäder. I de nya

bostadsområden som växer fram är kvaliteter i form av tillgängliga offentliga och privata miljöer, bra tillgång till gång- och/eller cykelvägar, rekreationsområden och omhändertagande av dagvatten viktiga delar. Miljö- och samhällsnämnden har också ett uppdrag att verka för ett attraktivt Östersund med en god bebyggd miljö och hög arkitektonisk kvalitet. Detta sker bland annat genom rådgivning, information och i arbetet med kulturmiljöprogram. Under 2016 kommer bostadsbyggnad främst att ske på Storsjö strand och på stadsdel Norr och Remonthagen, men även på Frösön och i den stadsnära landsbygden. Nya bostäder kommer också att tillskapas genom omvandling av lokaler i centrala staden och har stöd i både översiktsplan och tillväxtplan.

Nämndens tillsyns- och kontrollarbete ska bedrivas så att lokala frågor som har störst påverkan på människors hälsa och miljö prioriteras. Därför kommer

tillsynen att bedrivas på ett sådant sätt att kommunens miljömål uppnås och att medborgarnas välmående främjas. Livsmedelskontrollen bedrivs så att de livsmedel som säljs eller serveras i kommunen är säkra så att medborgarna kan känna sig trygga.

Miljö- och samhällsnämnden reviderar sina servicedeklarationer årligen och arbetet genomförs på hösten. Det är viktigt att genomföra revideringen efter att kommunfullmäktige beslutat om budget i oktober så att servicenivåerna kan anpassas efter de ekonomiska förutsättningarna.

I övrigt kommer nämndens myndighetsutövning att bedrivas på samma sätt som tidigare år. Miljö- och samhällsnämnden deltar också aktivt i planeringen av de aktiviteter som måste genomföras för att kommunfullmäktiges tillväxtplan ska realiseras.

Demokratiskt, socialt och ekonomiskt hållbart samhälle

ETT DEMOKRATISKT HÅLLBART ÖSTERSUND

I det demokratiskt hållbara Östersund litar medborgarna på det demokratiska systemet. Medborgarna är engagerade, deltar i samhällsutvecklingen och upplever att de har inflytande

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2018

Valdeltagande är en indikation på vilken tillit medborgarna har till det demokratiska systemet, därför är målet att det totala valdeltagandet och förstagångsväljarnas valdeltagande ska öka med fyra procentenheter i kommunvalet 2018.

Medborgarnas upplevelse av sitt inflytande ska öka, i SCB:s medborgarundersökning ska inflytandeindex vara minst 60 poäng (av 100) år 2018.

Nämndens mål med tillhörande indikator

Genom att uppfylla nämndens servicedeklarationer och ha ett gott bemötande visar nämnden att verksamheten präglas av rättsäkerhet och effektivitet, vilket bidrar till att medborgarna upplever ökad tillit till det demokratiska systemet.

Nämnden ska därför nå handläggningstiderna i minst 95% av alla ärendetyper enligt servicedeklarationer och andelen nöjda med bemötandet ska vara minst 98%.

Indikator; antal ärendetyper (totalt 14 stycken 2015) som uppfyller 95% av beslutade handläggningstider

Indikator; resultat från kvalitetsutvärderingar, andel nöjda med bemötande.

KF indikator; valdeltagande 2018

Nämnden tar, i varje del av sin verksamhet genom sina verksamhetsplaner, fram åtgärder/aktiviteter som ökar medborgarnas upplevelse av inflytande och genomföra minst 90% av dessa.

Indikator; andel genomförda åtgärder/aktiviteter enligt verksamhetsplan.

KF indikator; SCB:s inflytandeindex.

ETT SOCIALT HÅLLBART ÖSTERSUND

Det socialt hållbara Östersund är öppet, välkomnande och tillgängligt. Medborgarna har förutsättningar för ett hälsosamt och tryggt liv på jämställda och jämlika villkor.

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2020

I ett öppet och välkomnande Östersund trivs alla ungdomar i skolan och ingen medborgare upplever kränkande behandling eller diskriminering.

Medborgarnas syn på kommunen som en attraktiv och bra plats att leva och bo på ökar varje år och är den högsta inom kommungruppen större städer år 2020. (SCB)

Medborgare i Östersund ska känna sig trygga. Värdet på medborgarnas upplevelse av trygghet ska till 2020 ha ökat med tio procentenheter i SCB:s medborgarundersökning.

Nämndens mål med tillhörande indikator

I ett öppet och välkomnande Östersund upplever ingen medborgare kränkande behandling eller diskriminering. Nämnden bidrar genom att under planperioden genomföra föreslagna åtgärder enligt handlings- och aktivitetsplaner för de kommunala nämnderna 2015-01-22, "Ett Östersund för Alla".

Indikator; genomförda aktiviteter enligt tidplan framtagen av nämnden.

KF indikator; tillgänglighet.

Planering och byggande skapar ett attraktivt Östersund med en god bebyggd miljö och hög arkitektonisk kvalitet. Nämnden bidrar till detta genom att handlägga detaljplaner och bevilja bygglov som möjliggör ett varierat utbud av bostäder.

Indikator; antal nya bostäder i planer och i bygglov för ny- och ombyggnation fördelat på småhus och flerbostadshus.

KF indikator; SCB:s medborgarundersökning "Upplever medborgarna att kommunen är en attraktiv plats att leva och bo i?"

Medborgarna i Östersunds kommun känner sig trygga. Nämnden genomför minst en trygghetsvandring som ger ökad kunskap om var boende i området upplever otrygghet och vilka åtgärder som bör vidtas.

Indikator; genomförd trygghetsvandring, SCB:s fråga "Hur ser du på hur tryggt och säkert du kan vistas utomhus på kvällar och nätter?"

KF indikator; SCB:s medborgarundersökning "Hur trygga känner sig medborgare i kommunen?"

Medborgarna i Östersunds kommun känner sig trygga. Medborgarna har tillgång till säkra livsmedel och säkert dricksvatten och kan göra medvetna val, d v s medborgarna kan lita på ex märkning av livsmedel, menyer osv.

Nämnden bidrar till detta genom att genomföra minst 95% av planerade livsmedelskontroller.

Indikator; andel genomförda livsmedelskontroller.

KF indikator; SCB:s medborgarundersökning "Hur trygga känner sig medborgare i kommunen?"

Medborgarna i Östersunds kommun känner sig trygga. Nämnden bidrar till detta genom att skapa en säker trafikmiljö.

Antal polisrapporterade trafikolyckor ska minska i förhållande till medelvärdet de senaste 5 åren på det kommunala vägnätet.

Indikator; antal trafikolyckor rapporterade i STRADA (varav polisrapporterade). Antal lindrigt skadade/antal allvarligt skadade/antal omkomna, medelvärde de senaste 5 åren.

KF indikator; SCB:s medborgarundersökning "Hur trygga känner sig medborgare i kommunen?"

ETT EKOLOGISKT HÅLLBART ÖSTERSUND

I det ekologiskt hållbara Östersund är livsmiljön hållbar, tryggt och säker och främjar biologisk mångfald. Östersund är fossilbränslefritt och energieffektivt 2030.

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2020&2030

De fossila koldioxidutsläppen minskar med 100 % till 2030 och energiförbrukningen minskar med 20 % jämfört med 2010.

Nämndens mål med tillhörande indikator

Nämnden bidrar till minskat koldioxidutsläpp och minskad energiförbrukning. Målen är därför att cykeltrafiken ökar med 2% jfm 2015, resande med kollektivtrafik ökar med 5% jfm med 2014, minst 75% av bostäderna i detaljplaner och förhandsbesked med nyproduktion har god tillgång till kollektivtrafik, elförbrukning för gatubelysning minskar med 2% jfm med 2015 och minst 10 nya verksamheter har aktuella energiplaner i syfte att minska sin energianvändning.

Indikator; ökad cykeltrafik enligt mät punkt i Badhusparken, antal resande med kollektivtrafik (Länstrafik och Stadsbussarna).

Planering och genomförande av kommunens verksamheter skapar inte nya miljö- och hälsoproblem eller ökar befintliga. Giftiga kemikalier i förskolor och skolor är utfasade till 2020.

Kommunen skapar förutsättningar för klimatsmarta medborgare

Andel bostäder i detaljplan lokaliserade inom 300 meter från hållplats som trafikeras med minst 15/8/6 turer per vardag/lördag/söndag i vardera riktningen, minskad elförbrukning för gatubelysning, antal verksamheter som har aktuella energiplaner.

För att främja den biologiska mångfalden arbetar nämnden för att naturreservat och skyddade områden bildas.

Indikator; antal bildade naturreservat och skyddade områden.

KF indikator; antal naturreservat

Nämnden arbetar aktivt med att få potentiellt förorenade områden undersökta och efterbehandlade.

Indikator; antal påbörjade och avslutade undersökningar av potentiellt förorenade områden, antal påbörjade och avslutade efterbehandlingar av förorenade områden.

Nämnden ska i varje del av sin verksamhet ta fram och genomföra aktiviteter som ska skapa förutsättningar för klimatsmarta medborgare.

Indikator; andel genomförda aktiviteter enligt verksamhetsplan.

ETT EKONOMISKT HÅLLBART ÖSTERSUND

I det ekonomiskt hållbara Östersund använder vi invånarnas gemensamma resurser på ett ansvarsfullt sätt. Kommunen, tillsammans med näringsliv och omgivande samhälle, skapar förutsättningar för hållbar utveckling. Östersunds kommun är en attraktiv arbetsgivare.

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2020

År 2020 har 85% av alla medborgare mellan 20 och 64 år ett arbete. Till 2020 ska vi bli minst 450 personer fler i kommunen varje år och öka antalet gästnätter med minst 9 000 per år. Tillsammans med näringslivet och det omgivande samhället skapar vi förutsättningar för att bygga minst 330 bostäder och för minst 240 nya arbetstillfällen per år.

Kommunen planerar samhället utifrån ett hållbarhetsperspektiv, där översiktsplanen anger kommunens viljeinriktning. Underhållet av kommunens fastigheter och anläggningar sker på ett sätt som behåller värdet på dem.

Nämndens mål med tillhörande indikator

Nämndens uppdrag är att ha tillräckligt god planberedskap för att skapa förutsättning för produktion av minst 330 bostäder per år.

Indikator; antal bostäder i antagna planer, under 2016 samt totalt.

KF indikator; antal nyproducerade lägenheter

För att nå god ekonomisk hushållning och för att underhålla kapitalintensiva anläggningar uppfyller nämnden kommunfullmäktiges mål för kommunala gator och vägar. Därför ska minst 2,5% av de kommunala gatorna beläggas som medelvärde under en löpande treårsperiod.

Att kommunen är en attraktiv arbetsgivare innebär att kommunen erbjuder utvecklingsmöjligheter och goda arbets- och anställningsförhållanden, samt att kommunen präglas av mångfald. Alla medarbetare värderas lika och arbetsmiljön på kommunens arbetsplatser är hälsofrämjande och ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv. Sjukfrånvaron i den kommunala organisationen är högst 4,5% år 2020.

Indikator; underhållsbeläggning i % över en treårsperiod.

Nämnden är en attraktiv arbetsgivare och målet är att alla värden i angivna indikatorer bibehålls eller förbättras jmf 2014.

Indikatorer; HME, andelen ambassadörer, stressindex och sjukfrånvaro i %.

KF indikator; HME, sjukfrånvaro

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

ÖSTERSUNDS KOMMUN HAR GOD HUSHÅLLNING AV RESURSER

Kommunens totala inkomster, sett över två mandatperioder, är större än de totala utgifterna för att undvika att låneskulden ökar på lång sikt.

Långsiktiga mål	Målsatt indikator
Alla medarbetare värderas lika och arbetsmiljön på kommunens arbetsplatser är hälsofrämjande och ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv. Sjukfrånvaron i den kommunala organisationen är högst 4,5 % år 2020.	Sjukfrånvaron ska minska från 2014, %. (2014: Kommuntotal 7,3 %, Nämnd 4 %) Mål 2016: 4 %

Resultat - indikatorer

	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Relevant jfrtal KKIK el motsv 2014
Indikatorer fullmäktiges långsiktiga mål som berör nämnden				
Samordnade transporter, projekt 2015.	-	-	-	
Samlingsprov avloppsvatten efter rening, kemikalier och läkemedelsrester.	-	-	-	
Resor med kollektivtrafik Stadsbussarna, resor/invånare	52	53	54	
Antal registrerade cykelresor i Östersund (mätning vid fyra punkter)	-	-	361 972	
Antal ha brukad åkermark	-	-	2 100 ha	
Naturreservat	-	-	0 st	
Indikatorer nämndens mål				
Handläggningstider ska i 95% av inkomna ärenden inte överstiga fastställt antal dagar enligt servicedeklarationer	Uppfylls i 5 av 14 ärendetyper	Uppfylls i 7 av 14 ärendetyper	Uppfylls i 10 av 14 ärendetyper	
Resultat från kvalitetsutvärderingar, andel nöjda med bemötande	94%	96,5%	95,8%	
Andel genomförda åtgärder/aktiviteter enligt verksamhetsplaner som ökar medborgarnas upplevelse av inflytande	-	-	-	
Antal genomförda aktiviteter enligt tidplan för innevarande år enligt "Östersund för alla" som ökar tillgängligheten	-	-	-	
Antal nya bostäder i planer fördelat på småhus och flerbostadshus	-	-	totalt = 582 st. Småhus = 6 st	
Antal nya bostäder i bygglov fördelat på småhus och flerbostadshus	-	-	flerbostadshus= 576 st totalt = 141 st Småhus = 85	
Genomförd trygghetsvandring	-	-	flerbostadshus= 56 st	
SCB's fråga "Hur ser du på hur tryggt och säkert du kan vistas utomhus på kvällar och nätter?"			1	
Andel genomförda livsmedelskontroller.	94,8%	95,9%	94,5%	Snitt i riket; 6,5
Antal rapporterade trafikolyckor i Strada (varav polisrapporterade). Antal lindrigt skadade/allvarligt skadade/omkomna, medelvärde de senaste fem åren	62 / 61 / 0	60 / 59 / 0	52 / 75 / 0	Mål Livsmedelsverket = 90%

	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Relevant jfrtal KKIK el motsv 2014
Förändring cykeltrafik (mät punkt Badhusparken)	-1,7 %	5,9%	2,4%	
Förändring resande med kollektivtrafik, tätort	-2,7%	1,1%	3,7%	
Förändring resande med kollektivtrafik, landsbygd	-4,1%	-1,2%	4,0%	
Andel bostäder i detaljplan lokaliserade inom 300 resp 600 meter på landsbygd från hållplats som trafikeras med minst 15/8/6 turer per vardag/lördag/söndag i vardera riktningen	99%	91%	100%	
	133 av 134 st	317 av 350 st	582 av 582 st	
Elförbrukning gatubelysning kwh och årlig minskning i % samt total minskning sedan 2010	6 199 957 / 3,7%	5 716 225 / 7,8%	5 528 719 / 3,3% / 18,7%	
Antal kommunala och privata verksamheter som har aktuella energiplaner	-	-	33% 10 st av 30 mål	
Naturresevat				
Antal påbörjade och avslutade undersökningar av förorenade områden samt antal påbörjade och avslutade efterbehandlingar av förorenade områden	0 st 2 undersökningar, 1 sanering	0 st 6 undersökningar, 0 sanering	0 st 3 undersökningar, 4 saneringar	
Andel genomförda åtgärder/aktiviteter enligt verksamhetsplaner som skapar förutsättningar för klimatsmarta medborgare.	-	-	-	
Antal bostäder i antagna planer, innevarande år /totalt.	134	348	582	
Åtgärdsinterfall underhållsbeläggningar i % över en treårsperiod HME	143	48	55	
Andelen ambassadörer	-	76	78	
Stressindex	24%	19%	32%	
Sjukfrånvaro i %	71	67	68	
	3,1%	4,9%	4,0%	
Övriga indikatorer				
Kostnad för gator per invånare, kr. (exkl energi gatubelysning)	593	620	590	
Totalt antal km GC-väg, varav antal km nyproduktion. (2014 tillkommer Lit och Brunflo)	94 / 2,16	96 / 2,7	112 / 0,9	
Antal bussresor tätort (tusental)	3 107	3 141	3 258	
Antal bussresor landsbygd (tusental)	473	467	486	
Kostnad för busstrafik per invånare, kr	741	651	693	
Kostnad för färdtjänst per invånare, kr	214	215	203	
Antal registrerade miljöbilar. (Från 2013 är det en ny nationell miljöbilsdefinition.)	2 363	2 764	3 096	
Antal elbilar i Östersunds kommun (geografiskt område)	Ökning från 16 till 36 bilar. 125%	Ökning från 36 till 47 bilar = 30,5%	Ökning från 47 till 88 bilar = 87,2%	

Driftbudget/plan (2016 års prisnivå) Mnkr

enligt Kommunfullmäktiges beslut

	Budget 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Intäkter	53,0	53,7	53,7	53,7
Kostnader	171,3	190,0	187,0	187,0
Kommunbidrag	118,3	136,3	133,3	133,3
Resultat	0	0	0	0

Beskrivning av investeringar

De högst prioriterade skattefinansierade investeringarna avser investeringar relaterade till förvaltningens kärnverksamhet. Övriga skattefinansierade investeringar, som förvaltningen föreslår, rör till övervägande del trygghet, säkerhet, tillgänglighet. De fastighetsrelaterade reinvesteringarna är kopplade till de anläggningar som förvaltas av MSN, högst prioritering har underhållsbeläggning. Dock anser förvaltningen att samtliga reinvesteringar erfordras. Även om fortsatt förnyelse av belysningsnätet medför energibesparingar genom armaturbyten måste reinvesteringar även göras avseende utbyte av stolpar och kabel. På grund av detta har denna investering inte tagits upp under lönsamma investeringar. De intäktsfinansierade investeringarna är kopplade till exploateringsområden. Ingen prioritering har gjorts av dessa investeringar då förvaltningen inte kan avgöra när i tiden investeringarna kommer.

Investeringsbudget/plan (2016 års prisnivå) Mnkr

enligt Kommunfullmäktiges beslut

	Budget 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Skattefinansierade investeringar	19,9	64,95	25,45	28,35
Intäktsfinansierade investeringar (exploatering)	28,3	0	0	0
Taxefinansierade investeringar	0	0	0	0
Lönsamma investeringar, Lönsamhetskalkyl bifogas	0	0	0	0
Summa investeringsutgifter	48,2	64,95	25,45	28,35
- Varav lagstadgade, finansieringsform	-	-	-	-
- Varav miljöinvesteringar	6,15	6,3	7,2	2,1
Objekt > 10 mnkr				
Storsjö strand, bro Nedre Vattugatan	5,0	40,0	-	-

Miljö- och samhällsnämnden

Florian Stamm
Ordförande

Lars Andersson
Förvaltningschef

Socialnämnden

Budget 2016, plan 2017-2018

KF:s beslut 2015-11-19

Uppdrag

Socialtjänstens målgrupp finns bland samtliga medborgare som vistas i Östersunds kommun. Målgruppen kan delas in i följande kategorier;

- Barn, ungdomar och vuxna med risk för ogynnsam utveckling, bor i familjer med missbruk/misshandel, psykisk ohälsa eller annan problematik
- Medborgare som behöver hjälp vid fastställande av faderskap/vårdnad, boende, umgänge och adoptioner.
- Vuxna med missbruksproblem eller psykisk ohälsa, i behov av stöd för sin försörjning, i behov av rehabilitering, psykosocialt stöd mm
- Vuxna och barn som utsatts eller riskerar att utsättas för våld/övergrepp i nära relation
- Boende och stöd till ensamkommande asylsökande barn och barn som beviljats permanent uppehållstillstånd samt övriga nyanlända
- Restaurangägare/näringsidkare för serveringstillstånd/ tillsyn av servering av alkoholdrycker, tillsyn av försäljning av tobak, öl och receptfria läkemedel, samt rökförbud i offentliga miljöer

Utveckling och beskrivning verksamheten

Socialnämnden kommer i samarbete med andra berörda att verka för ett öppet, välkommande och tillgängligt Östersund. Att medborgarna har förutsättningar för ett hälsosamt och tryggt liv på jämställda och jämlika villkor. Kommunen ska kunna erbjuda barn och ungdomar en trygg uppväxt med stärkande faktorer runt barn och ungdomar. Genom att fortsätta främja samarbetet mellan socialtjänst, skola och polismyndighet ska förebyggande och uppsökande arbete utvecklas, tidiga insatser stärkas samt minska antalet placeringar enligt LVU (lag med särskilda bestämmelser om vård av unga) och LVM (lagen om vård av missbrukare). Detta kan ske genom uppsökande arbete i enlighet med Narkotikakommissionens handlingsplan samt fortsätta att anpassa öppenvårdsinsatserna inom kommunen.

Nämnden ska i samarbete med Region Jämtland Härjedalen inleda arbetet med inrättandet av Socialpsykia-

triskt team. Denna verksamhet blir därmed en tillväxt av den egna öppenvården, som framgent ska fortsätta att utvärderas och utvecklas för att säkerställa att det är rätt insatser med god kvalitet som är kostnadseffektiv. Inom nämndens område Försörjning kommer också att ske förändringar genom att den satsning som görs med arbetsmarknadsanställningar med kommunen som arbetsgivare. De individuella effekterna kommer snabbt att visa sig genom att individen får möjlighet att närma sig den reguljära arbetsmarknaden och därmed långsiktig egenförsörjning, medan de positiva effekterna på kostnaderna för ekonomiskt bistånd kan komma att dröja något år. Den målgrupp som befaras komma att öka är nyanlända, som dels har ökat markant i antal men som också har lång väg till integrering i samhället samt i vissa fall har höga boendekostnader.

Område Integration kommer att intensivt arbeta med integrationsfrämjande insatser för främjandet av egenförsörjning, ökad tillväxt i kommunen samt bättre folkhälsa - totalt en bättre välfärd. Vi ska tillvarata människors olikheter, kompetens och kraft och därmed bli en förebild när det gäller mångfald, integration och antidiskriminering. Precis som tidigare ska nämnden fortsätta främja socialt företagande och bidra till att föreningar i samarbete med barn och ungdomar bedriver en drogfri verksamhet.

Vad som tenderar att öka i samhället är förekomsten av våld i nära relation. En ny lagstiftning avseende detta innebär bland annat att kommunerna kunna erbjuda skyddat boende för alla målgrupper (oavsett missbruk, sexuell läggning, funktionshinder, nationalitet), därtill ska även kompetensnivån höjas samt att kommunerna bör arbeta med våldsutövare. Genom att utveckla kommunens egna verksamheter och fortsätta samarbeta med ideella föreningar kan Socialstyrelsens krav tillgodoses.

Socialnämndens mål ska leda till en ständig prestations- och kvalitetsökning av verksamheten. Vi ser stora möjligheter med fastställda mål och indikatorer att både mäta över tid men även kunna jämföra oss med andra kommuner. Under kommande år krävs stor fokusering inom följande fem områden – placeringar, ekonomiskt bistånd, integration, samverkan samt arbetsmiljö varför också många mål belyser just dessa.

Demokratiskt, socialt och ekonomiskt hållbart samhälle

ETT DEMOKRATISKT HÅLLBART ÖSTERSUND

I det demokratiskt hållbara Östersund litar medborgarna på det demokratiska systemet. Medborgarna är engagerade, deltar i samhällsutvecklingen och upplever att de har inflytande

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2018

Nämndens mål med tillhörande indikator

Det aktiva deltagandet i samhällsutvecklingen främjas för medborgare inom socialtjänstens målgrupp.

Indikator: Öppet sammanträde genomförs på socialnämnden.

Medborgare som är aktuella för utredning och/eller insatser ska vara nöjda med sin delaktighet i beslut om åtgärder och insatser som berör dem.

Indikator: 85% aktuella för utredning och/eller insatser ska vara nöjda med sin delaktighet i beslut om åtgärder och insatser som berör dem.

ETT SOCIALT HÅLLBART ÖSTERSUND

Det socialt hållbara Östersund är öppet, välkomnande och tillgängligt. Medborgarna har förutsättningar för ett hälsosamt och tryggt liv på jämställda och jämlika villkor.

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2020

Nämndens mål med tillhörande indikator

Andelen av befolkningen som får försörjningsstöd ska minska med en procentenhet till 2020.

Genom nedan indikatorer stärker och underlättar Socialnämnden medborgarens förmåga att leva ett självständigt liv och uppmärksammar särskilt barn och ungdomars situation. Egenförsörjningen ska öka för barnhushåll.

Indikator: Barn i befolkningen som ingår i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel %.

Andelen ungdomar som uppbär försörjningsstöd ska minska.

Indikator: Unga vuxna med ekonomiskt bistånd, andel %.

Ungdomar aktuella för försörjningsstöd ska erbjudas arbetsfrämjande insats.

Indikator: 70% av ungdomar aktuella för försörjningsstöd ska ha erbjudits arbetsfrämjande insats inom en månad.

Andel vuxna nyanlända som efter avslutad etablering arbetar eller studerar är minst 50% år 2020.

Vuxna nyanlända som efter avslutad etablering har egenförsörjning är minst 50% år 2020.

Indikator: Nyanlända vuxna medborgare som efter avslutad etablering har egenförsörjning uppgår till minst 35% år 2016 för att därefter öka i förhållande till föregående år

ETT EKOLOGISKT HÅLLBART ÖSTERSUND

I det ekologiskt hållbara Östersund är livsmiljön hållbar, tryggt och säker och främjar biologisk mångfald. Östersund är fossilbränslefritt och energieffektivt 2030.

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2020&2030

Kommunen skapar förutsättningar för klimatsmarta medborgare. Kommunen är en förebild i arbetet för ekologisk hållbarhet, vilket visar sig i att vi behåller vår miljöcertifiering.

Nämndens mål med tillhörande indikator

Socialnämnden ska inom sitt ansvarsområde skapa ökad medvetenhet om miljöns betydelse för ett ekologiskt hållbart samhälle.

Indikator: 80% av alla medarbetare ska delta på utbildning inom miljöområdet.

ETT EKONOMISKT HÅLLBART ÖSTERSUND

I det ekonomiskt hållbara Östersund använder vi invånarnas gemensamma resurser på ett ansvarsfullt sätt. Kommunen, tillsammans med näringsliv och omgivande samhälle, skapar förutsättningar för hållbar utveckling. Östersunds kommun är en attraktiv arbetsgivare.

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2020

Att kommunen är en attraktiv arbetsgivare innebär att kommunen erbjuder utvecklingsmöjligheter och goda arbets- och anställningsförhållanden, samt att kommunen präglas av mångfald. Alla medarbetare värderas lika och arbetsmiljön på kommunens arbetsplatser är hälsofrämjande och ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv. Sjukfrånvaron i den kommunala organisationen är högst 4,5 % år 2020.

Nämndens mål med tillhörande indikator

Genom nedan indikatorer används nämndens resurser kostnadseffektivt utifrån ett kunskapsbaserat förhållningssätt där insatserna har avsedd effekt, ges i rätt tid och är av rätt kvalitet.

Barn som varit aktuella för utredning och/eller insatser och avslutats ska ej återkomma.

Indikator: Ej återaktualiserade barn 0-12 år ett år efter avslutad utredning och/eller insats ska vara minst 70%.

Ungdomar som varit aktuella för utredning och/eller insatser och avslutats ska ej återkomma.

Indikator: Ej återaktualiserade ungdomar 13-20 år ett år efter avslutad utredning och/eller insats ska vara minst 70%. Personer som varit aktuella för försörjningsstöd och avslutats ska ej återkomma.

Indikator: Ej återaktualiserade personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd ska ej understiga riksnittet

Socialnämnden är en attraktiv arbetsgivare med en hållbar strategi där engagerade medarbetare väljer att arbeta kvar för att utveckla sig själv och verksamheten.

Indikator: Personalomsättningen ska ej vara högre än 10%

Indikator: Sjukfrånvaron ska årligen minska för att vara högst 4,5% år 2020.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

ÖSTERSUNDS KOMMUN HAR GOD HUSHÅLLNING AV RESURSER

Kommunens totala inkomster, sett över två mandatperioder, är större än de totala utgifterna för att undvika att låneskulden ökar på lång sikt.

Långsiktiga mål	Målsatt indikator
Alla medarbetare värderas lika och arbetsmiljön på kommunens arbetsplatser är hälsofrämjande och ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv. Sjukfrånvaron i den kommunala organisationen är högst 4,5 % år 2020.	Sjukfrånvaron ska minska från 2014, %. (2014: Kommuntotal 7,3 %, Nämnd 6,2 %). Mål 2016: 6,0%

Resultat - indikatorer

	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Relevant jfrtal KKIK el motsv 2014
Indikatorer fullmäktiges långsiktiga mål som berör nämnden				
Andel vuxna nyanlända som efter avslutad etablering arbetar eller studerar är minst 50% år 2020	-	-	-	-
Andelen av befolkningen som får försörjningsstöd ska minska med en procentenhet till 2020	3,9%	3,9%	-	(4.0%, 4.1%)
Sjukfrånvaron i den kommunala organisationen är högst 4,5% år 2020	6,1	7,2	6,2	-
Indikatorer nämndens mål				
Öppet sammanträde genomförs på socialnämnden	-	-	-	-
85% aktuella för utredning och/eller insatser ska vara nöjda med sin delaktighet i beslut om åtgärder och insatser som berör dem	91,2% 1,8	94,7% 1,5	90,5% -	(2.1, 2.1
Barn i befolkningen som ingår i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%)	8,2	8.4	-	(8.9, 8.2)
Unga vuxna med ekonomiskt bistånd, andel (%)	-	-	-	-
70% av ungdomar aktuella för försörjningsstöd som erbjudits arbetsfrämjande insats inom en månad	-	-	-	-
Nyanlända vuxna medborgare som efter avslutad etablering har egenförsörjning uppgår till minst 35% år 2016 för att därefter öka i förhållande till föregående år	-	-	-	-
80% av alla medarbetare ska delta på utbildning inom miljöområdet Ej återaktualiserade ungdomar 13-20 år ett år efter avslutad utredning och/eller insats ska vara minst 70%	70%	86%	81%	(79%, 80%, 78%)
Ej återaktualiserade barn 0-12 år ett år efter avslutad utredning och/eller insats ska vara minst 70%	95%	80%	79%	(81%, 79%, 77%)

	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Relevant jfrtal KKIK el motsv 2014
Ej återaktualiserade personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd ska ej understiga riksnittet	71%	72%	74%	(76%, 76%, 76%)
Personalomsättningen ska ej vara högre än 10%	-	-	-	-
Övriga indikatorer				
Försörjningsstöd				
Genomsnittlig hjälptid för hushåll med försörjningsstöd (månader/kalenderår)	5,9 mån	5,6 mån	-	5,9 mån (riket 2013)
Andel av befolkningen som får försörjningsstöd	3,9%	3,9%	-	4,1% (riket 2013)
Genomsnittliga belopp som utbetalts per hushåll och månad, kr/hushåll	6 252 kr	6 233 kr	-	6 545 kr (riket 2013)
Andel hushåll med försörjningsstöd 10-12 månader under kalenderåret, %	26%	23,1%	-	25,5% (riket 2013)
Kostnad utbetalt ekonomiskt bistånd, kr per invånare	787 kr	753 kr	-	782 kr (riket 2013)
Hur lång är handläggningstiden i snitt (dgr) för att få ek bistånd vid nybesök (KKIK) (1-7 dagar=1, 8-15 dagar=2, >15 dagar=3)	1	2	2	3 (riket 2014)
Behandlingsinsatser				
Andel barn och unga (0-20 år) som placerats utanför den egna familjen i förhållande till totalt antal barn (per tusen)	13,0	15,8	11,6	
Antal vuxna (21- år) som placerats i institution och familjehem (inkl placering tills m egna barn)	99	84	101	
Flyktingmottagande				
Totalt antal mottagna flyktingar (PUT)	84	337	297	
Beläggningsgrad boenden för ensamkommande,%	76%	80%	87%	
Utvärderingar kvalitet brukarundersökning				
Andel medborgare som bedömt bemötandet som minst fyra i en sexgradig skala	94%	94,3%	93,6%	
Efter deltagande i barngruppsverksamhet (Trappan, Bubblan, Fjärilen) ska framtidstron ha ökat hos 8 av 10 barn		80%	71%	
Övriga nationella nyckeltal				
Avvikelse kostnad för IFO i jämförelse med förväntad kostnad (SCB), %	44,9%	8,5%	-	4,6% (R 2013)
Jämförelse nettokostnad per kommuninvånare	4 301 kr	4 003 kr	-	3 414kr (R2013)
Kostnad missbrukarvård vuxna kr per invånare	638 kr	604 kr	-	489kr (R 2013)
Kostnad barn och ungdomsvård (0-20 år) kr per invånare	2 042 kr	1 809 kr	-	1 600kr (R2013)
Folkhälsa				
Andel barn 0-17 år i hushåll med försörjningsstöd, %	6,2%	6,2%	-	7,0% (R 2013)
Miljö				
Andel tankad biogas	-	-	-	
Medarbetare				
Antal årsarbetare	228,1	218,4	208,4	
Sjukfrånvaro i % av tillgänglig ordinarie arbetstid	6,1%	7,2%	6,2%	
Ledarskapsindex	74	75	75	
MMI	76	76	77	
Andel utomnordisk bakgrund, %	4,6%	5,2%	5,1%	
Arbetar aktivt med likabehandling, värde enligt medarbetarundersökning	72	71	69	
Stressindex enligt medarbetarundersökning	69	70	70	
Antal långtidssjuka 60 dagar eller mer	11	12	13	
Andel tillsvidareanställda kvinnor/män	80/20	80/20	80/20	
Genomsnittlig sysselsättningsgrad för tillsvidareanställda	97,9%	97,9%	97,8%	

Driftbudget/plan (2016 års prisnivå) Mnkr

enligt Kommunfullmäktiges beslut

	Budget 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Intäkter	71,2	89,4	89,4	89,4
Kostnader	-313,4	-348,2	-348,0	-348,1
Kommunbidrag	242,2	258,8	258,6	258,7
Resultat	0	0	0	0

Tillkommande behov av ramtillskott begärs för

Mnkr

Lagkrav - Ekonomiskt bistånd

2,5

Ökning av antalet hushåll och utebliven kompensation för nationell normökningen år 2012

Kommunfullmäktige beviljade ej äskandet, nämnden har kompenserats 1,6 mnkr i samband med statsbudgetens vår- resp höstproposition.

Lagkrav - Institutionsvård barn ungdom vuxen

11,0

Volymökning av placerade barn och vuxna personer. Ökningen är prognostiserad till 3000 vård-dagar vilket innebär 7% ökning jämfört med 2014 vilket motsvarar 11 miljoner kr

Kommunfullmäktige beviljade till en del äskandet*

Gemensam verksamhet med Vård och omsorgsförvaltningen

1,1

Arbete med föräldrar i behov av sammansatt stöd

Kommunfullmäktige beviljade ej äskandet

Lagkrav - Tillsyn av rökfria miljöer

0,14

Kommunfullmäktige beviljade äskandet

Personalresurser - nödvändiga för att nå lagkraven

2,2

Nya lagkrav samt ökning av anmälningar (93% ökning) och utredningar (30% ökning) vilket har lett till allvarliga brister i rättsäkerheten vid myndighetsutövning

Kommunfullmäktige beviljade äskandet

Kontorslokaler

0,300

Antalet anställningar ökar i förvaltningen och nya lokaler behövs för den nya personal.

Kommunfullmäktige beviljade äskandet

Kvinnojouren

0,410

Länets kommuner har gemensamt samarbetsavtal med den ideella föreningen om årlig finansiering, varav Östersunds kommuns del är 47%.

Kommunfullmäktige beviljade äskandet

Lagkrav - Centrum mot våld

1,060

Länsövergripande permanent verksamhet varav Östersunds kommuns del är 47%.

Kommunfullmäktige beviljade äskandet

Socialpsykiatriskt team - gemensam verksamhet med Region Jämtland Härjedalen **1,800**
Ny verksamhet i det akuta skedet för målgrupper med självskadebeteende med syfte att förhindra institutionsplaceringar

Kommunfullmäktige beviljade äskandet

Lagkrav - Ökade kostnader för tolk **0,150**
- tolkkostnaderna har ökat med 130 % från januari till april 2015 i jämfört med samma period 2014.

Kommunfullmäktige beviljade äskandet

Sammanlagt begär nämnden ett ramtillskott med 20,660 mnkr för 2016.

Kommunfullmäktige har av dessa tillstyrkt 17+1,6 mnkr, med avdrag 7,1 mnkr för väntade kostnadsreduktioner enligt nämndens åtgärdsplan.

Beskrivning av investeringar

Reinvesteringar enligt plan för inventarier, möbler, datorer, skrivare och kopiatorer.

Investeringsbudget/plan (2016 års prisnivå) Mnkr

enligt Kommunfullmäktiges beslut

	Budget	Budget	Plan	Plan
	2015	2016	2017	2018
Inventarier, möbler, datorer, skrivare, kopiatorer				
Summa utgifter	0,6	0,6	0,6	0,6

Socialnämnden

Björn Sandal
Ordförande

Helén Eurenus
tf Förvaltningschef

Utförarstyrelsen serviceförvaltningen

Budget 2016, plan 2017-2018

KF:s beslut 2015-11-19

Uppdrag

Serviceförvaltningen är kommunens stödförvaltning och tillhandahåller en mängd service- och konsulttjänster till kommunens övriga verksamheter. De enheter som har störst omfattning är Östersunds städ och Måltidsservice som erbjuder förskole-, skol- och äldre- och lokalstädning. Förvaltningen ger också stöd i form av löne- och pensionstjänster, IT-tjänster, statistik- och ekonomitjänster, upphandlingar, vaktmästartjänster, porto- och posthantering, kopieringsservice samt snickeri. Kommunens kundcenter med kommunvägledare som tar emot samtal, frågor och besökare till kommunen ingår också i förvaltningen.

Utveckling och beskrivning verksamheten

Serviceförvaltningens verksamhetsidé är att genom en kundorienterad verksamhetsutveckling och ständiga förbättringar säkerställa att kommuner och därtill knutna verksamheter får professionellt utförda och kostnadseffektiva tjänster inom administration, måltids- och städservice. Förvaltningen arbetar på uppdrag av övriga nämnder och förvaltningar där kvaliteten på respektive tjänst bestäms i överenskommelser och interna avtal.

Då förvaltningen arbetar på uppdrag av övriga nämnder och förvaltningar så är man bara indirekt berörd av de flesta av fullmäktiges långsiktiga mål framförallt inom det demokratiska och sociala perspektivet. I viss mån gäller detta även det ekologiska perspektivet och då t ex målet att kommunens inköp av ekologiska livsmedel år 2020 ska uppgå till 50%. Här sker, och kommer ytterligare att ske, gemensamma insatser tillsammans med beställande nämnder där serviceförvaltningen bidrar med sin expertkompetens på området. Det är dock respektive beställande nämnd som sätter årliga mål som styr i vilken takt detta ska ske. Då det i praktiken är måltidsservice som ska genomföra den största delen av uppdraget så har förvaltningen här också ett mål som sporrar till ytterligare ökning - att inom befintliga ramar överträffa beställande nämnders mål.

Genom smarta och genomtänkta miljömässiga val har förvaltningen även direkt påverka inom det ekologiskt hållbara perspektivet. Även om mycket har gjorts de senaste åren så finns mycket kvar att göra. För att skapa en bredd i detta arbete är förvaltningens generella mål att årligen minska utsläppen av koldioxid. Någon exakt kvantifiering är här svår att ange. I sig är kvantifieringen heller inte det viktiga utan det är framförallt signalvärdet till förvaltningens enheter och arbetsplatser - alla ska bidra, där konkreta aktiviteter tas fram i respektive enhets miljöhandlingsplan. Årligen ska också minst tre nya produktval göras för att minska mängden farliga kemikalier i skola/förskola.

Som stor arbetsgivare kan förvaltningen både direkt och indirekt bidra till att kommunen uppfattas som en attraktiv arbetsgivare och en attraktiv och bra plats att leva och bo på. Målet är här att serviceförvaltningen ska ligga i framkant där värden på både hållbart medarbetarengagemang och andel ambassadörer varje år ska överstiga kommunens genomsnittliga värden.

Efter ett aktivt arbete med att minska sjukfrånvaron under hela 00-talet stabiliserade sig den under åren 2009-2013 på ca 6,0%. Baserat bland annat på förvaltningens personalkategorier gjordes då bedömning att en ytterligare sänkning med 0,5% kunde vara möjlig. En tidig prognos för 2015 visar att frånvaron nu ökar och troligen kommer att ligga runt 8,0% vid årsskiftet. Budgetens mål är att successivt minska denna till högst 5,5% år 2020.

De senaste tio åren har serviceförvaltningen varje år haft krav på besparingar/effektiviseringar. Totalt har under perioden effektiviseringar på drygt 28 mnkr genomförts. Grunden för dessa effektiviseringar har varierat där uttrycket ständiga förbättringar i flera fall kan sättas som rubrik. För att systematisera utvecklingsarbetet kommer serviceförvaltningen under 2016 att påbörja en övergång till processbaserad verksamhetsutveckling. Målsättningen är att till 2018 ha ett etablerat arbetssätt som då mer systematiskt säkerställer både en bra kvalitet och effektivare flöden.

Demokratiskt, socialt och ekonomiskt hållbart samhälle

ETT DEMOKRATISKT HÅLLBART ÖSTERSUND

I det demokratiskt hållbara Östersund litar medborgarna på det demokratiska systemet. Medborgarna är engagerade, deltar i samhällsutvecklingen och upplever att de har inflytande

ETT SOCIALT HÅLLBART ÖSTERSUND

Det socialt hållbara Östersund är öppet, välkomnande och tillgängligt. Medborgarna har förutsättningar för ett hälsosamt och tryggt liv på jämställda och jämlika villkor.

Då serviceförvaltningen arbetar på uppdrag av andra nämnder/förvaltningar så berörs förvaltningen bara indirekt av dessa två ovanstående mål, det vill säga att det är respektive beställande nämnd som sätter de direkta målen. Uppdragsbeskrivningar mellan beställare och serviceförvaltningen bestämmer sedan kvalitet och åtgärder för att uppnå målen.

ETT EKOLOGISKT HÅLLBART ÖSTERSUND

I det ekologiskt hållbara Östersund är livsmiljön hållbar, tryggt och säker och främjar biologisk mångfald. Östersund är fossilbränslefritt och energieffektivt 2030.

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2020&2030

Av de livsmedel som kommunen köper in är minst 50 % ekologiskt till 2020.

De fossila koldioxidutsläppen minskar med 100% till 2030 och energiförbrukningen minskar med 20% jämfört med 2010.

Planering och genomförande av kommunens verksamheter skapar inte nya miljö- och hälsoproblem eller ökar befintliga. Giftiga kemikalier i förskolor och skolor är utfasade till 2020.

Nämndens mål med tillhörande indikator

1. Serviceförvaltningen ska verkställa och sträva mot att överträffa de mål kring ekologisk mat som respektive beställande nämnd beslutar.
(andel ekologiska livsmedel)

2. Serviceförvaltningens utsläpp av koldioxid ska årligen minska.
(mätning av minskat koldioxid)

3. Genom årligt byte av minst tre produktval ska serviceförvaltningen bidra till att användandet av giftiga kemikalier i förskolor och skolor minskas.
(antal genomförda byten av produktval)

ETT EKONOMISKT HÅLLBART ÖSTERSUND

I det ekonomiskt hållbara Östersund använder vi invånarnas gemensamma resurser på ett ansvarsfullt sätt. Kommunen, tillsammans med näringsliv och omgivande samhälle, skapar förutsättningar för hållbar utveckling. Östersunds kommun är en attraktiv arbetsgivare.

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2020

Att kommunen är en attraktiv arbetsgivare innebär att kommunen erbjuder utvecklingsmöjligheter och goda arbets- och anställningsförhållanden, samt att kommunen präglas av mångfald.

Nämndens mål med tillhörande indikator

4. Serviceförvaltningens värden på hållbart medarbetarengagemang och andel ambassadörer för Östersunds kommun ska för varje år överstiga kommunens genomsnittliga värden.
(hållbart medarbetarengagemang, andel ambassadörer)

Alla medarbetare värderas lika och arbetsmiljön på kommunens arbetsplatser är hälsofrämjande och ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv. Sjukfrånvaron i den kommunala organisationen är högst 4,5 % år 2020.

5. Serviceförvaltningens sjukfrånvaro ska årligen minska och uppgå till högst 5,5 % år 2020 (sjukfrånvaro %)

Resultat - indikatorer

	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Relevant jfrtal KKIK el motsv 2014
Indikatorer fullmäktiges långsiktiga mål				
Andel anställda med utomnordisk bakgrund	3,7	4,0	5,2	-
Ekologiska livsmedel, andel totalt inköpt kommunen	15,6	15,0	18,0	-
Ekologiska livsmedel, andel skola/förskola	18,0	18,0	20,0	-
Sjukfrånvaro % (tillika God ekonomisk hushållning)	5,8	5,9	7,4	-
Andel heltids-/deltidsanställda månadsavlönade %	70/30	72/28	74/26	-
Hållbart medarbetarengagemang (nytt från 2016)	-	-	-	-
Övriga indikatorer				
Motiverat medarbetarindex	78	79	81	-
Andel ambassadörer	19	20	25	-
Stressindex	72	74	75	-
Kommunikationsindex	-	80	82	-

Driftbudget/plan (2016 års prisnivå) Mnkr

enligt Kommunfullmäktiges beslut

	Budget 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Intäkter	247,0	249,0	249,0	249,0
Kostnader	-247,1	-249,0	-249,0	-249,0
Resultat	-0,1	0	0	0

Driftbudget/plan, justerat/nytt behov (2016 års prisnivå) Mnkr

Budget
2016

1. Ny lagstiftning inom offentlig upphandling

-0,4

I anslutning till budgetkonferens i februari så lyftes behov av tillskott på 350 tkr 2016 och 700 tkr från 2017 för att uppfylla ny lagstiftning inom offentlig upphandling. Enligt uppgift så lades detta in i baskalkyl 2016 för vidare prövning i ordinarie budget. Behovet har under våren lyfts även i Gemensamma Nämnden för Upphandlingssamverkan och kan därmed strykas.

2. Informationsförordningen

-0,5

I anslutning till budgetkonferens i februari så lyftes behov av tillskott på 700 tkr från 2016 för att uppfylla nya krav i den sk Informationsförordningen (bla avseende allergener i maten). Enligt uppgift så lades detta in i kommunens baskalkyl 2016 för vidare prövning i ordinarie budget. Behovet som lyftes i februari byggde på en ambition att skapa en god tillgänglighet till denna information för matgästerna bland annat genom tydligare märkning. För att endast uppfylla förordningens basbehov kan detta göras till en lägre kostnad och om det alternativet väljs så kan beloppet sänkas till 200 tkr per år. Kommunfullmäktige 200 tkr.

3. Öppen källkod

+0,7

Kommunfullmäktige har beviljat 700 tkr

Utifrån beslutet i fullmäktige december 2012 (dnr 1043-2012) om att övergå till öppen källkod behöver kompetensen vid datacenter stärkas motsvarande en tjänst, 700 tkr.

Summa justeringar (jämfört baskalkyl)

-0,2

Beskrivning av investeringar

I serviceförvaltningens investeringsbudget/plan ingår i huvudsak reinvesteringar i dataservrar, städmaskiner, köksutrustning eller andra maskiner vars livslängd har gått ut och ett utbyte bedömts som nödvändigt för att kunna bedriva normal verksamhet. Reinvesteringarna ryms inom det utrymme som skapas genom avskrivningar och medför således ingen ökad driftskostnad. Även om investeringarna nedan inte har specificerats som miljöinvesteringar så medför ett flertal av dessa miljövinster i form av mindre kemikalieanvändning samt mindre vatten- och elförbrukning.

Investeringsbudget/plan (2016 års prisnivå) Mnkr

enligt Kommunfullmäktiges beslut

	Budget 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Skattefinansierade investeringar	-	-	-	-
Intäktfinansierade investeringar	-	-	-	-
Taxefinansierade investeringar	-	-	-	-
Lönsamma investeringar, Lönsamhetskalkyl bifogas	3,5	3,8	5,5	4,7
Delsumma investeringsutgifter	3,5	3,8	5,5	4,7
- Varav miljöinvesteringar				

Investeringsbudget, avvikande behov 2016-2017 (2016 års prisnivå)

enligt Kommunfullmäktiges beslut

	Budget 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
1. Behov köksinventarier nya fsk Remonthagen och Hofvallen Enligt uppgift ska nya förskolor byggas på Remonthagen och Hofvallen med start årsskiftet 2016/2017. Dessa behöver då utrustas med köksinventarier till en beräknad kostnad om ca 0,2 mnkr vardera.				
2. Senarelagd investering i SAN-lagringslösning Datacenter Kommunfullmäktige tillstyrker I plan 2017 ingick i tidigare beslutad budget 1,4 mnkr för re-investering i SAN-lagringslösning. Enligt ny tidplan så kommer denna istället att infalla i början på 2018.			-1,4	+1,4
Summa investeringsutgifter	3,5	3,8	4,1	6,1

Utförarstyrelsen

Nisse Sandqvist
Ordförande

Sven-Ove Nilsson
tf Förvaltningschef

Utförarstyrelsen Teknisk förvaltning

Budget 2016, plan 2017-2018

KF:s beslut 2015-11-19

Uppdrag

I Teknisk förvaltning finns de flesta av kommunens tekniska verksamheter samlade, som till exempel vatten, fastigheter, fritidsanläggningar, renhållning, trafik- och parkanläggningar. Det är många vitt skilda verksamheter, men de är alla av teknisk natur förutom Östersunds camping och Storsjöbadet som är viktiga för besöksnäringen. Förvaltningen har ca 240 tillsvidareanställda medarbetare och har en nettoomsättning på ca 648 miljoner kronor (bokslut 2014).

Utveckling och beskrivning verksamheten

- Våra byggnader ska ha en acceptabel säkerhetsnivå, med hänsyn till bygglagstiftning och Lagen om Skydd mot Olyckor. Alla fastigheter som förvaltas av Teknisk förvaltning/Fastighet inventeras under 2015. Detta arbete sker enligt "Handlingsplan för säkra byggnader - åtgärd - nollställning". Sista steget i processen är att prioritera och åtgärda brister enligt fastställd handlingsplan vilket påbörjas under 2016.
- I nyckeltalsjämförelseprojektet med samarbetskommunerna i Måttbandet kan man konstatera att Östersund har avsevärt lägre kostnader för byggnader per kommuninnevärdare. Hur tolkar man dessa jämförelser? Kan det vara tecken på att det behöver läggas mer medel för underhåll på våra fastigheter?
- Storsjöbadets stora underhållsbehov löper på enligt projektplan. Under 2015 pågår arbetet med ombyggnationen av badvattenrening till utebadet och utbytet av avfuktningssaggregaten på gamla delen av badet. 2016 fortsätter arbetet med att säkerställa ångspärrens funktion i tak, väggar och byte av fönster.
- Sektorplan för Vatten och avloppsförsörjning är, förutom lagar och bestämmelser, det viktigaste styrdokument. Den mest angelägna åtgärden i sektorplanen är arbetet med avskiljande barriär i Minnesgården. Den kommunala VA-planen, inklusive dagvattenstrategi, beräknas blir klart under 2016.
- Ny avfallsplan kommer att vara färdig i början av 2016 och en tillfällig lösning för kompostering av mat-avfall är igång. Senast under 2017 måste det finnas ett hållbart alternativ till behandling av matavfall.
- Badanläggningen Storsjöbadet kommer att fokusera på utvecklingen av relaxavdelningen, med fokus på innehåll och upplevelser. Campingen anpassar anläggningen för att möta kraven för att fortsätta vara en fyrstjärnig camping.
- Utbytesplanen för bilar och installation av elektroniska körjournaler i alla person- och lastbilar fortsätter så som arbetet med körteknik för att minska bränsleförbrukningen.
- Extra fokus kommer att läggas på att höja standarden på grönområden på Frösön och projektledningen av ombyggnationen utav ångaren Thomée slutförs.
- Bland de viktigaste målen är att säkerställa att snöproduktion och snögaranti för skidstadion fungerar samt att fylla alla våra arenor med arrangemang året runt.
- Biogasmacken behöver en backuplösning. Gastillgången är önskvärd för att alltid kunna garantera tillgången på gas vilket är nödvändigt om man markant vill öka användandet av gasfordon. Under 2016 ska en besiktning av det mobila gaslagret genomföras och vad det kommer att innebära och kosta är i dagsläget inte klart.
- Processen med flyktingmottagande har kartlagts. Verksamheten har utökats med ett stort antal flykting-bostäder och att tre nya HVB-hem har tillkommit för ensamkommande flyktingbarn som öppnas nu efter sommaren.
- Processkartläggningar är en viktig del i förvaltningens utvecklings- och kvalitetsarbete enligt ISO-modellen. Arbetet inriktas till enheternas kärn- och huvudprocesser. De kommer vara en del i förvaltningens organisationsutveckling. Miljö- och säkerhetsarbetet inom förvaltningen kommer att vara ett fokusområde.
- Samlokalisering är viktigt i förvaltningens effektiviserings- och utvecklingsarbete. Med en sammanhåll-

len förvaltning ser man fördelar genom att samordna resurser och höja både den tekniska och administrativa kompetensen, kortare handläggningstider, mindre resor och bättre förutsättningar för "vi-känsla".

- Pensionsavgångar, kompetensnivå och den psykosociala arbetsmiljön kommer att vara i fokus under de

kommande åren. Kränkande särbehandling ska vara stående punkt på arbetsplatsträffar och enheterna får stöd från HR-avdelningen t.ex. med värdegrundspelet. Vid rekrytering av vissa nyckelpersoner och yrkeskategorier ser man idag vissa svårigheter.

Demokratiskt, socialt och ekonomiskt hållbart samhälle

ETT DEMOKRATISKT HÅLLBART ÖSTERSUND

I det demokratiskt hållbara Östersund litar medborgarna på det demokratiska systemet. Medborgarna är engagerade, deltar i samhällsutvecklingen och upplever att de har inflytande

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2018

Nämndens mål med tillhörande indikator

Medverka i medborgardialoger tillsammans med beställaren.
Indikator: [Antal dialoger]

ETT SOCIALT HÅLLBART ÖSTERSUND

Det socialt hållbara Östersund är öppet, välkomnande och tillgängligt. Medborgarna har förutsättningar för ett hälsosamt och tryggt liv på jämställda och jämlika villkor.

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2020

Nämndens mål med tillhörande indikator

Teknisk förvaltning erbjuder ungdomar praktikerplatser.
Indikator: [Antal praktikanter]

ETT EKOLOGISKT HÅLLBART ÖSTERSUND

I det ekologiskt hållbara Östersund är livsmiljön hållbar, tryggt och säker och främjar biologisk mångfald. Östersund är fossilbränslefritt och energieffektivt 2030.

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2020&2030

Nämndens mål med tillhörande indikator

De fossila koldioxidutsläppen minskar med 100% till 2030 och energiförbrukningen minskar med 20% jämfört med 2010.

Fossilbränslefri
• Andel fossilbränslefria fordon i teknisk förvaltnings lätta fordonspark (<3,5 ton) ska år 2016 vara 65%.
Indikator: Andel fossilbränslefria fordon [%]

• Oljeanvändningen i Fastighets värmepannor ska inte öka 2016 jämfört med 2010.
Indikator: [Minskning/Ökning i %] jmf 2010.

Energianvändning
Fastighet: Energianvändningen per kvadratmeter i våra fastigheter (exkl. Storsjöbadet) skall 2030 vara minst 20 % lägre än år 2010.
• Energianvändningen per kvadratmeter i våra fastigheter (exkl. Storsjöbadet) ska 2016 vara minst 8 % lägre än år 2010.

Planering och genomförande av kommunens verksamheter skapar inte nya miljö- och hälsoproblem eller ökar befintliga. Giftiga kemikalier i förskolor och skolor är utfasade till 2020.

Indikator: Förändring av användning per kvadratmeter [%] jmf 2010.

Fastighet/Storsjöbadet:

- Storsjöbadet ska minska sin energianvändning per kvadratmeter med minst 4 % till 2016 jämfört med 2013.

Indikator: Förändring av användning per kvadratmeter [%] jmf 2013 på Storsjöbadet.

Vatten Östersund: Energimängden ska minska med 20 % per m³ producerat dricksvatten jmf 2010 till 2030.

- Vatten Östersund ska ha ersatt pumpar i en tryckstegringsstation samt en pumpstation till energisnålare alternativ.

Indikator: Antal utbytta pumpar [st]

Kemikalier

- Under 2016 ska fastighet ha en handlingsplan avseende förekomst av farliga kemikalier i 100 % våra skolor och förskolor.

Indikator: [%]

ETT EKONOMISKT HÅLLBART ÖSTERSUND

I det ekonomiskt hållbara Östersund använder vi invånarnas gemensamma resurser på ett ansvarsfullt sätt. Kommunen, tillsammans med näringsliv och omgivande samhälle, skapar förutsättningar för hållbar utveckling. Östersunds kommun är en attraktiv arbetsgivare.

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2020

Att kommunen är en attraktiv arbetsgivare innebär att kommunen erbjuder utvecklingsmöjligheter och goda arbets- och anställningsförhållanden, samt att kommunen präglas av mångfald.

Nämndens mål med tillhörande indikator

Värdet på SKL:s Hållbart Medarbetarindex (HME) bibehålls eller förbättras jämfört med föregående mätning.

Indikator: HME-index

Andelen ambassadörer inom förvaltningen ska öka eller bibehålls jämfört med föregående mätning.

Indikator: Andelen ambassadörer [%]

Den totala andelen kvinnor inom teknisk förvaltning (exkl. LoB, BoP, Camping, Storsjöbadet och Staben) ska öka jämfört med föregående år.

Indikator: Andelen kvinnor [%]

Sjukfrånvaron ska minska från 2014, [%].
(2014: Kommuntotal 7,3 %, Nämnd 3,5 %)
Mål 2016: 3,5 %.

Antalet gästnätter inom Campingen ska öka under lågsäsongen (1 september – 30 april

Underhållet på kommunens fastigheter sker på ett sätt som inte försämrar värdet på dem.

Kostnaden för akut underhåll av nämndens/styrelsens egna fastigheter ska inte överstiga 8 kr/kvm/år under 2016.

Kostnaden för planerat underhåll av nämndens/styrelsens egna fastigheter ska under 2016 uppgå till minst 111 kr/kvm/år* fördelat på: Planerat underhåll: 105 kr/kvm/år, Myndighetskrav: 6 kr/kvm/år

* Exl energimål (21 kr/kvm/år) och fossilbränslefritt (2 kr/kvm/år)

** Utslaget på hela fastighetsbeståndets area

Resultat - indikatorer

	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Relevant jfrtal KKIK el motsv 2014
Indikatorer fullmäktiges långsiktiga mål som berör nämnden/styrelsen				
Indikatorer nämndens/styrelsens mål				
Demokratiskt				
Antal medborgardialoger [st]	3	2	0	*)
Socialt				
Antal praktikanter [st]	-	-	-	-
Ekologiskt				
Andel fossilbränslefria lätta fordon [%]	68	62	62	*)
Oljeanvändningen [Minskning/Ökning i % jmf 2010] (Fastighet)	*)	*)	*)	*)
Förändring av energianvändning per kvadratmeter i [% jmf 2010] a (Fastighet exkl Storsjöbadet)	*)	*)	*)	*)
Förändring av energianvändning per kvadratmeter [% jmf 2013] på Storsjöbadet (Fastighet & Storsjöbadet)	*)	*)	*)	*)
Energianvändning jmf 2010. [kWh/m ³ producerat dricksvatten][%]	1,8 kWh/m ³ +/- 0 %	1,7kWh m ³ -5%	1,7 kWh/m ³ - 5 %	*)
Antal utbytta pumpar [st] (Vatten Östersund)	*)	*)	*)	*)
Handlingsplan avseende förekomst av farliga kemikalier i skolor och förskolor. [%] (Fastighet)	*)	*)	*)	*)
Ekonomisk				
Hållbart medarbetarengagemang, [HME-index]	*)	77	75	*)
Andel kvinnor [%]	15,8	16,3	16,6	*)
Andel ambassadörer [%]	20	24	26	*)
Fastighet: Planerat underhåll av kommunens egna fastigheter [kr/kvm/år]	*)	*)	103	*)
Fastighet: Akut underhåll av kommunens egna fastigheter [kr/kvm/år]	*)	*)	8	*)
Sjukfrånvaro [%]	3,6	3,6	3,4	*)
Antal gästnätter lågsäsong	*)	*)	*)	*)
Övriga indikatorer				
VA-Kostnad för boende i villa [kr/år]	3 072	3 225	3 395	6 240
Vanligaste renhållningsavgift en- och tvåfamiljshus [kr/år]	1 893	2 045	2 045	2 047
Bostadsanpassningsärenden/1000 invånare [antal]	6,7	8,8	8,4	*)
Fastighets total kostnad / antalet kommuninvånare [kr/invånare]	4 437	4 255	4 442	6 556
Hur effektiv är kommunens hantering och återvinning av Hushållsavfall? [%]	45	45	46	*)
Hur stor är andelen miljöbilar av kommunens totala antal bilar? (inkl. kommunala bolag) [%]	56 (39)	61(44)	63(47)	*)
Insamlat hushållsavfall, [kg/invånare]	192	182	198	*)

Driftbudget/plan (2016 års prisnivå) Mnkr

enligt Kommunfullmäktiges beslut

	Budget 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Anslagsfinansierat / Lokal och bostad				
Intäkter				
Kostnader	-9,6	-9,6	-9,6	-9,6
Kommunbidrag	9,6	9,6	9,6	9,6
Summa	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat	0,0	0,0	0,0	0,0
Taxefinansierat/Vatten				
Intäkter	74,2	79,2	83,6	89,1
Kostnader	-73,7	-74,0	-77,4	-81,2
Förändring rörelsekapital	-0,5	-5,2	-6,2	-7,9
Resultat	0,0	0,0	0,0	0,0
Taxehöjning i %	5%	6%	6%	7%
Återstående rörelsekapital	5,5	10,7	16,9	24,8
Taxefinansierat/Renhållning				
Intäkter	43,2	43,7	44,5	45,3
Kostnader	-43,2	-43,7	-44,5	-45,3
Kommunbidrag				
Resultat	0,0	0,0	0,0	0,0
Taxehöjning i %	6%	6%	2%	2%
Intäktsfinansierat				
Intäkter	538,0	539,9	549,1	559,5
Kostnader	-510,7	-511,3	-520,5	-530,9
Kommunbidrag				
Summa	27,8	28,7	28,6	28,6
Storsjöbadet underhåll	-12,0	-15,0	0,0	0,0
Rådhuset underhåll	-2,5	-6,8	-6,8	-3,5
Resultat	12,8	6,8	21,8	25,1
Resultat anslags- taxe- och intäktsfinansierat	12,8	6,8	21,8	25,1

Teknisk förvaltning har tre finansieringsprinciper: taxefinansierad, internt- och externt intäktsfinansierad samt anslagsfinansierad verksamhet. De anslagsfinansierade verksamheterna effektiviserar sig genom minskade anslag, de intäktsfinansierade verksamheterna genom resultatkrav och taxefinansierad verksamhet inom ramen för taxan.

- I Teknisk förvaltning/Fastighets resultat för 2016

ingår underhållsåtgärder för Storsjöbadet motsvarande 15 mnkr enligt KF 2013-10-24 § 176.

- Vatten föreslår en taxehöjning med 6% enligt den plan som togs fram i samband med budget 2015. Kostnaden för en villa höjs med 18 kr från 291 kr/mån till 309 kr/mån och för en lägenhet med 12 kr från 198 kr/mån till 201 kr/mån.

- Renhållnings grundavgift för villor, flerbostadshus, fritidshus och verksamheter höjs med ca 3%. För att ytterligare stimulera till en bättre sortering av de sopor som går till förbränning i Sundsvall och för att finansiera ökade kapitalkostnader för en investering i två nya sopbilar, föreslås en höjning av rörliga avgiften på ca 6%.

Sammantaget höjs avgiften för en normalvilla 81 kr/år vilket motsvarar 3,7% i höjning. För en lägenhet i ett flerfamiljshus blir den totala höjningen för ett år ca 50 kr, beroende på abonnemang, vilket motsvarar ca 4,1%.

Beskrivning av investeringar

Förvaltningens totala investeringsbudget 2016 uppgår till ca 233 mnkr varav den största delen 89 mnkr finns hos Vatten (tabell 2).

- Av de 233 mnkr så är det 114 mnkr som är skattefinansierad och 96 mnkr är taxefinansierad.

- 69 mnkr är investeringsprojekt som kommer på uppdrag genom andra nämnder/förvaltningar.

- Bland Fastighets större investeringsprojekt är det nya förskolor vid Jägarvallen samt Remonthagen som är beräknade till en totalinvestering på 46 mnkr vardera.

- Cirka 20 mnkr är fastighetsrelaterade investeringar som t ex larm/brandsäkerhet, tillgängligheten vid skolor och förskolor, utbyte av samtliga armaturer med kvicksilver.

- Vatten fortsätter med sina membranfilterinvesteringar i Minnesgärdet.

Investeringsbudget/plan (2016 års prisnivå) Mnkr

enligt Kommunfullmäktiges beslut

	Budget 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Skattefinansierade investeringar	190,9	114,2	77,8	70,0
Intäktfinansierade investeringar	2,0	4,0	5,5	1,0
Taxefinansierade investeringar	67,0	96,3	171,2	116,1
Lönsamma investeringar, Lönsamhetskalkyl bifogas	10,0	18,5	0,0	0,0
Summa investeringsutgifter	269,9	233,0	254,5	187,1
- Varav lagstadgade	0,0	2,7	4,2	2,7
- Varav miljöinvesteringar	5,8	3,5	1,5	0,0

Investeringsbudget per enhet mnkr, tabell 2

enligt Kommunfullmäktiges beslut

Enhet	Budget 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Fastighet	180,9	87,3	99,4	5,7
Vatten	58,1	88,8	163,3	111,1
Renhållning	8,9	7,5	8,0	5,0
Gatuenheten	2,5	1,3	0,0	0,0
Park och Fritid	0,5	0,5	0,7	0,5
Storsjöbadet	0,0	0,1	0,1	0,0
Arenabyn	0,3	0,0	0,0	0,0
Camping	2,0	4,0	5,5	1,0
Lokal- och bostad	5,0	25,0	25,0	25,0
Ledning/Stab	10,2	18,5	0,0	0,0
Fordonsgas	1,5	0,0	0,0	0,0
Totalt	269,9	233,0	254,5	187,1

Ombudgeterade investeringar (mnkr) Budget 2015, tabell 3

enligt Kommunfullmäktiges beslut

Enhet	Typ	Objekt	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Teknisk förvaltning	Samlokalisering	Palmcrantzskolan	8,5		
Fastighet	Fjärrvärme	Sörgårdsskolan m fl	2,4		
	Förskola	Remonthagen	5,4		
	Paviljong	Östbergsskolan	7,4		
	Förskola	Jägarvallen	21,9		
Vatten	Membranfilter	Minnesgårde	36,0		
	Uppgradering vattenverk	Näs	5,0		
Total summa			86,6		

Spec. av investeringsobjekt överstigande 5 Mnkr – Beslutade och pågående projekt

enligt Kommunfullmäktiges beslut

Investeringsprojekt över 5 mnkr	Budget 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Furulund – Nytt övningsområde	9,0	0,0	0,0	0,0
Rådhuset	7,5	0,0	3,0	42,5
Brunkullans äldreboende	5,0	0,0	0,0	0,0
Remonthagens förskola	6,0	29,0	17,0	0,0
Jägarvallens förskola	25,0	24,0	22,0	0,0
Östbergsskolan paviljong	0,0	7,4	0,0	0,0
Regionförbundet Österäng	5,0	0,0	0,0	0,0
Storsjöteatern	8,0	Utredning pågår	0,0	0,0
Teknisk förvaltning samlokalisering	10,0	18,5	0,0	0,0
Membranfilter Minnesgårdet	38,0	48,0	129,0	83,0
Näs vattenverk ombudgetering	0,0	5,0	0,0	0,0
Bostäder maa befolkningsökning	0,0	25,0	25,0	25,0

Utförarstyrelsen teknisk förvaltning

Nisse Sandqvist
Ordförande

Örjan Jervidal
Förvaltningschef

Valnämnden

Budget 2016, plan 2017-2018

KF:s beslut 2015-11-19

Uppdrag

Valnämnden ansvarar på kommunal nivå för genomförande av val till riksdag-, kommunfullmäktige- och regionfullmäktige enligt vallagen samt för folkomröstningar och val till EU-parlamentet.

Nämnden ska utarbeta förslag till valdistriktsindelning

och yttra sig över planer, utredningar och remisser som rör nämndens verksamhetsområde.

Utveckling och beskrivning verksamheten

Under åren 2015 – 2017 hålls inga allmänna val. Viss översyn av valdistriktsindelning kan komma att ske med hänsyn till befolkningsutveckling och nya bostadsområden med mera inför valåret 2018.

Demokratiskt, socialt och ekonomiskt hållbart samhälle

ETT DEMOKRATISKT HÅLLBART ÖSTERSUND

I det demokratiskt hållbara Östersund litat medborgarna på det demokratiska systemet. Medborgarna är engagerade, deltar i samhällsutvecklingen och upplever att de har inflytande

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2018

Valdeltagande är en indikation på vilken tillit medborgarna har till det demokratiska systemet, därför är målet att det totala valdeltagandet och förstagångsväljarnas valdeltagande ska öka med fyra procentenheter i kommunvalet 2018.

Resultat - indikatorer

	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Relevant jfrtal KKIK el motsv 2014
Förstagångsväljarnas valdeltagande	-	-	72,58%	76,13%

Driftbudget/plan (2016 års prisnivå) Mnr

enligt Kommunfullmäktiges beslut

	Budget 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Intäkter				
Kostnader	53	54	54	1 104
Kommunbidrag	53	54	54	1 104
Resultat	0	0	0	0

Valnämnden

Mattias Tagesson
Ordförande

Lennart Wadensjö
Nämndsekreterare

Vård- och omsorgsnämnden

Budget 2016, plan 2017-2018

KF:s beslut 2015-11-19

Uppdrag

Vård- och omsorgsnämndens uppgift är att äldre och funktionshindrade skall ges förutsättningar att leva ett självständigt och gott liv. Alla som får stöd från kommunen har möjlighet till inflytande över hur stödet utformas.

Verksamhetens mål på väg mot visionen om ett hållbart Östersund är:

- **Demokratiskt hållbar:** Ökat inflytande och delaktighet hos Vård- och omsorgsnämndens egna målgrupper och deras anhöriga. Under 2016 prioriteras inflytande på individ- och systemnivå.
- **Socialt hållbar:** Öka brukarnöjdheten hos nämndens målgrupper och deras anhöriga. Nämnden kommer även att prioritera de satsningar på främjande och förebyggande åtgärder som redovisas i nämndens eget styrdokument "Strategier för att möta framtida utmaningar inom nämndens ansvarsområden". Genom satsningar på främjande/förebyggande insatser skapas förutsättningar för ett hälsosamt och självständigt liv för fler medborgare.
- **Ekologiskt hållbar:** Minska de fossila koldioxidutsläppen och öka inköpen av ekologiska livsmedel.
- **Ekonomiskt hållbar:** Att utforma hälsofrämjande arbetsplatser och vara en attraktiv arbetsgivare.

Ambition/uppdrag i det politiska direktivet och nämndens åtgärder

Utveckling i vården

Det rehabiliterande arbetssättet ska utvecklas ännu mer. Ny kunskap, nya metoder och nya arbetssätt behöver förverkligas och visas upp. Förvaltningen ska aktivt delta i utvecklandet av framtidens hemtjänst, hemsjukvård och omvårdnad tillsammans med Regionen och övriga kommuner. Förvaltningen ska särskilt vara en lärande organisation, genom ständiga förbättringar.

- Arbetet med ett kvalitetsledningssystem beräknas vara klart under hösten 2016. En genomlysning av nämndens mest kvalitetskritiska processer genomförs

och förslag på förbättringar tas fram och införs i verksamheten.

- Vård- och omsorgsnämnden har, tillsammans med Regionen och några lokala innovationsföretag, arbetat för att lämna in en ansökan till bland annat Vinnova för att fortsätta det pågående utvecklingsarbetet med "Välfärdsteknologi". Om medel anslås kan utvecklingsarbetet inom välfärdsteknologin intensifieras under flera år framåt.
- Under våren 2016 kommer länets kommuner - med Östersund som lok - att lämna in en gemensam projektansökan till Socialfonden som siktar på att både förbättra och snabba upp genomströmningen av blivande undersköterskor med utomeuropeisk bakgrund. Arbetet drivs tillsammans med Arbetsförmedlingen och Gävleborg och Västernorrlands län.
- Vård- och omsorgsnämnden har tillsammans med Region J-H arbetat för att initiera en "Jämtlandskommission". Liksom sin föregångare - WHO's "Closing the gap" - ska kommissionen dels kartlägga skillnaderna i hälsa inom regionen och dels föreslå åtgärder som kan utjämma dessa skillnader på både lokal och regional nivå.
- I samarbete med Odense kommun, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och tre kommuner i Sverige (Falun, Örebro och Torsby) kommer ett nationellt utvecklingsarbete på temat "Rehabiliterande arbete" att initieras under hösten 2015. "New Nordic Welfare" är arbetsnamnet på detta utvecklingsarbete.

Bra mat

Med näringsrik och energirik kost kan mycket medicinering undvikas vilket är bra för både personen, vattnet, naturen samt kommunens ekonomi. Kommunfullmäktige har genom Folkpartiets motion gett ett utredningsuppdrag om "Framtidens äldreboende". Utredningen innehåller både medborgardialog och omvärldsbevakning och pågår tom 2016.

- Handlingsplan för att leva upp mot Kostpolicyn beslutades av Vård- och omsorgsnämnden i maj 2015.

Arbetet med handlingsplanen kommer att fortgå under flera år.

- Under 2015 kommer handlingsplaner - som riktar in sig på ett hälsofrämjande och förebyggande arbete för våra brukare - tas fram. De första åren kommer fokus att ligga på måltider och social stimulans.

Personalen är vår viktigaste resurs

Sjukskrivningarna ökar och anledningarna behöver nog följars upp, analyseras och åtgärdas. Arbetet med att minska delade turer och öka heltider är viktigt om människor skall orka jobba tills de är minst 65 år. Att lära av andra och hitta nya lösningar är viktigt.

- Handlingsplanen för Hälsofrämjande arbetsplatser som på nämndens uppdrag har tagits fram innehåller bland annat följande åtgärder:
 - Förbättra stödet till enhetschefer, bland annat har kartläggning av utbildningsbehovet genomförts.
 - Säkerställa att alla enheter tillämpar ett aktivt systematiskt arbetsmiljöarbete
 - Förbättra arbetet med att följa upp kort- och långtidssjukfrånvaron samt rehabilitering
 - Skapa en rimlig arbetsbelastning/arbetstempo och förutsägbarhet för både enhetschefer och medarbetare
 - Öka inflytande och delaktighet för medarbetarna
 - Satsa på ökad kompetensutveckling för enhetschefer och medarbetare
- Avtal har tecknats med Kommunal om en flexibel arbetstidsmodell för undersköterskor inom poolen vid Bemanningenheten. Det medför även att fler undersköterskor anställs inom Bemanningenheten.
- Inom sektor Säbo har en schemautvecklare nyligen anställts.
- Att servicetjänster nu tillhör sektor hemtjänst samt införande av nytt schemaplaneringssystem underlättar en effektivare planering mellan behov och personal. En önskad effekt är även att antalet delade turer ska minska. Utökade sysselsättningsgrader används mer effektivt.

Vård- och omsorgsnämnden var medsökande i den Socialfundsansökan som Region JH lämnade in i februari 2015 och som tar sikte på ett "hälsofrämjande ledarskap". Det blev ett nej och en ny ansökan görs i mars 2016.

Alla människor behöver känna sig behövda

En meningsfull vardag är både hälsofrämjande och humanistiskt. Inte minst bland personer med funktions-

nedsättning ser vi att samhället har mer att göra för att främja både hälsa, självständighet och meningsfullhet. Mica (Människan i Centrum Arbete) får i uppdrag att fortsätta utveckla sina arbetssätt. Vi vill därför höja habiliteringsersättningen med 2 kr så att fler tycker att det är värt att delta i den dagliga verksamheten. På särskilda boenden finns aktiviteter som ska utvecklas och dessutom ska det bli bättre information om dem.

I Vård- och omsorgsnämndens långsiktiga styrdokument: "Strategier för att möta framtida utmaningar inom nämndens ansvarsområden" lyfts två utmaningar fram. "Den demografiska utmaningen" och "Ett alltmer exkluderande samhället". Under 2016 kommer – utöver det utvecklingsarbete som redan bedrivs enligt nedan - en handlingsplan att tas fram för att kunna minska exkluderingen för nämndens målgrupper.

Utveckling och beskrivning av verksamheten

Funktionshinderområdet

(Lagrummen SoL, LSS och HSL).

- **Fortsatt utveckling av boendestöd** under 2016-2018. Antalet ansökningar om insatsen ökar och kommer förmodligen leda till ökade personalbehov.
- **Daglig verksamhet (MICA) fortsätter utvecklingsarbetet** utifrån identifierade utvecklingsområden i genomsyningen. De genomför även en brukarundersökning med hjälp av verktyget Pictostat som omfattar cirka 100 personer. Antalet ansökningar till daglig verksamhet ökar vilket kan medföra **behov av ytterligare grupper** under året. Dessutom finns behov av daglig verksamhet som är anpassad till äldre och/eller svagare brukare. Från 2016 och framåt bedöms det behövas ytterligare två arbetsgrupper årligen.
- **För att möta behovet av LSS-bostäder** beräknas **tre LSS-bostäder behöva startas per år** under de närmaste tre åren. Förutom detta kan ombyggnation av en befintlig LSS-bostad och förtätningar bidra till att möta en del av det ökade behovet. Det finns även behov av individuellt specialanpassad bostad.
- **Behovet av SoL-bostad/socialpsykiatri** kan medföra ökade kostnader för uppstart av ett nytt boende till den målgruppen
- **Sektor LSS fortsätter sitt utvecklingsarbete** inom bland annat områden som rör livsstil, åldreperspektiv, metodutveckling med mera.
- **Behov av att utöka verksamheten korttidsvistelse** i

form av korttidshem finns på grund av ökad efterfrågan.

Hemtjänst

Att arbeta strategiskt och förebyggande är viktigt för att behoven av hemtjänst och hemsjukvård ska hållas på en rimlig nivå.

- **Personkontinuiteten** - det vill säga hur många olika personer som hjälper till hos en person med hemtjänst under en 14-dagarsperiod – behöver **förbättras**.
- En handlingsplan är framtagen för anhängigstöd och ökade resurser har tillförts. Det innebär bland annat en **ökad satsning på olika stödformer till olika anhörigrupper**. Genom att stödja anhöriga kan nämnden förebygga behov av insatser.
- Att medvetet **öka antalet besökare och engagemang från frivilligorganisationer** och föreningar kan ge en mångfald och ökning av aktiviteter **på kommunens mötesplatser**.

Hälso- och sjukvård

- Det rehabiliterande arbetssättet utvecklas. Det sker genom att säkerställa att personer som bor i särskilt boende eller vistas på korttidsboende erbjuds en **bedömning av arbetsterapeut och fysioterapeut**. På så sätt får varje person en bedömning av sitt rehabiliteringsbehov och en **individuell rehabilplan**.
- 1 mars 2016 träder en ny betalningsansvarslag i kraft (tryggare utskrivning) vilket innebär att kommunen behöver se över de **nuvarande vårdplaneringsrutiner** för personer som vistas på sjukhus. Det pågår ett projektarbete kring hela vårdplaneringsprocessen från sjukhus till hemgång och innefattar även korttidsvistelse.
- **Vården och omsorgen för personer med demenssjukdom förbättras** genom att utarbeta kvalitetskrav kring baspersonalens kompetens.
- Användning av **BPSD-registret*** ska öka. Registret är ett verktyg för att ge personer med demenssjukdom och psykiska symtom ett individuellt bemötande.
- Nämndens handlingsplan för kost och måltider innebär att **utbildning** ska ges till personal för att öka kunskap kring kost och måltider vilket är bra ur ett förebyggande perspektiv.
- **Genom att arbeta för att minska antal fallskador/fallhändelser** ska antalet höftfrakturer hos personer som bor i särskilt boende minskas.

- Uppdraget för kommunens habiliteringsteam ska tydliggöras för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning får den hälso- och sjukvård som de är i behov av.

*BPSD=Svenskt register för Beteendemässiga och Psykiska Symptom vid Demens

Särskilt boende

- **Socialstyrelsens föreskrift om bemanning i särskilda boenden kan påverka nämndens kostnader** för personalbemanning. Speciellt kan kostnaderna öka för nattpersonal i boenden med flera våningsplan.
- En **långsiktig boendeplan** ska beslutas av nämnden hösten 2016, bland annat för utbyte av ett antal omoderna särskilda boenden. Nuvarande lägenheter är mycket små och en del boenden är slitna och svårarbetade med verksamheter i många olika plan. Både boende och anhöriga har i dag högre krav på standard och tillgänglighet i särskilda boenden. Det viktigaste önskemålet är att boendet är belägen i markplan och har en bra utemiljö. Det ska vara lätt att komma ut. Störst efterfrågan har boenden i centrala Östersund och på Frösön.
- Vård- och omsorgsnämndens avtal med Vardaga för de särskilda boendena Björkbacka, Sjöängen, Brunkullan och Strukturrutan för Rådmanngatan upphör den 30 september 2016. **En ny upphandling** ägde rum under **hösten 2015**. De nuvarande avtalen är sju år gamla vilket kan innebära ökade kostnader för nämnden för de nya avtalen.
- **Larmanläggningarna** på flera särskilda boenden är i **behov av utbyte** till modernare och driftssäkrare anläggningar. Inför 2016 finns investeringsbehov på tre särskilda boenden Brunkullan, Solsången och Frösöstrand om cirka 80 lägenheter till en investeringskostnad om cirka 1 mkr. Dessa investeringar inryms i befintlig investeringsram.
- Fortsatt utvecklingsarbete behövs utifrån den nationella värdegrunden för att ge goda förutsättningar för en ökad brukarnöjdhet inom områdena trygghet, måltider, socialt innehåll samt inom- och utomhusmiljön.
- **Nämndens handlingsplan för kost och måltider ska öka nöjdheten kring måltider** i särskilt boende under året. Som exempel kan nämnas att personal som sitter med vid måltiderna ska äta en så kallad omsorgsmåltid.
- Ett antal **olika utvecklingsarbeten** kommer att genomföras under 2016 med fokus på att **utveckla måltiderna** i särskilt boende.

Demokratiskt, socialt och ekonomiskt hållbart samhälle

ETT DEMOKRATISKT HÅLLBART ÖSTERSUND

I det demokratiskt hållbara Östersund litar medborgarna på det demokratiska systemet. Medborgarna är engagerade, deltar i samhällsutvecklingen och upplever att de har inflytande

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2018

Valdeltagande är en indikation på vilken tillit medborgarna har till det demokratiska systemet, därför är målet att det totala valdeltagandet och förstagångsväljarnas valdeltagande ska öka med fyra procentenheter i kommunvalet 2018.

Medborgarnas upplevelse av sitt inflytande ska öka, i SCB:s medborgarundersökning ska inflytandeindex vara minst 60 poäng (av 100) år 2018.

Nämndens mål med tillhörande indikator

Vård- och omsorgsnämnden kommer att fokusera på ökat inflytande och delaktighet hos sina egna målgrupper och deras anhöriga för att bidra till fullmäktiges långsiktiga mål. Det innebär ett fortsatt arbete med att skapa delaktighet och inflytande på individ-, verksamhets- och systemnivå inom Vård- och omsorgsförvaltningens verksamheter. Under 2016 prioriteras inflytande på individ- och systemnivå.

Mål 1: Under år 2016 ska minst 95 % av alla personer som har insatser inom äldreomsorg och LSS göras delaktiga i utformningen av sina individuella genomförandeplaner. Med delaktighet avses i detta sammanhang att personen har tillfrågats om hur, när och på vilket sätt de vill få sina beviljade insatser utförda.

Indikator: Andel personer inom respektive sektor som gjorts delaktiga i utformningen av sin individuella genomförandeplan. (I verksamhetssystemet Procapita ska det alltid markeras om personen varit delaktig och beskrivas hur personalen gått tillväga för att göra denne delaktig i sin planering. Uppföljning görs i april, augusti och december genom uttag av listor ur Procapita.)

Mål 2: Under år 2016 ska det genomföras minst två öppna (lokala) medborgardialoger i Östersunds kommun kring frågor som berör nämndens verksamhetsområde.

Indikator: Antal medborgardialoger.

ETT SOCIALT HÅLLBART ÖSTERSUND

Det socialt hållbara Östersund är öppet, välkomnande och tillgängligt. Medborgarna har förutsättningar för ett hälsosamt och tryggt liv på jämställda och jämlika villkor.

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2020

Grundläggande utbildning är en avgörande faktor för social hållbarhet. En indikation på att den grundläggande utbildningen fungerar är att elever går ut grundskolan med behörighet till gymnasieprogram och att gymnasieelever fullföljer studierna inom rimlig tid. Våra mål är därför att alla elever som går ut grundskolan 2020 är behöriga till något nationellt program på gymnasiet. Eleverna i gymnasieskolan fullföljer studierna och får slutbetyg inom fyra år.

År 2020 har ungdomar i Östersunds kommun förbättrad psykisk hälsa. Ungdomarnas tillgång till bostäder och andelen ungdomar i arbete eller utbildning har ökat till år 2020 jämfört med 2015.

I ett öppet och välkomnande Östersund trivs alla ungdomar i skolan och ingen medborgare upplever kränkande behandling eller diskriminering. Andel vuxna nyanlända som efter avslutad etablering arbetar eller studerar är minst 50% år 2020.

Medborgarnas syn på kommunen som en attraktiv och bra plats att leva och bo på ökar varje år och är den högsta inom kommungruppen större städer år 2020. (SCB)

Medborgare i Östersund ska känna sig trygga. Värdet på medborgarnas upplevelse av trygghet ska till 2020 ha ökat med tio procentenheter i SCB:s medborgarundersökning.

Andelen av befolkningen som får försörjningsstöd ska minska med en procentenhet till 2020.

Nämndens mål med tillhörande indikator

Vård- och omsorgsnämnden kommer att fokusera på ökad brukarnöjdhet hos sina egna målgrupper och deras anhöriga för att bidra till fullmäktiges långsiktiga mål. Nämnden kommer även att prioritera de satsningar på främjande och förebyggande åtgärder (för brukare, anhöriga och personer som ännu inte har stödinsatser) som redovisas i nämndens eget styrdokument "Strategier för att möta framtida utmaningar inom nämndens ansvarsområden".

Genom satsningar på främjande/förebyggande insatser skapas förutsättningar för ett hälsosamt och självständigt liv för fler medborgare.

Mål 1: Minst 83% av dem som bor på särskilt boende ska vara ganska nöjda eller mycket nöjda när de i Socialstyrelsens nationella brukarundersökning svarar på frågan: "Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med ditt äldreboende?".

Indikator: Andel personer som i Socialstyrelsens årliga undersökning anger att de ganska nöjda eller mycket nöjda med sitt äldreboende.

Mål 2: Minst 91 % av dem som har hemtjänstinsatser ska vara ganska nöjda eller mycket nöjda när de i Socialstyrelsens nationella brukarundersökning svarar på frågan: "Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med den hemtjänst du har?"

Indikator: Andel personer som i Socialstyrelsens årliga undersökning anger att de är ganska nöjda eller mycket nöjda med sina hemtjänstinsatser. Därutöver följer nämnden brukarnas upplevelse av kvaliteten genom att vid varje uppföljning/omprövning också ställa fem frågor om upplevd kvalitet. På så sätt finns alltid en aktuell bild av brukarnöjdheten inom hemtjänsten. Trender och skillnader går därmed kontinuerligt att utläsa och påverka.

Mål 3: Brukarnöjdheten hos de boende i LSS-bostäder respektive dem som har insatser inom daglig verksamhet (Mica) ska bibehållas eller förbättras jämfört med den lokala basmätning som genomförts under våren 2015. Under 2016 ska det även tas fram en systematisk uppföljning av brukarnöjdhet för de kärnverksamheter som idag saknar detta (personlig assistans, elevhem, korttidsverksamhet m fl.)

Indikator: Andelen boende i LSS-bostäder respektive personer som har insats inom daglig verksamhet (Mica) som vid uppföljningar 2016 anger att de är minst lika nöjda med sin insats som vid basmätning våren 2015. För övriga kärnverksamheter: Att verktyg/system för uppföljning av brukarnöjdhet har tagits fram under 2016.

Mål 4: Kommunens öppna mötesplatser ska öka antalet besökare med minst 10% jämfört med den basmätning som genomförs i december 2015.

Indikator: Antalet besökare på kommunens öppna mötesplatser vid mätningar under vecka 9, 22, 35 och 48, år 2016.

ETT EKOLOGISKT HÅLLBART ÖSTERSUND

I det ekologiskt hållbara Östersund är livsmiljön hållbar, tryggt och säker och främjar biologisk mångfald. Östersund är fossilbränslefritt och energieffektivt 2030.

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2020&2030

De fossila koldioxidutsläppen minskar med 100% till 2030 och energiförbrukningen minskar med 20% jämfört med 2010.

Planering och genomförande av kommunens verksamheter skapar inte nya miljö- och hälsoproblem eller ökar befintliga. Giftiga kemikalier i förskolor och skolor är utfasade till 2020.

Av de livsmedel som kommunen köper in är minst 50% ekologiskt till 2020.

Kommunen skapar förutsättningar för klimatsmarta medborgare. Kommunen är en förebild i arbetet för ekologisk hållbarhet, vilket visar sig i att vi behåller vår miljöcertifiering.

Nämndens mål med tillhörande indikator

Vård- och omsorgsnämnden kommer att fokusera på att minska de fossila koldioxidutsläppen och öka inköp av ekologiska livsmedel för att bidra till fullmäktiges långsiktiga mål.

Mål 1: Andelen bilar inom Vård- och omsorgsförvaltningen som drivs med förnybart bränsle (el, hybrid, gas eller etanol) ska öka med minst 7 procentenheter jämfört med maj 2015 (då andelen var 46%).

Indikator: Andelen bilar inom Vård- och omsorgsförvaltningen som drivs med förnybart bränsle stäms av vid april, respektive augustiprognosen.

Mål 2: Andelen ekologiska livsmedel som Vård- och omsorgsförvaltningen köper in ska under 2016 öka med 10 procentenheter jämfört med 2014 (då andelen var totalt 9%).

Indikator: Andelen ekologiska livsmedel som köpts in av Vård- och omsorgsförvaltningen stäms av vid april, respektive augustiprognosen.

ETT EKONOMISKT HÅLLBART ÖSTERSUND

I det ekonomiskt hållbara Östersund använder vi invånarnas gemensamma resurser på ett ansvarsfullt sätt. Kommunen, tillsammans med näringsliv och omgivande samhälle, skapar förutsättningar för hållbar utveckling. Östersunds kommun är en attraktiv arbetsgivare.

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2020

År 2020 har 85% av alla medborgare mellan 20 och 64 år ett arbete. Till 2020 ska vi bli minst 450 personer fler i kommunen varje år och öka antalet gästnätter med minst 9 000 per år. Tillsammans med näringslivet och det omgivande samhället skapar vi förutsättningar för att bygga minst 330 bostäder och för minst 240 nya arbetstillfällen per år.

Kommunen planerar samhället utifrån ett hållbarhetsperspektiv, där översiktsplanen anger kommunens viljeinriktning. Underhållet av kommunens fastigheter och anläggningar sker på ett sätt som behåller värdet på dem.

Att kommunen är en attraktiv arbetsgivare innebär att kommunen erbjuder utvecklingsmöjligheter och goda arbets- och anställningsförhållanden, samt att kommunen präglas av mångfald. Alla medarbetare värderas lika och arbetsmiljön på kommunens arbetsplatser är hälsofrämjande och ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv. Sjukfrånvaron i den kommunala organisationen är högst 4,5% år 2020.

Nämndens mål med tillhörande indikator

Vård- och omsorgsnämnden kommer att fokusera på att skapa hälsofrämjande arbetsplatser och minskad sjukfrånvaro för att bidra till fullmäktiges långsiktiga mål. Att utforma hälsofrämjande arbetsplatser och vara en attraktiv arbetsgivare är sedan tidigare två prioriterade områden i nämndens eget styrdokument "Strategier för att möta framtida utmaningar inom nämndens ansvarsområden" som beslutades 2013.

Mål 1: Vård- och omsorgsförvaltningens totala sjukfrånvaro ska vara högst 10% år 2016 (11,3% i mars 2015).

Indikator

Vård- och omsorgsförvaltningens totala sjukfrånvaro vid avstämningar i april och augusti månad.

Uppföljning görs genom månatliga avstämningar på enhets-, sektors- och nämndsnivå och månatlig avstämning i Ledningsgruppen att handlingsplanen för "Hälsofrämjande arbetsplatser" följs. Vid varje arbetsplatsträff får medarbetarna svara på fyra frågor om den egna arbetsmiljön. På så sätt finns kontinuerliga möjligheter (på enhets-, sektors- och förvaltningsnivå) till snabba och stödjande insatser – om medarbetarna signalerar att arbetsmiljön försämras.

Mål 2: Minst 70 % av Vård- och omsorgsförvaltningens medarbetare ska år 2016 uppleva att det bedrivs ett välfungerande systematiskt arbetsmiljöarbete på den egna arbetsplatsen.

Indikator

Andel medarbetare som vid medarbetarundersökningar i maj/juni respektive nov/dec 2016 upplever att det finns ett välfungerande systematiskt arbetsmiljöarbete på arbetsplatsen.

Uppföljning görs genom medarbetarundersökningsfråga i samband med arbetsplatsträffar i maj/juni samt nov/dec 2016 samt månatlig avstämning i Ledningsgruppen att handlingsplanen för "Hälsofrämjande arbetsplatser" följs.

Mål 3: Vård- och omsorgsnämnden har initierat/medverkat till att minst 3 Forsknings- och utvecklingsprojekt – med extern finansiering – pågår/påbörjas under 2016. Projekten ska vara inriktade mot de prioriterade områden som Vård- och omsorgsnämnden har fastslagit i sin långsiktiga strategi för att möta framtida utmaningar.

Indikator

Vid april- och augustiprognosen sker avstämning om vilka FoU-projekt som pågår och att dessa är inriktade mot de prioriterade områdena i VoN's långsiktiga strategi.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

ÖSTERSUNDS KOMMUN HAR GOD HUSHÅLLNING AV RESURSER

Kommunens totala inkomster, sett över två mandatperioder, är större än de totala utgifterna för att undvika att låneskulden ökar på lång sikt.

Långsiktiga mål

Kommunens totala inkomster, sett över två mandatperioder, är större än de totala utgifterna för att undvika att låneskulden ökar på lång sikt.

Underhållet på kommunens fastigheter sker på ett sätt som inte försämrar värdet på dem.

Målsatt indikator

Målsatt indikator
Resultat före extra ordinära poster i relation till skatteintäkter, Utjämning, statsbidrag och finansnetto.
Målvärde: 2% 2016.

Målsatt indikator
Kassaflödet före upplåning. Rullande 8 år bakåt i tiden från bokslut 2014.

Målsatt indikator
Akut underhåll av nämndens/styrelsens egna fastigheter (kr/kvm/år). (2014: 8 kr/kvm/år)
Mål 2016:
egna fastigheter (kr/kvm/år). (2014: 103 kr/kvm/år) Mål 2016:

Målsatt indikator
Planerat underhåll av nämndens/styrelsens egna fastigheter (kr/kvm/år). (2014: 103 kr/kvm/år) Mål 2016:

Målsatt indikator
Sjukfrånvaron ska minska från 2014, %.
(2014: Kommuntotal 7,3 %, Nämnd X %) Mål 2016:

Resultat - indikatorer

	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Relevant jfrtal KKIK el motsv 2014
Indikatorer fullmäktiges långsiktiga mål som berör nämnden				
Ett demokratiskt hållbart Östersund:				
Hur väl möjliggör kommunen för medborgare att delta i kommunens utveckling	-	-	69 %	
Hur väl upplever medborgarna att de har inflytande över kommunens verksamhet	-	-	44 p	
Antal medborgardialoger	-	-	5 st (inom ett ämnesområde)	
Medborgarinflytande för äldre (55-75 år och äldre)	-	-	46,5	
Ett socialt hållbart Östersund:				
Andel av befolkningen 16-84 år som anser sig blivit behandlad/bemött på ett sätt så att de känt sig kränkta.	-	-	-	
Hur trygga känner sig medborgare i kommunen	-	-	63 p	
Äldres upplevelse av trygghet	-	-	-	
Ett ekonomiskt hållbart Östersund:				
Sjukfrånvaron %	-	-	7,3%	
Andel hel-/deltidsanställda månadsavlönade, %	-	-	79%	
Hållbart medarbetarengagemang, HME	-	-	79	
Ett ekologiskt hållbart Östersund:				
Förnybart drivmedel till kommunens bilar.	-	-	31%	
Andel miljöbilar i kommunorganisationen/inkl bolagen (ej bolag)	-	-	47%(63%)	
Ekologiska livsmedel, andel (%) totalt inköpt i kommunen	-	-	18 %	
Indikatorer nämndens mål				
Ett demokratiskt hållbart Östersund:				
Andel personer inom respektive sektor som gjorts delaktiga i utformningen av sin individuella genomförandeplan	Ingen mätning gjord	Ingen mätning gjord	65 %	
Antal medborgardialoger	-	-	5 st (inom ett ämnesområde)	
Ett socialt hållbart Östersund:				
Andel personer som i Socialstyrelsens årliga undersökning anger att de ganska nöjda eller mycket nöjda med sitt äldreboende	82%	84%	81 %	83%
Andel personer som i Socialstyrelsens årliga undersökning anger att de är ganska nöjda eller mycket nöjda med sina hemtjänst insatser	92%	93%	91 %	89%
Andelen boende i LSS-bostäder respektive personer som har insats inom daglig verksamhet (Mica) som vid uppföljningar 2016 anger att de är minst lika nöjda med sin insats som vid basmätning våren 2015.	Ingen mätning gjord	Ingen mätning gjord	Ingen mätning gjord	
Antalet besökare på kommunens öppna mötesplatser vid mätningar under vecka 9, 22, 35 och 48, år 2016	Ingen mätning gjord	Ingen mätning gjord	Ingen mätning gjord	

	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Relevant jfrtal KKIK el motsv 2014
Ett ekonomiskt hållbart Östersund:				
Vård- och omsorgsförvaltningens totala sjukfrånvaro vid avstämningar i april och augusti månad	6,5%	6,9%	8,0%	
Andelen medarbetare som vid medarbetarundersökningar i maj/juni respektive nov/dec 2016 upplever att det finns ett välfungerande systematiskt arbetsmiljöarbete på arbetsplatsen.	Ingen mätning gjord	Ingen mätning gjord	Ingen mätning gjord	
Vid april och augustiprognosen sker avstämning om vilka FoU projekt som pågår och att dessa är inriktade mot de prioriterade områdena i VoN's långsiktiga strategi.	Ingen mätning gjord	Ingen mätning gjord	Ingen mätning gjord	
Ett ekologiskt hållbart Östersund:				
Andelen bilar inom Vård- och omsorgsförvaltningen som drivs med förnybart bränsle stäms av vid april- respektive augustiprognosen	-	-	-	
Andelen ekologiska livsmedel som köpts in av Vård- och omsorgsförvaltningen stäms av vid april- respektive augustiprognosen	-	-	9%	
Volym				
LSS-boende antal personer	383	412	430	
Daglig verksamhet LSS	359	374	368	
Daglig verksamhet SOL	63	60	65	
Personlig assistans timmar/månad	3 255	5 882	7 218	
Ledsagarservice LSS timmar/månad	1 277	1 425	1 411	
Hemtjänst, antal personer 1 okt	2 135	2 106	2 982	
Särskilt boende, antal personer 1 okt	747	651	620	
Korttidsboende, antal personer 1 okt	41	42	59	

Driftbudget/plan (2016 års prisnivå) Mnkr

enligt Kommunfullmäktiges beslut

	Budget 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Intäkter	112,6	122,6	122,6	122,6
Kostnader	-1 357,8	-1 433,0	-1 448,4	-1 469,4
Kommunbidrag	1 245,2	1 310,4	1 325,8	1 346,8

Äskande inför 2016-2018

Uttag ur LSS-buffert - Äskat 14,7'', beviljats 10''	10			
Insatser enligt SOL på särskilt boende - äskat 2,5'' 2016		2,0	1,5	1,5
LSS-bostad - äskat 13'' beviljats hälften (resten buffert)				6,5
LSS dagligverksamhet Mica, - beviljat		3	5	7
SOL-boende yngre äskat 5'' - beviljat		5	5	5
Betalningsansvar Ny lag - äskat 0,7-1,4'' ej beviljat		0	0	0

Beskrivning av investeringar

Investeringsbudget

LSS-bostäder startas företrädesvis i nyproducerade hyresfastigheter. I andra hand i nyproducerade bostadsrättsfastigheter. När det byggs för få hyres-/bostadsrättsbostäder måste kommunen bygga separata LSS-bostäder i egen regi vilket alltså är det sista

alternativet. För kommande tre år beräknas tre LSS-bostadsobjekt behöva startas per år. Av dessa beräknas ett bostadsprojekt per år startas i kommunalt byggt fastighet.

Den generella investeringsramen som under många år legat på fem miljoner kronor behöver utökas med minst två miljoner kronor för att täcka behovet av löpande investeringar.

Observera att nämnden inte erhåller några automatiska tillskott för ökade kapitalkostnader i driftbudgeten för sina investeringar utan de täcks inom befintlig ram.

Vidare finns behov av att investera i ny- och tillbyggnad av äldreboenden.

Nämnden har i befintlig investeringsbudget utrymme att investera 20 miljoner kronor i om- och utbyggnad av Brunkullan (2015 - 2016) med ett tillskott om ca 15 lägenheter. Under programarbetet har förvaltningen konstaterat att en utbyggnad inte skulle bli funktionell till en rimlig kostnad. Investeringen i Brunkullan kommer därför att enbart avse ombyggnad för att uppfylla livsmedelslagstiftningens krav på kök. Den ombyggnaden beräknas kosta högst 5 miljoner kronor. Av investeringsutrymme föreslår förvaltningen att 15 miljoner kronor överförs till nytt äldreboende.

Vård- och omsorgsförvaltningen kommer att förelägga nämnden ett förslag till nu boendeplan för perioden 2016 - 2021. Enligt den gällande planen skulle tre äldreboenden utöver de som redan byggts ha tillskapat fram till 2016. Dessa har dock inte prioriterats i kommunens investeringsbudget. I ramen ligger, förutom ovan nämnda anslag för Brunkullan, 10 miljoner 2017 (och i plan för 2018 ytterligare 60 miljoner). Ett äldreboende med ca 35 lägenheter om ca 35 lägenheter kostar 55-70 miljoner kronor.

Vid flera av de befintliga äldreboendena behöver nattpersonalen utökas för att klara Socialstyrelsens nya krav. Varje vaken nattpersonal kräver tre årstjänster. Enbart för ett av de befintliga boendena skulle en sådan

utökning innebära en kostnadsökning om 2,5–3,0 mnkr. Även om kraven kan komma att balanseras eller att de delvis går att upprätthålla med användande av mer av teknik så blir det en kostnadsökning för att komma till en rimlig säkerhetsnivå om inte några av boendena kan ersättas.

Ett nytt äldreboende kan dels ersätta något av de befintliga och därmed ge lägre kostnader för driften och dels utgöra ett nytillskott (fler äldre = mer behov). Det senare finansieras delvis av ökade hyresintäkter. En nettokalkyl visar på att ett nytt äldreboende innebär ökade kostnader på driftbudgeten (hyra) om mindre än en miljon kronor vilket motsvarar investering om ca 15 - 20 miljoner kronor. Denna driftbudgetpåverkan måste nämnden klara inom befintliga ramar ur tillskottet för demografiska förändringar (ca sju miljoner kronor per år).

Av budgetanvisningarna framgår att det inte är möjligt att äska investeringsmedel utöver befintlig ram för åren 2016 - 2017. I förslaget har förvaltningen tagit med ett äldreboende per år från 2018 (enligt gällande plan) och ytterligare ett per år åren därefter. Men behovet är att kunna starta produktion av minst ett äldreboende under 2016 - inte minst med tanke på att den planerade (och finansierade) utbyggnaden av Brunkullan inte blir av.

Det finns avslutningsvis goda möjligheter att de äldreboenden som fasas ut istället kan göras om till bostäder, HVB-hem för ensamkommande flyktingbarn, studentlägenheter eller asylboende.

Investeringsbudget/plan (2016 års prisnivå) Mnkr

enligt Kommunfullmäktiges beslut

	Budget 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Skattefinansierade investeringar – Inventarier, utrustn m m	13,6	6	6	6
Skattefinansierad - Nybyggnad äldreboende 1			10	15
Intäktfinansierade investeringar – Äldreboende 1				40
Lönsamma investeringar, Lönsamhetskalkyl bifogas – Äboende 1				15
Taxefinansierade investeringar				
Summa investeringsutgifter	13,6	6	16	76
- Varav lagstadgade, finansieringsform				
- Varav miljöinvesteringar				

Äskandet 7 mnkr för inventarier och bostadsrätter
m.m. dras ner till 6 mnkr

Investeringsbudget för ytterligare nybyggnation av äldreboende och LSS-bostäder beviljas ej i dagsläget

Ursprungliga äskanden Mnkr	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Brunkullan om - tillbyggnad	5,0	15,0				
Äldreboende 1			10,0	60,0		
Äldreboende 2				10,0	60,0	
Äldreboende 3					10,0	60,0
LSS-bostad (om kommunen tvingas bygga själv)		13,0	13,0	13,0	13,0	13,0
Inventarier och bostadsrätter mm	5,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Trygghetslarm	3,6					
Summa	13,6	35,0	30,0	90,0	90,0	80,0

Vård- och omsorgsnämnden

Mona Modin Tjulin
Ordförande

Lars Liljedahl
Förvaltningschef

Överförmyndarnämnden

Budget 2016, plan 2017-2018

KF:s beslut 2015-11-19

Uppdrag

I varje kommun i landet ska det, utifrån föräldrabalken, finnas en överförmyndare eller överförmyndarnämnd med uppgift att utöva tillsyn över förmyndares, förvaltares och gode mäns förvaltning. Tillsynen ska förhindra rättsförluster för de som själva inte kan förvalta sin egendom eller tillvarata sina rättigheter. Målgruppen för överförmyndarens verksamhet är innevånare folkbokförda i Östersunds kommun med behov av ställföreträdare enligt föräldrabalkens regler samt ensamkommande barn som vistas i kommunen.

Utveckling av verksamheten

En lagändring som gäller från 2015 innebär bland annat ökade arbetsuppgifter för överförmyndaren beträffande

att tillhandahålla beslutsunderlag till tingsrätten i samband med ansökan om god man eller förvaltare, samt säkerställa att utbildning till ställföreträdare erbjuds.

Ärendenas komplexitet fortsätter att öka vilket bl.a leder till ökade svårigheter att rekrytera godemän. Detta gäller inte minst unga vuxna med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Kommunen har från 2015 ett utökat mottagande av ensamkommande barn, detta påverkar i högsta grad överförmyndarens verksamhet då godemän ska utses till samtliga och detta ska dessutom göras skyndsamt.

Verksamheten har fortsatt behov av att se över sina rutiner och riktlinjer för att säkerställa att lagstiftning efterlevs.

Utifrån tidigare genomförda mätningar är det klarlagt att överförmyndaren i Östersunds kommun har flera ärenden per handläggare än många kommuner i övriga landet.

Sammantaget innebär detta att överförmyndarens verksamhet är en växande verksamhet och för att bibehålla en rättssäker och kvalitativ handläggning så finns det all anledning att överväga en utökning av överförmyndarkansliets bemanning.

Överförmyndaren arbetade under första halvåret 2014 fram nya effektmål för verksamheten utifrån kommunens tillväxtplan.

Överförmyndaren arbetade under första halvåret 2014 fram nya effektmål för verksamheten utifrån kommunens tillväxtplan.

Demokratiskt, socialt och ekonomiskt hållbart samhälle

I Östersund är mänsklig omtanke drivkraften under livets alla skeden.

Konkretisering av fullmäktiges långsiktiga mål till 2018

Handlägningsprocessen är rättssäker, tydlig och effektiv

Information på webben, skriftlig och muntlig är aktuell, begriplig, relevant och lätt att hitta samt tillgänglig för alla.

Nämndens mål med tillhörande indikator

Antal granskningskommentarer vid länsstyrelsens årliga tillsyn ska minska jämfört med föregående år:

Andelen granskade årsräkningar ska per den 30 september innevarande år uppgå till minst 90 % av totala antalet ingivna årsräkningar:

Värdet i enkät till ställföreträdarna ska vara högre 2016 jämfört med 2015:

Beskrivning av verksamheten

Tillströmning av nya ärenden till överförmyndarens verksamhet ligger fortfarande på en hög nivå. Med en åldrande befolkning kommer antalet personer som behöver stöd fortsätta öka. Till detta tillkommer att Östersund, som ända stad i länet, har en inflyttning av människor som är i behov av ställföreträdare. Detta sammantaget talar för att den trend som varit ett antal år med ökat inflöde av ärenden till överförmyndaren kommer att bestå, vilket i sin tur innebär ökade kostnader för kommunen.

Att trygga tillgången på ställföreträdare är en betungande uppgift för överförmyndaren som blir allt svårare i och med det ökade hjälpbehovet hos huvudmännen. Insatser för att få människor intresserade att åta sig uppdraget som ställföreträdare sker genom rekryteringskampanjer som genererar vissa kostnader för verksamheten. I verksamheten med att rekrytera ställföreträdare finns en paradox. Samtidigt som överförmyndaren är den som rekryterar ställföreträdare är överförmyndaren också den som ska utöva tillsyn över ställföreträdarna. Å ena sidan är överförmyndaren beroende av att ha ett gott förhållande till ställföreträ-

darna samtidigt som överförmyndarens huvuduppdrag är att utöva tillsyn och säkerställa att ställföreträdarna sköter sina uppdrag som lagen föreskriver.

Överförmyndarnämnden i Östersund står under tillsyn av länsstyrelsen i Västernorrland, länsstyrelsen gör årligen en återkommande tillsynsinsats och kan om så bedöms nödvändigt göra riktade kontroller.

Kommunens organiserade mottagande av ensamkommande barn medför ökade arbetsuppgifter för överförmyndarnämnden för att tillse att dessa barn får en god man och en särskild lagstiftning styr detta område. På överförmyndarnämnden ställs också krav på att gode män för ensamkommande barn får den utbildning de behöver för att kunna fullgöra sitt uppdrag. Förutom de barn som vistas i Östersunds kommun genom kommunens avtal med migrationsverket som i dagsläget är 44 platser har överförmyndarnämnden tillsyn över ett antal ärenden där andra kommuner placerar barn i Östersund samt barn som vistas i kommunen genom Migrationsverkets verksamhet och som ligger utanför avtalet med kommunen. Till detta tillkommer att antalet platser som kommunen i dagsläget har avtalat med

migrationsverket beräknas att utökas till 69 platser innan 2015 års utgång. För både dessa ärendetyper som nämns ovan utgår ingen ersättning för överförmyndarnämndens administrativa kostnader kopplade till ensamkommande barn

Kostnaderna för överförmyndarnämndens verksamhet utgörs nästintill uteslutande av arvodeskostnader till ställföreträdarna. Resterande delar kan hänskjutas till främst kostnader för förtroendevalda och vissa kostnader för rekrytering av nya ställföreträdare. En allt större komplexitet i ärendena leder till ökade arvodeskostnader och överförmyndarens kostnader för arvodering påverkas av huvudmännens förutsättningar att själva betala arvoden. I de fall huvudmännen inte har förutsättningar att själva betala arvoden är det kommunens ansvar att ersätta ställföreträdarna. Att prognostisera budget och kostnaderna för ställföreträdarna är svårt då det är många parametrar som påverkar, såsom t.ex.

antalet ställföreträdare som begär arvode, om huvudmannen själv ska betala hela eller delar av arvodet.

Överförmyndarnämnden har, med undantag av 2012 och 2014, redovisat ett underskott varje år sedan 2006 vilket visar på svårigheterna att göra en prognostisera budget och kostnader för verksamheten.

Överförmyndarnämnden bedömer med utgångspunkt av ovanstående att myndigheten bör få möjlighet att ha en "buffert" på 500 tkr att använda om behov uppstår under verksamhetsåret. Detta för att undvika behovet att äska om tilläggsanslag och för att verksamheten inte ska dras med underskott som beror på sådant som överförmyndarnämnden inte kan besluta om, såsom lagstadgade arvoden till ställföreträdare. Utifrån överförmyndarnämndens perspektiv skulle en sådan "buffert" kunna förfogas av kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige tillstyrker ej buffert.

Resultat - indikatorer

	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Relevant jfrtal KKIK el motsv 2014
Totalt antal pågående ärenden	1 414	1 325	1 401	
Antal nya ärenden	352	271	297	
Antal avslutade ärenden	326	273	244	
Antal aktiva ärenden avseende godmanskap enligt FB 11:4	941	984	956	
Antal aktiva ärenden avseende förvaltare	117	116	107	
Totalt antal händelser/aktiviteter i ärenden	12 137	13 601	14 493	
Antal granskningskommentarer från länsstyrelsen	-	-	16	
Andel granskade årsräkningar	-	-	841	
Resultat ställföreträdarenkät	-	-	-	

Driftbudget/plan (2016 års prisnivå) Mnkr

enligt Kommunfullmäktiges beslut

	Budget 2015	Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018
Intäkter	1 100	1 100	1 100	1 100
Kostnader	-8 299	-8 536	-8 536	-8 536
Kommunbidrag	7 199	7 436	7 436	7 436
Tilläggsanslag/långsiktigt behov				
Resultat	0	0	0	0

Överförmyndarnämnden

Jim Nilsson
Ordförande

Peter Ivarsson
Kanslichef

Upphandlingskontoret - gemensam nämnd

Budget 2016, plan 2017-2018

KF:s beslut 2015-11-19

Upphandlingskontorets uppdrag

Upphandlingskontorets uppdrag är att svara för upphandlingar av gemensamma avtal för varor och tjänster som köps frekvent i större kvantiteter och som efterfrågas av de flesta samverkande kommunerna. Upphandlingskontoret utför även på uppdrag, och då mot särskild debitering, kommunspecifika upphandlingar samt kvalitetssäkring av både förfrågningsunderlag och anbudsutvärderingar.

Verksamhetsutveckling 2016 utifrån upphandlingskontorets uppdrag

Ett stort antal gemensamma avtalsområden förenklar och effektiviserar kommunernas anskaffningar av varor och tjänster samtidigt som avtalsvillkoren i regel också förbättras. Alternativet till gemensamt upphandlade avtal är separata upphandlingar vid varje enskilt anskaffningstillfälle vilket är behäftat med såväl höga transaktionskostnader som sämre avtalsvillkor.

För att realisera de värden ett upphandlat avtal möjliggör är avtalsförvaltning en central delprocess i upphandlingsprocessen. För att förstärka nyttan av upphandlade avtal ska en tydlig processbeskrivning tas fram innefattande uppföljningsenkäter för såväl leverantörer som verksamhet.

Både samverkande kommuner och upphandlingskontoret har en hög ambitionsnivå avseende hållbar upphandling. Ambitionen återspeglas bland annat i den kom-mungemensamma upphandlingspolicyn. För att möta ambitionsnivån tas en processbeskrivning fram och en tvärsektoriell arbetsgrupp skapas, gruppen för hållbar upphandling. Gruppen leds av en ansvarig upphandlare från upphandlingskontoret med särskilt ansvar för hållbarhetsfrågor.

Ett viktigt arbete i år är att bedriva en upphandlings-verksamhet som underlättar deltagande för små och

medelstora företag. En ökad konkurrens i upphandling-ar är eftersträvansvärt och bidrar till att skapa värde varför detta arbete kommer att intensifieras. Löpande dialog ska föras med kommunernas näringslivskontor, leverantörer och näringslivsorganisationer. Även infor-mationsspridning via exempelvis hemsidor och elektro-niska nyhetsbrev ska utvecklas.

Ekonomi

Upphandlingskontorets intäkter består till ca 80 % av uppdrag kopplade till gemensamma avtal. Enligt samarbetsavtalet sker fördelning på de samverkande kommunerna i förhållande till folkmängden i respektive kommun vid årsskiftet innan budgeten fastställs. Övriga intäkter är löpande uppdrag från deltagande kommu-ner och avtal om kvalitetssäkring i Åre och Östersund. Kostnadsmässigt består upphandlingskontoret till ca 80% av löner. Övriga kostnader är lokalyra, adminis-trativa omkostnader och kompetensutveckling.

I budget 2016 ingår en total kostnadsökning, utöver normal indexuppräknning, på 700 tkr.

Kostnadsutökning

Upphandlingskontoret har under flera års tid arbetat med effektiviseringar av såväl interna som externa processer. Trots det har kontoret med nuvarande resur-ser mycket svårt att utföra sin uppgift i enlighet med lagstiftning och uppdrag. Förhållandet är känt och om nya avtal inte upphandlas innan gamla löper ut löper kommunerna risk att betala skadestånd (upphandlings-skadeavgift) vilket kan uppgå till betydande värden.

Avtalsuppföljning är en central delprocess i upphand-lingprocessen och ägs delvis av upphandlingskontoret. Avtalsuppföljning är ett område som, på grund av re-sursbrist, är nedprioriterat utifrån att kontoret tvingas prioritera framtagandet av nya avtal. Att nedprioritera

avtalsuppföljning är olyckligt eftersom samverkande kommuner då riskerar att gå miste om de värden som ett upphandlat avtal ger. Avtalsuppföljning tenderar också att ta mer resurser i anspråk i samband med att fler kvalificerade krav ställs på såväl leverantörer som produkter och tjänster. Ett tydligt exempel på detta är avtalsområdet livsmedel som numera är att se som ett löpande projekt över tid utan egentlig uppstart eller avslut.

Redan idag har samverkande kommuner och upphandlingskontoret i uppdrag att arbeta med hållbar upphandling. Miljökrav ställs i näst intill varje upphandling men sociala och etiska krav är sällan förekommande. Orsakerna till detta är flera men en orsak är att det saknas tillräckligt med resurser i organisationen för att hantera frågorna. För att råda bot på detta, till viss del, tillskapas en tvärsektorieell grupp. Men, det är tydligt att det krävs ett stort engagemang från upphandlingskontorets sida om uppdraget kring hållbar upphandling ska realiseras. Detta engagemang är idag svårt att skapa utifrån befintliga resurser.

Att underlätta deltagandet i upphandlingar för små och medelstora företag är idag ett mål i vår kommungemensamma upphandlingspolicy. Utifrån ett upphandlingsperspektiv är detta en viktig uppgift eftersom ökad konkurrens är värdeskapande. Upphandlingskontoret tar hjälp av respektive kommuns näringslivskontor för att lösa uppgiften men även här krävs ett större engagemang från kontorets sida för att möta samverkande kommuners ambitioner men också näringslivets förväntningar.

Upphandlingskontoret behöver bli mer närvarande i de samverkande kommunerna. En ökad närvaro leder till att kommunspecifika behov och önskemål tas tillvara på ett bättre sätt vilket genererar bättre upphandlingar och ökat värde för samverkande parter. Det finns en stark efterfrågan från samverkande kommuner att upphandlingskontoret ska bli mer närvarande i respektive

kommun. Utifrån befintliga resurser finns det svårigheter att möta kommunernas behov i denna del vilket är olyckligt då upphandlingskontoret ser ett stort behov.

Idag är upphandlingskontoret en känslig organisation vad gäller personalförändringar. Orsaken är kontorets snäva resurser utifrån uppdrag, att det finns få seniora upphandlare tillgängliga på arbetsmarknaden, att det tar många år att bli en självgående upphandlare och att det finns konkurrens mellan arbetsgivare om arbetstagarer. Under de senaste åren har upphandlingskontoret, vid flera tillfällen, förlorat medarbetare och det tar tid och stora resurser i anspråk att återuppbygga en tillfredsställande organisatorisk kompetens.

EU-parlamentet beslutade den 15 januari 2014 om nya upphandlingsdirektiv. De nya direktiven ska implementeras i svensk rätt den 1 april 2016 och kommer till viss del innebära ett förändrat arbetssätt för upphandlingskontoret. De nya direktiven kommer att innebära en regelutveckling, men kanske framförallt en riktningförändring. Offentliga affärer kommer allt mer att ses som en strategisk kraft för den upphandlande myndigheten att kunna påverka samhället i önskad riktning. Upphandlande myndigheter kommer t.ex. ges större möjligheter vad gäller kravställande inom miljö och sociala frågor. För att tillgodose ovanstående kommer det att ställas högre krav och förändrade arbetssätt för offentliga upphandlare. Exempelvis kommer nya upphandlingsförfaranden att erbjudas och det kommer ges utökade möjligheter till förhandling. De nya direktiven ger upphandlande myndigheter och offentliga upphandlare både utökade möjligheter och skyldigheter. För att möta dessa förändringar behöver upphandlingskontoret utökade resurser.

Upphandlingskontoret gör i dagsläget den samlade bedömningen att nuvarande budget behöver utökas med en tjänst innebärande 700 tkr för den gemensamma nämnden för upphandlingssamverkan.

Tkr	Utfall 2014	Budget 2015	Budget 2016
Intäkter grundavtal deltagande kommuner	3 951	4 121	4 920
Intäkter övriga avtalsparter	370	386	397
Intäkter kvalitetssäkring Östersund och Åre	346	356	365
Intäkter uppdragsupphandlingar	558	837	858
Summa intäkter	5 225	5 700	6 540
Personalkostnader	4 176	4 545	5 260
Övriga omkostnader	1 149	1 155	1 280
Summa kostnader	5 225	5 700	6 540
Resultat	0	0	0

Specifikation över utökning 2016 jämfört normal budget

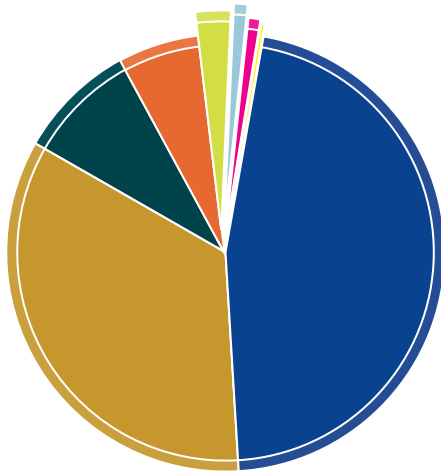
Tkr	Budget 2016	Budget 2016 (normal)	Skillnad
Östersund	2 275,2	1 943,3	331,9
Krokom	555,7	474,6	81,1
Strömsund	488,9	422,6	66,3
Åre	428,8	371,1	57,7
Härjedalen	423,1	366,2	56,9
Berg	292,1	252,5	39,6
Bräcke	249,1	212,8	36,3
Ragunda	207,1	176,9	30,2
Samtliga kommuner	4 920,0	4 220,0	700,0

Upphandlingskontoret

Fredric Kilander
Upphandlingschef

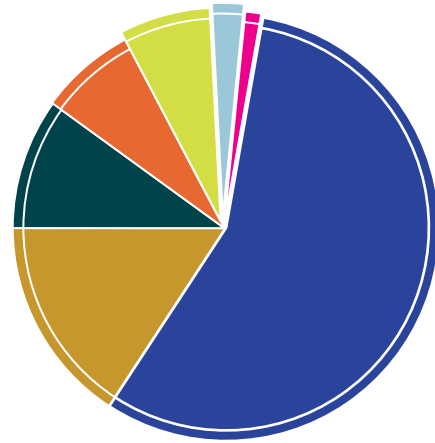
Sammanställning av nämndernas kostnader

Barn- och utbildning 1 086 mkr netto

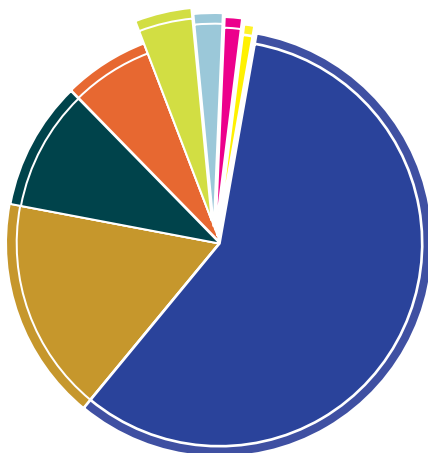
Grundskola	46,2%
Förskola	34,2%
Förvaltningsgemensam	8,8%
Fritidshem	6%
Grundsärskola	2,6%
Fritidsgårdar	1%
Öppen förskola och öppen fritidsverksamhet	0,87%
Diverse	0,2%

Kultur och fritid 139,7 mkr netto

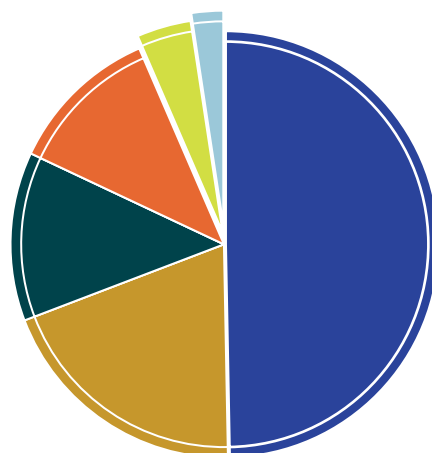
Drift, underhåll, av	56,5
Bibliotek	15,8
Kulturskolan	10
Allmän fritidsverksa	7,3
Allmän kulturverksam	6,9
Stöd till organisati	2,4
Stab administration	1,2

Miljö och samhällsnämnden 136,3 mkr netto

Drift: gata, park, parkering, trafiksäkerhet, belysning	58,2%
Kollektivtrafik	17%
Färdtjänst	9,7%
Nämnd, förvaltningsledning och administration	6,5%
Miljö och Hälsa	4,3%
Plan och bygg	2,2%
Grön trafik	1,3%
Kart och lantmäteri	0,8%

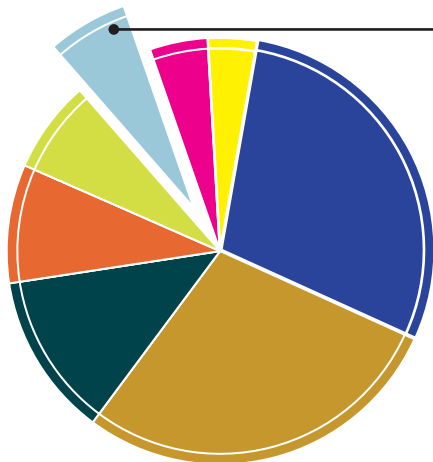
Serviceförvaltningen 249 mkr brutto

Måltider	49,7%
Städning	19,5%
IT	12,8%
Löner/eko/upphandlin	11,5%
Kundcenter	4,1%
Övrig adm service	2,4%

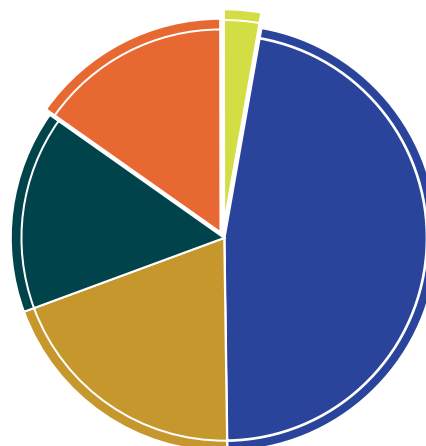
Socialnämnden 258,8 mkr netto

- Externa åtaganden
- Kontaktfamiljer
- Kontaktpersoner barn, unga vuxna
- Organisationsbidrag
- Socialnämnden
- Serveringstillstånd
- Tobakstillsyn

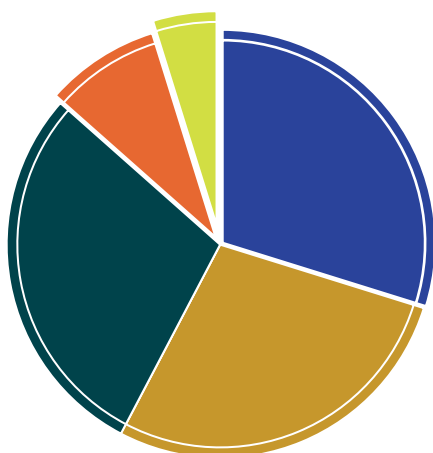
Socialförv/övrig verksamhet	29%
Ung integration boende	28,4%
Ekonomiskt bistånd	12,4%
Familjehemsvård barn o unga	9%
Institutionsvård barn o unga	7%
Övrigt	6,1%
Integrationservice	4,4%
Institutionsvård för vuxna	3,7%

Teknisk förvaltning 675 mkr brutto

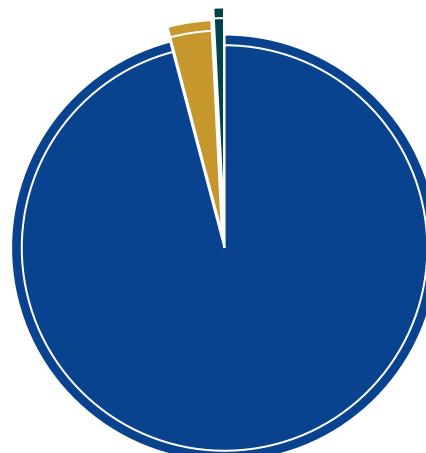
Fastigheter, bygg&proj, hyror	47%
Vatten, renhållning	19,6%
Arenor, park & fritid, bad, camping	15,4%
Gator, fordon, biogas	15,2%
Styrelse, administration, bostadsanpassning	2,8%

Vård- och omsorgsnämnden 1 310,4 mkr netto

Hemtjänst/hemsjukvård	31%
Äldreboende	29%
LSS Bostad	30%
LSS övriga insatser	9%
Personlig assistans	5%

Överförmyndarnämnden 7,4 mkr netto

Ersättningar till fövaltare och gode män	95,9%
Fasta sammanträdes- och förrättningsarvoden	3,3%
Omkostnader	0,8%

SPECIFIKATION ANSLAGSMÄSSIGA FÖRÄNDRINGAR I DRIFTBUDGET/PLAN

Ramar i 2016 års priser om inget annat anges. Löpande priser i blått.

Revision

Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	
2 522	2 522	2 522	Tidigare fastställd budget 2015 (inkl förändr) uppräknad till 2016 års prisnivå
78	78	128	Beslut budget 2016
			Beviljat tillskott, Kf 2015-12-10
2 600	2 600	2 650	Ram för 2016 och plan för 2017 - 2018
2 600	2 600	2 650	Ram i löpande priser, nominella belopp

Valnämnd

Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	
54	54	54	Tidigare fastställd budget 2015 (inkl förändr) uppräknad till 2016 års prisnivå
0	0	1 050	Beslut budget 2016
			Justering ram vid allmänna val vart fjärde år
54	54	1 104	Ram för 2016 och plan för 2017 - 2018
0	1	2	Löne- och prisutveckling
54	55	1 160	Ram i löpande priser

Överförmyndarnämnd

Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	
7376	7 376	7 376	Tidigare fastställd budget 2015 (inkl förändr) uppräknad till 2016 års prisnivå
60	60	60	Beslut budget 2016
			Statsbidrag, utökad arbetsbörda Gode män
7 436	7 436	7 436	Ram för 2016 och plan för 2017 - 2018
0	126	316	Löne- och prisutveckling samt ev tillskott
7 436	7 622	7 812	Ram i löpande priser

Miljö- och samhällsnämnden

Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	
118 865	118 865	118 865	Tidigare fastställd budget 2015 (inkl förändr) uppräknad till 2016 års prisnivå
167	170	170	Ändrad inflationstakt från 1,6 till 1,8%
			Beslut budget 2016
4 078	0	0	Underhållsbeläggning vart 3:dje år + höjning av anslag
90	92	92	Ökade driftskostnader maa beviljade investeringar 2015
-662	-662	-662	Omdisponering ram Kommunikationsavdelning
-70	-70	-70	Omdisponering ram HR-avdelning
-100	-115	-100	Införande av Inköpsstyrning o E-handel
80	80	80	Driftkostnader 2016 beviljade investeringar 2015
180	180	180	Kapitalkostnader ramökning
515	515	515	Tillskott maa resultat av löneöversyn 2015
13 070	14 136	14 189	Omfördeln o utökning ram fria busskort maa ökat antal samt prisökn fr o m 2017
75	75	75	Slopande av månadsavgift färdtjänst 6-19-åringar
136 288	133 266	133 334	Ram för 2016 och plan för 2016 - 2017
0	2 336	4 832	Löne- och prisutveckling samt ev tillskott
136 288	135 602	138 166	Ram i löpande priser

Kommunstyrelsen

Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	
239 598	239 601	239 602	Tidigare fastställd budget 2015 (inkl förändr) uppräknad till 2016 års prisnivå
			Beslut budget 2016
729	732	732	Processstöd, us sf behov 2016
731	735	735	Personalpolitiska åtgärder
-1041	-1046	-1046	Kombiterminal
-187	-230	-235	Ungdomsanställningar (urspr borttag uppräknat, nysatsning i 2016 års prisnivå)
-570	1142	442	Nationalmuseum Norr; medfinansiering, investeringsbidrag upphör 2019
			Sänkning av anslag oförutsedda poster samt uttag BoUN 2 mnk, KFN 0,5 mnkr; Rev 0,078 mnkr
-7578	-7578	-7578	
500	500	500	Tidigare rehabinsatser
10000	10000	10000	Insatser för försörjningsstödstagare 18-65 år
400	400	400	Ny dataskyddslag
3932	3932	3932	Omdisponering ram Kommunikationsavdelning
5750	5750	5750	Omdisponering ram HR-avdelning
-157	-157	-157	Överflyttning ram ang Kulturskolans sommarverksamhet med feriepraktikanter
2995	2995	2995	Kapitalkostnader ramökning
1900	2185	2000	Införande av Inköpsstyrning o E-handel
0	1350	4100	Införande av Samordnad varudistribution
600	600	600	Utökning tjänst E-arkiv
-181	-181	-181	Från Vårprop 2015. Justering aktivitetskrav i vuxenutbildningen
600	600	600	Utökning tjänst ÖFM kansli
4500	4500	4500	Ökning anslag Stora arrangemang
284	284	0	Pilotprojekt HBTQ
300	300	300	Politikerkostnader
6565	6565	6565	Utökning Buffert Oförutsedda behov för kommande driftskostnader nya investeringar
269 670	272 979	274 556	Ram för 2016 och plan för 2017 - 2018
0	5 205	10 821	Löne- och prisutveckling samt ev tillskott
269 670	278 184	285 377	Ram i löpande priser

Kommunstyrelsen - Gymnasieskola

Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	
215 773	215 773	215 773	Tidigare fastställd budget 2015 (inkl förändr) uppräknad till 2016 års prisnivå
124	126	126	Ändrad inflationstakt 2016-2017
-10426	-10470	-10473	Uppskjuten effektivisering enl tidigare budgetprop
			Beslut budget 2016
7 722	11 359	14 186	Demografiska förändringar
-6 200	-6 200	-6 200	Överflytt ram till MSN maa fria busskort 6-19 år
206 993	210 588	213 412	Ram för 2015 och plan för 2016 - 2017
0	4 333	8 988	Löne- och prisutveckling samt ev tillskott
206 993	214 921	222 400	Ram i löpande priser

Kommunstyrelsen - Lönebuffert

Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	
14 481	14 481	14 481	Tidigare fastställd budget 2015 (inkl förändr) uppräknad till 2016 års prisnivå
12 827	26 329	77 947	Justeringar behov kommande år
-12 490	-12 490	-12 490	Uttag löneöversyn 2015
14 818	28 320	79 938	

Central buffert LSS

Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	
16 000	21 500	21 500	Tidigare fastställd budget 2015 (inkl förändr) uppräknad till 2016 års prisnivå
-10 000	-10 000	-10 000	Utdelat till Vård- o Omsorgsnämnden 2015
		6 500	Tillskott till buffert utifrån VONs äskande, ½ summa
6 000	11 500	18 000	

Barn- och utbildningsnämnden

Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	
1 045 319	1 045 319	1 045 319	Tidigare fastställd budget 2015 (inkl förändr) uppräknad till 2016 års prisnivå
178	181	181	Ändrad inflationstakt från 1,6 till 1,8%
21 109	35 451	43 811	Beslut budget 2016
2 538	2 902	8 277	Grundskola, demografiska
-1 836	-1 050	-1 271	Barnomsorg, demografiska
1 619	1 626	1 626	Skolbarnomsorg, demografiska
1 019	2 045	2 046	Satsningar på nationella minoritetsspråk resp ökad undervisn.tid matematik
100	100	100	Ny 6-avdelningsförskola (urspr Hofvallen), ramförstärkning för hyreskostnad
5 000	5 000	5 000	Ventilation Ångsta
1 370	1 370	1 370	Resurs till barn i behov av särskilt stöd
-741	-741	-741	Enskilda utövares rätt till samma kostnader - kapitalkostnader som togs bort 2015
-2 240	-2 240	-2 240	Omdisponering ram Kommunikationsavdelning
-175	-175	-175	Omdisponering ram HR-avdelning
9 110	9 110	9 110	Kapitalkostnader ramminskning
-1 280	-1 280	-1 280	Tillskott maa resultat av löneöversyn 2015
-4 500	-4 500	-4 500	Ramjustering lägre hyreskostnad mht slutavskrivningar
2 700	3 700	3 700	Omfördelning/Överflytt ram till MSN maa fria busskort 6-19 år.
920	920	920	Ökad hyreskostnad Moduler vid Valla- resp Östbergsskolan
60	60	60	Utökad ram för hyra Bringåsen
-123	-123	-123	Från Vårprop 2015. Obligatoriskt bedömningsstöd
-600	-700	-650	Från Vårprop 2015. Nationellt slutprov sänkn statsbidrag
800	800	800	Införande av Inköpsstyrning o E-handel
2 600	2 600	2 600	Digitalisering, Uppgradering nätverk på skolorna
1 100	1 100	1 100	Digitalisering Byte gammal utrustning och förtäta
0	500	500	Städning, tillgodose lagkrav och undvikande av luftproblematik
2 000	2 000	2 000	Ökning andel ekologisk mat på skolor och förskolor, till 31%
			Resurser för Avlastning rektorer/skolledare.
1 086 047	1 103 975	1 117 540	Ram för 2015 och plan för 2016 - 2017
0	64 850	51 285	Löne- och prisutveckling samt ev tillskott
1 086 047	1 128 890	1 168 825	Ram i löpande priser

Socialnämnden

Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	
246 865	246 867	246 867	Tidigare fastställd budget 2015 (inkl förändr) uppräknad till 2016 års prisnivå
1 000	1 000	1 000	Beslut budget 2016
70	70	70	Handläggning av barn och unga
-407	-407	-407	Skyddat boende för våld i nära relationer
-230	-230	-230	Omdisponering ram Kommunikationsavdelning
-100	-115	-100	Omdisponering ram HR-avdelning
-75	-75	-75	Införande av Inköpsstyrning o E-handel
-110	-110	-110	Ramjustering lägre hyreskostnad mht slutavskrivningar
1 579	1 579	1 579	Avdrag maa resultat av löneöversyn 201
-61	-183	-183	Höjning riksnorm Barndelen, medel i Vår- resp Höstprop.
11 000	11 000	11 000	Stödboendereform, beräknas enl Budgetprop ge lägre kostnader
140	140	140	Institutionsvård barn ungdom vuxen, volymökning placeringar
2 200	2 200	2 200	Tillsyn av rökfria miljöer
585	585	585	Utökn personalresurser map rättssäkerheten vid myndighetsutövning
410	410	410	Kontorslokaler för ny personal samt nytt team, Nejonögat och Kyrkgatan
1 060	1 060	1 060	Ökat anlag Kvinnojouren
1 800	1 800	1 800	Ökat anslag Centrum mot våld
150	150	150	RJH-gmnsamt Socialpsykiatriskt team f förhindrande av institutionsplaceringar
-7 100	-7 100	-7 100	Ökade kostnader för tolk
			Förväntade kostnadsminskningar maa åtgärdsplan
258 776	258 641	258 656	Ram för 2016 och plan för 2017 - 2018
0	5 747	11 802	Löne- och prisutveckling samt ev tillskott
258 776	264 388	270 458	Ram i löpande priser

Vård- och omsorgsnämnden

Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	
1 251 453	1 251 453	1 251 453	Tidigare fastställd budget 2014 (inkl förändr) uppräknad till 2015 års prisnivå
146	148	149	Ändrad inflationstakt från 1,6 till 1,8%
17 197	17 444	29 912	Beslut budget 2016
0	7 570	7 574	Demografiska justeringar Äldreomsorg
6 257	6 283	6 285	Äldre demografiska
0	5 626	12 130	LSS fler brukare
1 018	2 047	2 047	Fler brukare fler LSS-bostäder, halvt äskat belopp till Central buffert
3 000	5 000	7 000	Daglig verksamhet LSS, utökat antal arbetsgrupper
200	200	200	LSS dagligverksamhet Mica, nya och mindre arbetsgrupper
15 000	15 000	15 000	Höjd hab-ersättning
500	500	500	Personlig assistans
-789	-789	-789	Brandsäkerhet
-2 230	-2 230	-2 230	Omdisponering ram Kommunikationsavdelning
10 000	10 000	10 000	Omdisponering ram HR-avdelning
-430	-430	-430	Utdelat från Central LSS-buffert 2015 för volymökning 2013 o 2015
3 110	3 110	3 110	Ramjustering lägre hyreskostnad mht slutavskrivningar
-600	-700	-650	Tillskott maa resultat av löneöversyn 2015
2 000	1 500	1 500	Införande av Inköpsstyrning o E-handel
5 000	5 000	5 000	Insatser enligt SOL på särskilt boende, resursbehov Biståndsenheten
-426	-913	-913	SOL-boende yngre
			Höjt takbelopp högkostnadsskydd, enl Budgetprop, ökar intäktsmöjlighet
1 310 406	1 325 819	1 346 848	Ram för 2016 och plan för 2017 - 2018
0	32 281	66 549	Löne- och prisutveckling samt ev tillskott
1 310 406	1 358 100	1 413 397	Ram i löpande priser

Kultur- och fritidsnämnden

Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	
137 324	137 324	137 324	Tidigare fastställd budget 2014 (inkl förändr) uppräknad till 2015 års prisnivå
74	75	75	Ändrad inflationstakt från 1,6 till 1,8%
-150	-153	-153	Beslut budget 2016
-150	-153	-153	Världscupen i längd
417	419	419	Minskade driftskostn m a a beviljade invest belysning 2014
260	260	260	Curlinghallen
-306	-306	-306	Ramökning för skötsel av spelbara gräsytor
-120	-120	-120	Omdisponering ram Kommunikationsavdelning
-100	-115	-100	Omdisponering ram HR-avdelning
157	157	157	Införande av Inköpsstyrning o E-handel
1 600	1 600	1 600	Överflyttning ram ang Kulturskolans sommarverksamhet med feriepraktikanter
-150	150	150	Kapitalkostnader ramökning
205	205	205	Driftkostnad Belysning elljusspår senareläggs
180	180	0	Ökade hyreskostnader Torvallaskolans sporthall
500	500	500	Utökat bidrag Galtje
			Öppning av biblioteksfilial i Lit under 2016
139 741	140 023	139 858	Ram för 201 och plan för 2017 - 2018
0	2 400	4 926	Löne- och prisutveckling samt ev tillskott
139 741	142 423	144 784	Ram i löpande priser

Utförarstyrelsen Tf - Anslagsfinansierad verksamhet

Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	
9 820	9 820	9 820	Tidigare fastställd budget 2015 (inkl förändr) uppräknad till 2016 års prisnivå
10	10	10	Ändrad inflationstakt från 1,6 till 1,8%
200	200	200	Beslut budget 2016
			Ökad behov av samordning/ administration i samband med uthyrning bostäder
10 030	10 030	10 030	Ram för 2016 och plan för 2017 - 2018
0	190	395	Löne- och prisutveckling samt ev tillskott
10 030	10 220	10 425	Ram i löpande priser

Jämtlands räddningstjänstförbund

Budget 2016	Plan 2017	Plan 2018	
34 330	34 330	34 330	Tidigare fastställd budget 2015 (inkl förändr) uppräknad till 2016 års prisnivå
20	20	20	Ändrad inflationstakt från 1,6 till 1,8%
-128	-128	-128	Beslut budget 2016
			Omdisponering ram Kommunikationsavdelning
34 222	34 222	34 222	Ram för 2016 och plan för 2017 - 2018
0	792	1 619	Löne- och prisutveckling samt ev tillskott
34 222	35 014	35 841	Ram i löpande priser

SPECIFIKATION INVESTERINGSREDOVISNING

Anger anslagsbindningsnivå för investeringar Tkr

KOMMUNSTYRELSEN

		2016	2017	2018
Lönsam	Mindre markförvärv	5 000	7 500	7 500
Skattefinansierad	Digitala infartsskyltar	100	2 300	0
Skattefinansierad	Inventarier, datorer, möbler	200	200	200
Skattefinansierad	Kameror etc, kommunikation	100	0	0
Skattefinansierad	IT-utveckling	3 500	3 500	3 500
Skattefinansierad	Östersunds arena (pga juridisk tvist)	18 500	0	0
Kommunstyrelsen		27 400	13 500	11 200

Miljö- och samhällsnämnden

		2016	2017	2018
Skattefinansierad	Underhållsbeläggning	2 000	2 000	2 000
Skattefinansierad	Fastighetsrelaterade reinvesteringar	6 700	7 250	7 250
Skattefinansierad	Storsjöstrand Viadukt Söder	40 000	0	0
Skattefinansierad	Exploateringsavtal Norr+Odenskog	2 200	2 100	0
Skattefinansierad	Övrigt skattefinansierad	400	0	1 000
Skattefinansierad	Övrigt skattefinansierad (exkl Funkt Mittst)	3 600	10 600	10 600
Skattefinansierad	Cykelprogrammet (inom Skattefin inv post)	450	0	0
Skattefinansierad	Laddstation, KLOKT-finansiering	2 600	0	0
Skattefinansierad	Funktionella Mittstråket	7 000	3 500	7 500
Miljö- och samhällsnämnden		64 950	25 450	28 350

Socialnämnden

		2016	2017	2018
Skattefinansierad	Inventarier med mera	600	600	600
Socialnämnden		600	600	600

Barn- och utbildningsnämnden

		2016	2017	2018
Skattefinansierad	Reinvesteringar	5 500	9 500	9 500
Skattefinansierad	Förskola Jägarallen, inventarier	0	850	0
Skattefinansierad	Förskola Remonthagen, inventarier	0	852	0
Skattefinansierad	Östbergsskolan, inventarier	852	0	0
Skattefinansierad	SKOLUTVECKLING - UTREDNING PÅGÅR			
Barn- och utbildningsnämnden		6 352	11 202	9 500

Vård- och omsorgsnämnden

		2016	2017	2018
Skattefinansierad	Inventarier, utrustning mm	6 000	6 000	6 000
Skattefinansierad	Nybyggnad äldreboende 1	0	10 000	15 000
Lönsam	Äldreboende 1	0	0	15 000
Intäktsfinansierad	Äldreboende 1	0	0	40 000
Vård- och omsorgsnämnden		6 000	16 000	76 000

Utförarstyrelsen - Serviceförvaltningen

		2016	2017	2018
Skattefinansierad	Reinvesteringar	2 400	4 100	0
Skattefinansierad	Reinvestering SAN (flytt fr 2017) DataC	1 400	-1 400	1 400
Skattefinansierad	Reinvestering IT-miljö DataCenter	0	0	2 900
Skattefinansierad	Reinvest Köksutrustn Måltidsservice	0	0	1 300
Skattefinansierad	Reinvest Städmaskiner Ösd Stöd	0	0	300
Skattefinansierad	Förvaltn övergr Reinvestering oförutsett	0	0	200
Serviceförvaltningen		3 800	2 700	6 100

Kultur- och fritidsnämnden

		2016	2017	2018
Skattefinansierad	Fläktkanoner	1 000	1 000	0
Skattefinansierad	Konstgräs B-plan Jämtkraft Arena	3 000	0	0
Skattefinansierad	Snökanoner Skidstadion	1 000	0	0
Skattefinansierad	Ismaskin Brunflo Ishall	0	0	1 500
Skattefinansierad	Ismaskin, ute Ösd Arena	1 200	0	0
Skattefinansierad	Ismaskin Ösd Arena	0	0	1 500
Skattefinansierad	Server Biblioteket	0	0	600
Skattefinansierad	Inventarier m m	1 500	300	500
Skattefinansierad	Anläggnings- o maskininvest	2 000	2 000	2 000
Skattefinansierad	Reinvest Skidbroar Skidstadion	2 000	0	0
Skattefinansierad	Sporthall, utbyggnad	76 500	0	0
Skattefinansierad	Skidstadion, et 2, Inkl Reg förb finansiering	1 000	0	0
Skattefinansierad	Byte belysning elljusspår	1 211	0	0
Skattefinansierad	Miljöinvesteringar	1 500	1 500	1 500
Skattefinansierad	Ersättning för Jägarvallen fotbollsplan	3 000	0	0
Lönsam	Traktor inklusive bandaggregat	2 400	0	0
Kultur- och fritidsnämnden		97 311	4 800	7 600

Utförarstyrelsen Teknisk förvaltning

		2016	2017	2018
Stab				
Lönsam	Samlokalisering, Teknisk förvaltning	18 500	0	0
Lokal och bostad				
Skattefinansierad	Bostäder maa befolknstillväxt, takbelopp!	25 000	25 000	25 000
Camping				
Intäktsfinansierad	Fjärrvärme	1 000	1 000	1 000
Intäktsfinansierad	Servicehus	3 000	4 500	0
Gatuenheten				
Skattefinansierad	Skylift	1 300	0	500
Park & Fritid				
Skattefinansierad	Inventarier mm	500	700	0
Storsjöbadet				
Intäktsfinansierad	Inventarier mm	100	100	0
Vatten				
Taxefinansierad	Investeringar	35 840	34 240	28 140
Taxefinansierad	Ombudgetering Membranfilter	48 000	129 000	83 000
Taxefinansierad	Ombudgetering Näs	5 000	0	0
Renhållning				
Taxefinansierad	Investeringar	3 500	8 000	5 000
Taxefinansierad	Tekn utrustn hant deponigas Gräfsåsen	4 000	0	0
Fastighet				
Skattefinansierad	Utbyte kvicksilverarmaturer	2 500	0	1 000
Skattefinansierad	Install öka skydd mot legionellabakt FTH	1 000	1 000	0
Skattefinansierad	Sanering svamptillväxt i ventaggregat FTH	1 500	1 500	0
Skattefinansierad	Ökad elsäkerhet i skolor/fsk FASTIGHET	1 000	500	0
Skattefinansierad	Larm/Brandsäkerhet	5 000	4 000	0
Skattefinansierad	Tillgängligh/trafikmiljö v skolor/fsk	5 000	2 000	0
Skattefinansierad	Fjv Kastal- o Sörgårdsskolan	2 400	0	0
Kommunstyrelsen				
Skattefinansierad	Ombyggnad Rådhuset	0	3 000	42 500
Serviceförvaltningen				
Skattefinansierad	Storköksmoderniseringar	1 000	1 000	1 000
Barn- och utbildning				
Skattefinansierad	Ombyggnation utifrån brister i arbetsmiljön	7 500	0	0
Skattefinansierad	Fgh relaterade reinvest Prio 1 - SKOLUT-VECKLING - UTREDNING PÅGÅR			
Skattefinansierad	Förskola, Remonthagen, tidigareläggning	29 000	17 000	0
Skattefinansierad	Förskola Jägarvallen	24 000	22 000	0
Skattefinansierad	Tillgängligh/trafikmiljö vid skolor och förskolor	5 000	2 000	0
Skattefinansierad	Östbergsskolans paviljong	7 400	0	0
Kultur och fritid				
Skattefinansierad	Storsjöteatern, om- och tillbyggnation - UTREDNING PÅGÅR			
Teknisk förvaltning		238 040	256 540	187 140

Total investeringsbudget

	2016	2017	2018
SKATTEFINANSIERADE	318 113	146 452	146 850
LÖNSAMMA	25 900	7 500	22 500
INTÄKTSFINANSIERADE	4 100	5 600	41 000
TAXEFINANSIERADE	96 340	171 240	116 140
Summa Tkr	444 453	330 792	326 490

För dig som vill veta mer

Mer information om Östersunds kommun
finner du på vår hemsida - www.ostersund.se
Där kan du också läsa budgeten digitalt.

Östersunds kommun

Östersunds kommun, 831 82 Östersund, Tel 063-14 30 00. www.ostersund.se

